

Brukers funksjonsbeskrivelse

Pr 30.08.2022

HUMSAM

1 SAMMENDRAG OG INNLEDNING

1.1 Sammendrag

I Brukers funksjonsbeskrivelse oppsummeres det arbeidet som er gjort i Klyngebrukergruppe (KBG) for HumSam våren 2022. I forbindelse med prosjektet NTNU Campussamling er det arbeidet med å beskrive de funksjonelle behov som klyngen trenger løst. I løpet av arbeidsperioden har forutsetningen for NTNU Campussamling endret seg. Behovene som klyngen har, er imidlertid de samme, gitt at sammensetningen i klyngen forblir uendret. De kan løses i prosjektet NTNU Campussamling, eller også løftes inn som behov i NTNUs øvrige campusutvikling.

I innledningen beskrives den konteksten som arbeidet er utført i. Både for NTNU generelt, og for klyngen spesielt.

Kapittel 2 beskriver klyngens karakter. For HumSam er det spesielt viktig at klyngens behov for fleksibilitet i møte med ny teknologi og samfunnsutvikling kommer fram, og at et nytt HumSam-bygg legger til rette for både identitetsbevaring og –bygging. Her beskrives også våre fagmiljø og dimensjonerende antall studenter og ansatte i de ulike fag.

Kapittel 3 inneholder overordnede rammebetingelser for NTNUs campusutvikling. Dette er strategiske, overordnede dokumenter og føringer som ligger til grunn for prosjektet og er lik for alle klynger.

Kapittel 4 beskriver hvordan klyngen har jobbet seg frem til denne beskrivelsen. Inkludert klyngens mandat. Klyngebrukergruppen har lagt grunnlaget for beskrivelsen gjennom diskusjoner og gruppearbeid i workshops, innenfor temaene delknutepunkt, læringsareal og spesialarealer. Diskusjoner rundt arbeidsplass har også preget gruppens arbeid gjennom hele prosessen. I tillegg har man innhentet informasjon knyttet til spesialarealer fra fagekspertene.

Kapittel 5 angir de muligheter og utfordringer som er indentifisert gjennom arbeidet. Mulighetene og utfordringene er sett i sammenheng med endring av fysiske omgivelser (bygg). Her beskrives også kort behov for videre arbeid. Spesielt tydelig er potensielle styrker som ligger i flytting til Gløshaugen, identitetsbygging, diskusjoner rundt arbeidsplass og utfordringer knyttet til endringer i forutsetninger for Campussamlingsprosjektet etter nasjonale føringer våren 2022.

Kapittel 6 beskriver alle funksjoner, rom, arealer og relasjoner som fagmiljøene i klyngen har behov for. Ulike typer arbeidsplasser for studenter og ansatte utgjør den største andelen areal i HumSam, og dette har preget arbeidet i gruppa. Klyngen har i dag en høy dekningsgrad av cellekontor, og denne typen areal er for mange en forutsetning for en god og effektiv arbeidshverdag. Læringsareal i form av arbeidsplasser for masterstudenter har også vært et sentralt tema i arbeidet. Dette kapitlet beskriver de funksjoner og behov som videre prosjektutvikling tar utgangspunkt i. Videre prosjektutvikling skal foregå i tett samhandling med brukermiljøet. Kapitlet inneholder en rekke boblediagrammer, som visualiserer brukergruppens input til hierarki, relasjoner og nærheter mellom de enkelte funksjoner og rom

Kapittel 7 Går kort gjennom de dilemmaer som har vært diskutert gjennom KBGs arbeid, og også prioriteringer der arbeidet har kommet så langt.

Til sammen gir dette en oversikt over de funksjonelle behov som klyngebrukergruppens arbeid har avdekket. Det vil være behov for ytterligere spesifisering av disse behovene i eventuell prosjektutvikling.

1.1.1 Innhold

1	SAMMENDRAG OG INNLEDNING	2
1.1	Sammendrag	2
1.2	Innledning.....	4
2	GENERELT OM KLYNGEN	7
2.1	Klyngens karakteristika.....	7
2.2	Det humanistiske fakultet (HF).....	11
2.3	Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU)	12
2.4	Trender og tanker om utvikling av klyngen.....	12
2.5	Instituttene karakteristika	13
2.6	Dimensjonerende antall	21
2.7	Eventuelle samarbeidspartneres karakteristika.....	25
3	RAMMEBETINGELSER	26
3.1	For campussamling (felles med de andre klyngene).....	26
3.2	Spesiell del for klyngen.....	29
4	KLYNGEBRUKERGRUPPENS ARBEID.....	31
4.1	Mandat	31
4.2	Metode, arbeid i klyngen	31
4.3	Metode arbeid med SB.....	31
5	MULIGHETER OG UTFORDRINGER KNYTTET TIL KLYNGEN.....	37
5.1	Muligheter	37
5.2	Utfordringer.....	38
5.3	Behov for videre arbeid.....	40
6	HOVEDFUNKSJONER.....	43
6.1	Sammendrag	43
6.2	Delknutepunkt.....	48
6.3	Læringsareal	63
6.4	Spesialareal.....	71
6.5	Arbeidsplassareal	83
7	DILEMMAER OG PRIORITERINGER.....	93
7.1	Relasjoner mellom arealkategorier	93
7.2	Spesielle behov knyttet til hovedsirkulasjon.....	94

1.1.2 Figurer

Figur 1	Sammenheng mellom måloppnåelse, organisering, teknologi og fysisk utforming	4
Figur 2	Illustrasjon av NTNUs kvalitetsprinsipper	27
Figur 3	NTNUs arealkonsept: Fra dagens situasjon til nytt konsept	29
Figur 4	Kategorisering og mulig overlapp fra NTNUs arealkonsept	32
Figur 5	Tidslinje for brukerinvolvering i KBG HumSam	34
Figur 6	Symbolforklaring / diagramkoding boblediagram.....	44
Figur 7	HumSam hovedfunksjoner - oversiktsdiagram	45
Figur 8	HumSam hovedfunksjoner - detaljert diagram.....	46
Figur 9	HumSam delknutepunkt – funksjonsdiagram	50
Figur 10	Identitetsarealer med funksjonell overlapp.....	62
Figur 11	Læringsareal ved delknutepunktet	64
Figur 12	Læringsareal ved instituttene.....	65
Figur 13	Læringsarealer - arealkategorier	70

Figur 14 «Lab-/læringsutviklingsstrøk»	82
Figur 15 Spesialarealer – «Lærings-/Utforskningsstrøk»	82
Figur 16 Fordeling av totalareal på arealkategori	92

1.1.3 Tabeller

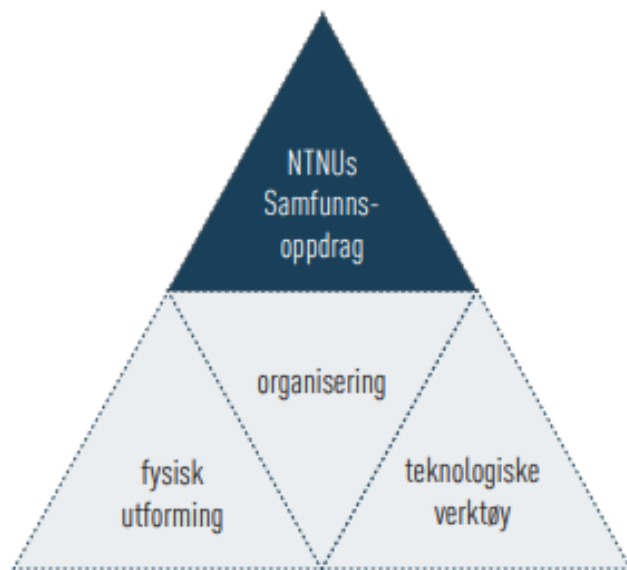
Tabell 1 Dimensjonerende antall studenter og ansatte 2018.....	21
Tabell 2 Dimensjonerende antall studieplasser 2018-2021 for HF uten EVU	22
Tabell 3 Dimensjonerende antall studieplasser 2018-2021 for SU uten EVU	22
Tabell 4 Beregning studentvekst 2018-2030 alle studietyper.....	22
Tabell 5 Simulert studentvekst i perioden 2022-2025, hele NTNU.....	23
Tabell 6 Ansattevekst 2019-2021	24
Tabell 7 Simulert ansattvekst 2022-2028.....	25
Tabell 8 Utrengningsmetode kjerneareal.....	30
Tabell 9 Beregning av kjerneareal pr institutt i BTA.....	30
Tabell 10 Prosess kartlegging spesialarealer	36
Tabell 11 Behov for videre avklaringer.....	41
Tabell 12 Personas og roller (oppsummering)	47

1.2 Innledning

1.2.1 Generell del

Brukers funksjonsbeskrivelse er NTNU sin beskrivelse av funksjoner og behov hos fagmiljøene som skal ivaretas i en ny samlet campus. Innholdet i funksjonsbeskrivelsen bygger på arbeid i klyngebrugergruppen for HumSam-klyngen, som igjen bygger på arbeid i temabrukergruppe for klyngen.

God infrastruktur og fysiske rammer er sentrale faktorer som bidrar til å utvikle et godt universitet og til at NTNU kan nå sine mål. Men, NTNUs campusutvikling handler ikke først og fremst om bygg. Det handler om hvordan utviklingen av fysisk infrastruktur i sammenheng med utvikling av organisasjon og teknologiske løsninger legger til rette for at NTNU kan løse sitt samfunnsoppdrag.

Figur 1 Sammenheng mellom måloppnåelse, organisering, teknologi og fysisk utforming

Campussamling inngår som en del av NTNUs campusutvikling hvor HumSam-klyngen med sine arealer og funksjoner inngår som del av en fysisk infrastruktur som påvirker hele organisasjonen.

NTNU og Statsbygg fikk våren 2022 et oppdrag fra Kunnskapsdepartementet om å redefinere prosjektet Campussamling innenfor en vesentlig redusert kostnadsramme. Foreslåtte alternativer skal ta utgangspunkt i det prosjektløsende behovet for det opprinnelige prosjektet, som er flytting av aktivitet fra Dragvoll til Gløshaugen.

Målet for prosjektet er likevel det samme: en samlet campus, som samler fagmiljøer og studenter og som styrker NTNUs evne til å levere kunnskap for fremtiden og bedre NTNUs vilkår for å løse sine kjerneoppgaver; utdanning og læringsmiljø, forskning, kunstnerisk virksomhet, innovasjon og nyskaping og formidling.

Funksjonsbeskrivelsen er basert på arbeid gjort i klyngebrukergruppen og temabrukergruppene før nytt oppdragsbrev ble gitt fra Kunnskapsdepartementet. Et redefinert prosjektet vil innebære nye forutsetninger, løsninger og former og det er en risiko for at ny kostnadsramme kan medføre redusert måloppnåelse for HumSam-klyngen. Brukers funksjonsbeskrivelse med utarbeidede prinsipper er likevel retningsgivende for videre campusutvikling og campussamling. Arbeidet som her ligger til grunn, vil være et minst like viktig grunnlag for videre arbeid med løsninger og former i et nytt prosjekt og i NTNUs øvrige campusutvikling.

1.2.2 Spesifikt for klyngen

HumSam-klyngen har lange tradisjoner for samarbeid og tverrfaglighet, både innen forskning, utdanning og administrasjon. Klyngen legger stor vekt på studentaktiv læring og tverrfaglighet i utdanningstilbudet, eksemplifisert gjennom utviklingsprosjektet *Fremtidens HumSam-studier*. Begge fakultet opplever i dag organisatoriske utfordringer knyttet til spredning av aktivitet mellom ulike campus. Samling av de definerte HumSam-miljøene i fysisk nærhet til Øya, Kalvskinnet, Helgasetr og KAMD-bygg kan understøtte mer effektivt arbeid og større synergier både innad på og mellom fakultetene. HumSam-klyngen samarbeider tett både faglig og administrativt med sentrale tjenester på NTNU, og fysisk nærhet til disse kan bidra til økt effektivitet, mindre silodannelse og synergier mellom organisatoriske nivå. Nytt bygg og ny campus bør bygges for fleksibilitet og rom for vekst og fornyelse.

Instituttene i HumSam-klyngen befinner seg i dag på campus Dragvoll, der det er lagt ned et betydelig arbeid for å bidra til en levende campus og støtte opp rundt studentfrivilligheten. Flytting til Gløshaugen kan styrke studentaktivitet og frivillighet enda mer ved å samlokalisere studentrådene og frivilligheten både innenfor og på tvers av klynger. Klyngen ønsker å verne og styrke den faglige identiteten hos både studenter og ansatte, samtidig som man legger til rette for framvekst av en ny, felles HumSam-identitet. De fysiske omgivelsene bør understøtte dette arbeidet.

Klyngebrukergruppens innspill til de ulike arealkategoriene kan oppsummeres i følgende hovedpunkt:

- Det er viktig at **delknutepunkt** inviterer inn og bidrar til å bygge en felles HumSam-identitet, også for 1.-3. årsstudenter. Klyngen ønsker seg en "storstue" for å kunne tilrettelegge for større arrangementer som i dag må foregå utenfor campus.
- **Læringsareal** i klyngen må legge til rette for studentaktiv læring og identitetsbygging. Studentarbeidsplasser for 4.-5. årsstudenter bør ligge i nærhet til fagmiljø for å ivareta og bygge faglig identitet. Selv om det ikke dimensjoneres for arbeidsplasser til 1.-3. årsstudenter i klyngen, må denne gruppen inviteres inn i bygget og tas vare på for å bygge og styrke faglig identitet og tilhørighet.
- Behov for **spesialareal** henger tett sammen med både forskningsaktivitet, pedagogisk og teknologisk utvikling, og er vanskelig å forutse. Det er derfor sentralt at et HumSam-bygg må ha en fleksibilitet i disse arealene som gir mulighet til å utvikle og utvide aktivitet over tid.
- **Arbeidsareal** er ikke tilstrekkelig dekket i gruppens arbeid. Cellekontoret er et sentralt flerbruksrom i HumSam-klyngen, spesielt for vitenskapelig ansatte, og dekker behov for bl.a. konsentrasjonsarbeid, behandling av sensitive data, digitale møter og undervisning samt

studentveiledning, og legger til rette for raske og sømløse skift mellom disse oppgavene. Det er helt sentralt at denne funksjonaliteten bevares ved flytting.

Klyngebrukergruppens arbeid har tatt utgangspunkt i Campussamlingsprosjektet slik det forelå før endringer i nasjonale føringer våren 2022. Det er særlig to endringer som vil påvirke HumSam-klyngen:

Læringsareal og studentarbeidsplasser for 1.-3. årsstudenter var lagt til et felles sentralt læringsstrøk på Gløshaugen, i kort fysisk avstand til HumSam-bygget. Dersom 1.-3. årsstudenter også skal ha lærings- og arbeidsareal i klyngen, må dynamikken i klyngen vurderes på nytt. 1.-3. årsstudenter er langt på vei den største studentgruppen i klyngen. I kjølvannet av nye nasjonale signaler har det dukket opp flere utfordringer knyttet til klyngens fremtid. Disse dreier seg i hovedsak om motivasjon for flytting, nok og gode nok arealer for både ansatte og studenter, og tilgang på nok og gode nok arbeidsplasser som dekker klyngens spesifikke behov.

HumSam-bygget beskrevet i dette dokumentet har ikke inkludert **miljøene knyttet til Institutt for musikk og Institutt for kunst- og medievitenskap** ved HF, som etter planen skulle inn i KAMD. Dersom disse instituttene skal inn i HumSam-bygget vil det kreve flere runder med kartlegging og omprioritering av behov.

1.2.2.1 Arbeid med den endelige rapporten

Den endelige rapporten er utarbeidet av et sekretariat i dialog med dekanat, klyngebrukergruppen, Statsbygg og Mottaksprosjektet, basert på notater og oppsummeringer fra workshops og møter. Skrivearbeidet er gjennomført som flere kortere iterasjoner, der klyngebrukergruppen har bidratt med gjennomlesning og tilbakemeldinger på utvalgte deler i forkant av møtene. Videre har tilbakemeldinger fra møtet vært sentrale i ny gjennomskrivning. Bestilling og rammer for sluttrapporten er justert underveis i dialog med Mottaksprosjektet.

2 GENERELT OM KLYNGEN

2.1 Klyngens karakteristika

2.1.1 Virksomhetens art / karakteristika, innhold og omfang

HumSam-klyngen omfatter akademiske disiplinmiljø innenfor humaniora og samfunnsvitenskap. Klyngen dekker en bred portefølje innen utdanning, forskning, innovasjon og formidling, både innenfor disiplinfagene og i ulike former for tverrfaglige samarbeid inn mot profesjonsutdanningene som lektorutdanning og helsefag, realfag og teknologiske fag. Klyngen har også et omfattende etter- og videreutdanningstilbud utviklet på oppdrag fra og i samarbeid med arbeidslivet.

2.1.2 Organisasjon og bemanning

HumSam-klyngen består av en gruppe på 9 institutt: 5 ved Det humanistiske fakultet (HF) og 4 ved Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU) ved NTNU. Basert på tall fra 2021 i felles kunnskapsgrunnlag, utgjør klyngen samlet en gruppe på 761 ansatte, 1744 studenter på høyere grad (masterstudenter, 4.-5.-år) og 4245 studenter på lavere grads nivå (bachelorstudenter, 1.-3.år).

2.1.3 Samarbeidspartnere – andre interessenter

Tverrfaglig samarbeid står sentralt i HumSam-miljøene også i dagens struktur. Ansatte deltar i faglige samarbeid innen både forskning, utdanning og formidling på tvers av institutt og etablerte faggrupper. Studieprogrammene gjenspeiler disse strukturene, og åpner for høy grad av frihet i valg av breddeår/fag 2 og fordypingsemner både på bachelor- og masternivå, der studentene kombinerer emner fra ulike fagretninger for å belyse bredere faglig tematikk.

Også utenfor HumSam-klyngen finnes det en rekke studietilbud med en humanistisk- eller samfunnsvitenskapelig profil. Flere av studieprogrammene innad i dagens HF/SU har tette samarbeid, både om emnetilbud i grad, og om faglig kvalifikasjon til masterprogram. For eksempel tilbyr Institutt for kunst- og medievitenskap (IKM) (som etter planen skulle inngå i KAMD) emner i medievitenskap som både brukes som fordypnings- og valgemner i breddeår og andre disiplinprogram. Flere av emnene foregår i samarbeid med andre fagmiljø, for eksempel mediesosiologi og mediepedagogikk. Bachelorprogrammet i medievitenskap hos IKM fungerer blant annet som opptaksgrunnlag for master i medievitenskap (MMEDIE) ved Institutt for sosiologi og statsvitenskap. Flere av studieprogrammene ved Institutt for sosialt arbeid (planlagt plassering i Helgasetr) har en samfunnsvitenskapelig profil, for eksempel master i funksjonshemming og samfunn. Institutt for psykologi (planlagt plassering i Senter for psykisk helse) tilbyr disiplinstudier på både bachelor- og masternivå som faglig sett plasserer seg i et skjæringsfelt mellom samfunnsfag, psykologi og helseforskning. Psykologiemner på både bachelor- og masternivå inngår som både fordypnings- og valgemner i HumSam-forankrede studieprogram, og bidrar på denne måten til å bygge tverrfaglige profiler. Innføringsemner i psykologi brukes hyppig som valgemner også i studieprogram med forankring utenfor klyngen.

De humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagmiljøene har også tette koblinger til fagmiljø som vil søke til andre klynger. De fleste instituttene i HumSam-klyngen har tette samarbeid med lærerutdanning på Kalvskinnet, både gjennom å ha ansvar for faglig innhold og hovedprofil i lektorprogram, tilbud om undervisningsfag, og gjennom andre faglige prosjekt og samarbeid. Innovasjon og bærekraft er eksempler på temaområder som forutsetter tverrfaglige samarbeid ut over en enkelt klynge, og hvor både humaniora og samfunnsfag har mye aktivitet. Flere av fagmiljøene i HumSam leverer emner og undervisning til fagmiljø og studieprogram utenfor klyngen. For eksempel leverer både Institutt for tverrfaglige kulturstudier og Institutt for geografi emner som

er spesielt rettet mot teknologistudier innenfor tematikk som bærekraft, kulturforståelse og innovasjon.

For å oppfylle samfunnsoppdraget er fagmiljøene aktive innen formidling og samarbeid med verden utenfor universitetet. Alle fagmiljø i HumSam driver forskning og undervisning som på et organisatorisk plan involverer et bredt spekter av interessenter og samarbeidspartnere utenfor universitetet, fra både offentlig og privat sektor. Den samlede forskningsporteføljen i klyngen vil også i fremtiden involvere et stort antall ulike deltakergrupper og enkeltpersoner. Et nytt bygg må derfor legge til rette for at klyngens faglige aktivitet kan nå ut i verden, og samtidig gjøre det enkelt å trekke aktører utenfra inn i universitetet. HumSams fagmiljø har et sterkt fokus på formidlingsaktivitet, både i fagnære og samfunnsorienterte kanaler, i ulike medier og fysiske lokasjoner, både innenfor og utenfor campus. For eksempel foregår mye aktivitet med både internt og eksternt målgruppe på Dokkhuset og Litteraturhuset.

2.1.4 Nye muligheter – identitet, utvikling, frampeik / scenarier

Humaniora og samfunnsvitenskap er allerede samboere på Dragvoll, og samarbeider om både forskning og utdanning på mange områder. I en HumSam-klynge er forventningen om tette faglige synergier og tverrfaglige samarbeid enda sterkere. Prinsipp om åpen vitenskap og tverrfaglighet bør reflekteres i de fysiske omgivelsene.

En HumSam-klynge lokalisert på Gløshaugen skal bidra til å oppfylle ambisjonene om «Ett NTNU». Over tid har det utviklet seg et narrativ der faglig og sosial identitet for både studenter og ansatte er delt mellom henholdsvis Dragvoll og Gløshaugen. Det oppleves som noe annet å være henholdsvis «Dragvollstudent» og «Gløst-student»¹. Det vil bli viktig å jobbe målrettet med identitetsbygging knyttet både til samlokalisering i et HumSam-bygg, sammenhenger til andre funksjoner, og nærhet til andre fagmiljø og klynger på Gløshaugen-plataet. Både bygg og areal i seg selv, og måten byggene brukes på, er viktig for å utvikle faglig identitet for studenter og ansatte. Etablering av et sentralt læringsstrøk vil gjøre det særlig viktig at klyngen blir et tilholdssted som kan bidra til å utvikle en faglig tilknytning og identitet for 1.-3.årsstudenter. Arealene må legge til rette for uformelle og naturlige møter mellom studenter, og mellom BA og MA-studenter på tvers av grupper. Klyngen ønsker en campus som legger godt til rette for faglig-sosiale møteplasser, både på tvers av fagmiljø, mellom ansatte og studenter og med samfunnet for øvrig, for eksempel i form av et akademisk "litteraturhus" eller litteraturpub, som også kan være åpent på kveldstid. En plassering av klyngen nærmere sentrum vil være spesielt viktig for å kunne nå målsetningen om å skape møteplasser som involverer samfunnet for øvrig.

Klyngen ønsker arealer som legger til rette for flerfunksjonalitet, slik at campus blir mindre oppstykket i forhåndsdefinerte kategorier og grupperinger. For eksempel kan flyten i byggene på Dragvoll bidra til å forsterke skiller når studentene ferdes på bakkeplan, mens ansatte gjerne bruker bruene og nivåene over gata. Dette har slik klyngebrukergruppen ser det to primære årsaker gjennom at studentarbeidsplasser typisk ligger i knutepunkt på bakkeplan, mens ansatte har sine arbeidsplasser i høyere etasjer og i paviljonger utenfor hovedbygget. I tillegg har både hovedbygget på Dragvoll og byggene rundt en planløsning som krever høy grad av lokalkunnskap for å finne fram. Dette fører til at studenter som tilbringer relativt kort tid på Dragvoll ferdes i synlige hovedfartsårer

---

¹ Rian, C. D. (2016). *Synlige og usynlige identiteter ved NTNU. En analyse av faglige identiteter i det semiotiske landskapet på Gløshaugen og Dragvoll*. Masteroppgave, NTNU - Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. <http://hdl.handle.net/11250/2410518>

på bakkeplan, mens ansatte med lengre fartstid på campus i større grad benytter seg av alternative ruter over bruene og gjennom instituttene.

En ny campus bør legge til rette for en mer dynamisk campushverdag, og samtidig understøtte bedre utnyttelse av arealene. Knutepunkt kan for eksempel spille en rolle både som formidlings- og læringsarena. Ansatte og studenter kan bruke serveringssteder som midlertidig arbeids- og møteplasser, både til daglig, og i perioder med spesielle behov eller høyt press på enkelte soner. Det gjelder å skape en levende campus med fleksibel bruk av campus på ettermiddags- og kveldstid for studenter, men også til formidling og arrangementer i regi av ansatte med eksterne deltakere i et akademisk litteraturhus/-pub. Klyngen fremhever derfor behovet for en campus som legger godt til rette for studentfrivillighetens viktige rolle i å skape en levende campus med aktive studentmiljø, både på dag- og kveldstid.

I arbeidet med nye HumSam-bygg opplever klyngen et stort behov for å planlegge for fleksibilitet og endring over tid, slik at fremtidens campus ikke er feil innrettet og dimensjonert allerede på innflyttingsdagen. Arealene må tilfredsstille dagens krav, og samtidig ha rom for å ivareta faglige og praktiske behov som vil oppstå i fremtiden. Nye arealer må derfor kunne endres i møte med aktiviteter og formål som erstatter eller supplerer dagens aktivitet. Instituttene er i seg selv fleksible enheter, som over tid kan omorganiseres eller endre størrelse og aktivitetsnivå.

Endringer i både pedagogisk metode og teknologiske muligheter påvirker form og innhold i undervisning og læring. Eksempelvis er flere student- og læringsarealer på Dragvoll bygd om siden 2018, som Læringstorget og Fagland. Forsøk med sensorteknologi har for eksempel vist at denne typen data kan være svært nyttige for både planlegging og utvikling av drift, evaluering og forskning på egen virksomhet. Dette har gitt oss verdifulle erfaringer med både hvordan denne konkrete typen rom kan fungere spesielt, men også på et mer generelt plan i form av en utforskende, fleksibel og brukerstyrt tilnærming til utforming og bruk av areal. Denne typen praksis ønsker klyngen å fortsette med også i fremtiden.

2.1.5 Referanser – andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav mv.

- [Fremtidens HumSam-studier](#) (FHS) har levert et omfattende arbeid og planer for organisering tverrfaglig profil i en fremtidig utdanningsstruktur.
- Rapport fra delprosjektet «Faglig lokalisering» under Campusutviklingsprosjektet (2018) [«Faglig lokalisering i samlet campus. Delrapport 3: Hovedgrep, modeller og løsningsforslag»](#)
- [«Fremtidens campus»](#), se særlig [følgende prosjekt](#) knyttet til campusutforming, arbeidsplass, og lærings- og undervisningsareal:
  - «Spaces, places and identities» (UniPed / Institutt for pedagogikk og livslang læring) skal utforske hvordan rom blir til læringsrom i lys av høyere utdanning, og hvordan disse rommene kan hemme og fremme studenters profesjonelle identitet.
  - «Det akademiske fellesskap – arbeidsplassutforming for faglig kvalitet og samarbeid» (Institutt for arkitektur og planlegging) skal adressere problemstillingen «Hvordan utforme arbeidsplasser for vitenskapelig ansatte slik at det fremmer innovasjon, forskning, undervisning og samarbeid?».
  - «Nurturing productive cultures of dense and flexible workspaces: The case of universities» (Institutt for tverrfaglige kulturstudier) skal adressere romlig tetthet og fleksibilitet på den nye NTNU-campusen, og har også undersøkt cellekontoret som identitetsareal og flerbruksareal

- «Utredningsprosjektet NTNU DH-lab» (Institutt for språk og litteratur) har som mål å etablere et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag for i sin tur å kunne opprette Norges første DH-lab (Digital Humaniora) ved NTNU.
- «The Campus of the Future» (Institutt for arkitektur og planlegging) vil blant annet bidra til å se på utforming og organisering av arbeidsplasser for både ansatte og studenter.
- «Gatesymfoni» (Institutt for arkitektur og planlegging) vil gjennom en transfgaglig tilnærming, som blant annet involverer ansatte og studenter fra fagområdene musikkteknologi, filosofi, arkitektur, kunst, planlegging, datateknologi og digital humanities, pilotere nye verktøy for å registrere, analysere og sanse den mangfoldige atmosfæren i utvalgte byrom rundt campusplatået, Grensen, Universitetsplassen og Elgeseter.
- «Kontoret – idémiljø og minneteater» (Institutt for historiske og klassiske studier) har som mål å utvikle kunnskap, metoder og strategier for å forvalte NTNUs akademiske kulturminner med kontoret som utgangspunkt, og dermed å bidra til å evaluere gamle og nye arbeidsplasskonsepter, kartlegge “før-situasjoner” og gi økt forståelse for forholdet mellom universitetet og det sivile samfunnet.
- «Lærings- og identitetsareal» (Institutt for pedagogikk og livslang læring / UniPed) vil bidra med en forskningsstatus om lærings- og identitetsarealer basert på en systematisk kunnskapsoversikt.
- «Campus som sted og Trondheim som by» (Institutt for geografi) belyser hva som vil gjøre campus NTNU til et godt og viktig sted for studenter og ansatte, samt byens befolkning.
- [Prosjektet EMERGE](#) har gjennom sine eksperimenter med VR- og annen fremvoksende teknologi bidratt med tverrfaglige erfaringer med teknologibruk i læringsprosesser (rapport kommer våren 2022).
- Lektorprogrammene har gjennomført en selvevaluering i forbindelse med NOKUT-tilsyn, og har bidratt i utvikling av en tydelig lektorstreng gjennom de 2 første studieår i de seks lektorprogrammene, forankret hos prorektor.
- Relevant lovverk relatert til medvirkning, arbeidsplass og arbeidsmiljø:
  - [Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning](#)
  - [Arbeidsplassforskriften](#)
  - [Arbeidsmiljøloven](#)

2.1.6 Prioriteringer – spesielle utfordringer

Utgangspunktet for klyngebrugergruppens arbeid har vært arealprinsippene som lå til grunn ved arbeidets start, som gikk ut på at ansatte og masterstudenter skulle ha arbeidsarealer i HumSam-klyngens arealer. Bachelorstudentene ville i hovedsak bruke læringsarealer i sentralt læringsstrøk, og kun ha noe faglig aktivitet i spesialarealer i HumSam-bygget. Samtidig må denne gruppens faglige identitet som HumSam-studenter ivaretas gjennom en tilknytning til HumSam-klyngen. Studenter tidlig i studieløpet har særlige utfordringer knyttet til frafall og psykososialt læringsmiljø. Det er derfor en forutsetning for klyngen at et nytt bygg understøtter en positiv utvikling gjennom gode knutepunktsfunksjoner og en gjennomtenkt dynamikk mellom HumSam-bygget og sentralt læringsstrøk. Et konkret tiltak er at linjeforeningene får sentral plassering i HumSam-klyngens arealer, og fungerer som felles fokuspunkt og møteplass for både bachelor- og masterstudenter.

Hovedmodellen for struktur i studieprogrammene i HumSam-klyngen tilsier at studentene i stor grad velger emner på tvers av institutt og fakultet for å supplere sin hovedfordypning. De fleste

bachelorstudentene skal i 3.-4. semester velge eller sette sammen et breddeår/fag 2, og de fleste masterprogrammene omfatter en andel frie valgemner. Denne faglige fleksibiliteten gjør at mange av studentene gjennom andre studieår forholder seg til ett eller flere fagmiljø utenfor sitt primære studieprogram. Nærhet til andre faglige klynger kan legge bedre praktisk til rette for tverrfaglighet for studentene, og støtte opp under målsetting om tverrfaglighet og faglig bredde. Samtidig er det nødvendig å jobbe aktivt for å støtte studentenes utvikling av faglig identitet og tilhørighet til fagmiljø, spesielt for studenter på første og andre studieår. Denne strukturen innebærer også at studentene ønsker arealer som legger bedre til rette for faglig identitet gjennom tilhørighet til kull og studieprogram. En måte å løse dette på er å skape et tettere eierskap til spesielle områder på campus, i form av identitetsareal eller fagland, der mindre undergrupper av studenter kan finne sammen. Fysisk nærhet til sentralt læringsstrøk vil også her være et sentralt moment for å sikre både bachelor- og masterstudentenes tilknytning til HumSam.

Dersom sentralt læringsstrøk ikke skulle bli realisert innebærer det at alle studentene må få tilgang på gode lærings- og undervisningsarealer andre steder, samtidig som 1.-3.årsstudenter vil ha behov for arbeidsplasser. Dette er en stor gruppe, som vil påvirke både størrelse, funksjonalitet og dynamikk i arealene dersom de skal inn i ett eller flere HumSam-bygg. Selv om de behovene som er beskrevet i dette dokumentet er skrevet uavhengig av fysisk lokalisering vil det være nødvendig både å gjøre et tilsvarende arbeid for gruppene som IKKE er omfattet av dette dokumentet, av dimensjonering og kapasitet, av relasjoner, dynamikk og nærhetsbehov mellom gruppene, og ikke minst av flyten i et bygg med radikalt mange flere brukere. Helt umiddelbart etterlyser klyngebrukergruppen løsninger for undervisningsarealer, arbeidsplasser for 1.-3.årsstudentene, etter- og videreutdanningsstudenter.

I tillegg til sentralt læringsstrøk har samlokalisering av Universitetsbiblioteket vært et viktig utgangspunkt for klyngebrukergruppens arbeid, og bibliotekareal er ikke regnet med inn i HumSam-bygget. Nærhet til et velutstyrt bibliotek med tilgang på relevant faglitteratur, gode areal og andre ressurser er en forutsetning for både studenter og ansatte i HumSam-klyngen.

2.2 Det humanistiske fakultet (HF)

HF består av 7 institutt med fagområder innenfor humanistiske fag. Forskningsaktiviteten ved fakultetet fokuserer på å utvikle kunnskap om menneske og kultur for en verden i endring, og forstå sammenhenger mellom menneske, kultur, samfunn, natur og teknologi. Fagfeltene spenner fra grunnforskning innen filosofi, via historie, kunstfag, litteratur og språk, til mer anvendt forskning innen blant annet språkvitenskap og etikk. I tillegg har HF kunstfaglige miljøer som jobber med kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet. Fakultetet tilbyr disiplinstudier i et bredt spekter av humanistiske fag, og profesjonsutdanning i utøvende musikk. I tillegg tilbyr fakultetet ulike utdanningsløp i samarbeid med andre fakultet og universitet, samt etter- og videreutdanning.

Fem av dagens institutt er omfattet av HumSam-klyngen: Institutt for filosofi og religionsvitenskap (IFR), Institutt for historiske og klassiske studier (IHK), Institutt for moderne samfunnshistorie (IMS), Institutt for språk og litteratur (ISL) og Institutt for tverrfaglige kulturstudier (KULT) være representert. En flytting av Dragvollmiljøene vil redusere avstanden mellom arkeologiutdanningen og instituttet for øvrig. Fakultetet er i tillegg opptatt av å samle IMU uavhengig av om det skjer gjennom KAMD-klyngen eller på annen måte. Se nærmere beskrivelse i brukers funksjonsbeskrivelse for KAMD for mer informasjon.

- Institutt for kunst- og medievitenskap (IKM) og Institutt for musikk (IMU) inngår i KAMD-klyngen.

- Fakultetsadministrasjonen og de fleste instituttene holder i dag til på Universitetssenteret på Dragvoll.
- Deler av IMU holder til i Olavskvartalet i sentrum
- Arkeologitidningen ved IHS holder til i Vitenskapsmuseet på Kalvskinnet.

HF er per 2021 fordelt på 7 institutt og fakultetsadministrasjon. Med utgangspunkt i 2018-tall utgjør de 5 enhetene som vil inngå i HumSam-klyngen fra HF 355 ansatte og 3233 studenter, fordelt med 2630 1.-3.års bachelorstudenter og 603 4.-5.års masterstudenter (kilde: felles datagrunnlag i campussamlingsprosjektet / tabell 1).

2.3 Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap (SU)

SU består av 7 institutt med fagområder innen samfunns- og utdanningsvitenskap. Fakultetet leverer forskning av høy internasjonal kvalitet innenfor et brekt spekter av fagfelt, som skal bidra til å løse de sentrale utfordringene samfunnet står overfor globalt og lokalt. SU-fakultetet tilbyr disiplinstudier innen en rekke samfunns- og utdanningsvitenskapelige fag, og profesjonsutdanninger innen utdanning og oppvekst, psykologi og sosialt arbeid, samt et omfattende etter- og videreutdanningstilbud.

4 av SU-fakultetets institutt er omfattet av HumSam-klyngen: Institutt for geografi (IGE), Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL), Institutt for sosiologi og statsvitenskap (ISS) og Institutt for sosialantropologi (SA). Flytting fra Dragvoll til Gløshaugen vil også redusere avstanden til SUs øvrige institutt sammenlignet med dagens situasjon:

- Institutt for lærerutdanning (ILU) blir værende på Kalvskinnet.
- Institutt for sosialt arbeid (ISA) flytter til nye lokaler i Helgasetr, som etter planen ferdigstilles i januar 2024.
- Institutt for psykologi (IPS) flytter til Senter for psykisk helse på Øya, etter planen i 2028, og vil være avhengige av å bruke undervisningsarealer i sentralt læringsstrøk.

Per 2021 er SU-fakultetet fordelt på 7 institutt og fakultetsadministrasjon. Med utgangspunkt i 2018-tall omfatter de 5 enhetene som vil inngå i HumSam-klyngen 297 ansatte og 2920 studenter, herunder 1779 på bachelor- og 1141 på masternivå (kilde: felles datagrunnlag i campussamlingsprosjektet / tabell 1).

2.4 Trender og tanker om utvikling av klyngen

Klyngen som skal samles i det nye HumSam-bygget inneholder en unik kombinasjon av samfunnsvitenskapelige, humanistiske og naturvitenskapelige fagtradisjoner, noe som i seg selv muliggjør spennende tverrfaglig samarbeid. En ny klyngekonstruksjon vil kreve forberedelser og organisasjonsutviklingsarbeid i perioden frem mot flytting, både for administrasjonene, fagmiljøene som skal flytte til HumSam-bygget og fagmiljøene som skal flytte til nye bygg eller andre deler av campus. Bevaring og utvikling av kultur og identitet knyttet til både fakultet og institutt, ulike fagmiljø, og ulike grupperinger av ansatte og studenter, vil være sentralt. Det blir viktig å legge til rette for prosesser som tar vare på gode elementer fra de eksisterende kulturene, både knyttet til historien og den disiplinfaglige identiteten knyttet til hvert unike fagmiljø og den felles "Dragvoll-identiteten", inn i ny bygningsmasse. Samtidig må fagmiljøene se fremover for å skape en ny felles identitet og kultur som HumSam-klynge, både isolert og sett i en ny geografisk kontekst på Gløshaugen. Her bør det jobbes planmessig med involvering av ansattgruppene og andre interessenter.

«Studentaktiv læring» er blitt et sentralt begrep både nasjonalt og internasjonalt i beskrivelser av «fremtidens campus», og utforming av arealer som vil ha en positiv innvirkning på undervisning, forskning, samarbeid og læring². Fakultet, studenter og ansatte i fagmiljøene har sammen med NTNU Eiendom og andre lokale aktører over tid utforsket ulike typer lærings- og undervisningsareal på Dragvoll, som faller innenfor flere av campussamlingsprosjektets arealkonsepter. Målet med denne utprøvingen har både vært å modernisere undervisnings- og læringsareal, og samtidig samle erfaringer fra praktisk bruk av ulike typer areal inn i fremtidens campus. Eksempler på pilotprosjekt omfatter innovative læringsareal (Sandkassa, læringsstrøket Huskestua), spesialareal (VR-lab, Medielab, Podcast-/webinarstudio), fellesareal i gata på Dragvoll, nye former for studentarbeidsplasser i Fagland og andre tradisjonelle lesesaler, og utvikling av et felles støttemiljø for undervisere tilknyttet HumSam-miljøene i BLINK læringshub. Noen av disse er nærmere beskrevet under «spesialareal». Disse erfaringene danner et utgangspunkt for diskusjoner om hvilke forventninger klyngen har i et nybygg, både med tanke på utforming og funksjonalitet i ulike areal.

Digitalisering er i seg selv et strategisk mål innen både forskning og utdanning. I tiden under og etter Koronapandemien har en mer praktisk dimensjon av digitalisering og digital samhandling blitt fremtredende, for eksempel gjennom at ansatte reiser mindre, og heller deltar på hybride og digitale konferanser. Ny teknologi tas raskt i bruk i forskning også i HumSam, og dette stiller krav til fleksibilitet og tilgang til relevant teknologi i lærings- og arbeidsareal på campus.

2.5 Instituttene karakteristika

2.5.1 Institutt for filosofi og religionsvitenskap

2.5.1.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Institutt for filosofi og religionsvitenskap (IFR) rommer forskning og studietilbud innenfor filosofi, etikk og religionsvitenskap. IFR administrerer og organiserer Vitenskapsteoretisk forum, og er vertsinstitutt for Program for anvendt etikk (PAE). Sammen med PAE bidrar IFR også til Etikportalen ved NTNU, og er vertsinstitutt for Kvinnenettverket i filosofi ved NTNU.

Instituttet driver undervisning innen filosofi, etikk og religionsvitenskap på bachelor- og masternivå. IFR har ansvar for det omfattende fellesemnet Examen philosophicum (ex.phil.), som dekker hele NTNU og omfatter ca. 6500 studenter per år med en forventet økning til 7500 studenter per år fra 2024.

2.5.1.2 Forbindelse til andre funksjoner

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.1.3 Organisering

Fagseksjon for filosofi (med etikk) er organisert i flere nettverk og forskningsgrupper, samt av enkeltstående forskere:

- Forskernettverk i religionsvitenskap og religionsfilosofi
- Agency, Action and Embodiment (AAE)
- Filosofihistorisk forskningsgruppe (FHF)
- Research group for Consciousness, Cognition and Reality (CCR)

---

² Lillejord et.al (2017) *Campusutforming for undervisning, forskning, samarbeid og læring – en systematisk kunnskapsoversikt* (<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/campusrapport/id2583753/>)

- Research group in Aesthetics and Phenomenology
- Research group in Practical Philosophy
- Research group for AI, Ethics and Philosophy
- Research group for APPLIED ethics (RAPP)
- Research group on the Ethos of Technology (RESET)

I tillegg preges IFR av prosjekter, så som Meatigation og ISEED. Instituttet har et omfattende nettverk som våre forskere innehar og dette nettverket er innad i fakultetet, på tvers av fakultet samt omfatter andre universitet innenlands og utenlands.

Fagseksjon for religionsvitenskap har ledende spesialister innen islamstudier, konspirasjonskultur, sørasiatiske religioner, judaistikk og kognitiv religionsvitenskap. De deltar også i KONSPIISK som er organisert på ILU men ledet av våre to representanter fra IFR.

2.5.2 Institutt for geografi

2.5.2.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Geografi som fag fokuserer på natur, samfunn og samspillet mellom natur og samfunn. Dette er viktig for å forstå og adressere mange av vår tids store, komplekse utfordringer og hvordan de utspiller seg på forskjellige steder og på tvers av geografiske nivå. Instituttet bidrar inn i fire av NTNUs tematiske satsningsområder: Energi, Havrom, Helse og Bærekraft.

Instituttets fire strategiske satsingsområder reflekteres i undervisning og forskning:

- Naturfarer og effekter av klimaendringer
- Natur, ressursforvaltning og landskap
- Globalisering, mobilitet og medborgerskap
- Innovasjon og regionale endringer

Instituttet er vertskap for 6 studieprogram: bachelor og master i geografi, lektor i geografi, master i globalisering og bærekraftig utvikling, master i innovasjon, entreprenørskap og samfunn, og master i naturressursforvaltning. Studieprogrammene har et sterkt fokus på internasjonal utveksling og feltarbeid. Etablerte ordninger for internships. To internasjonale masterprogram.

Lektorprogrammet i geografi (MLGEOG) organiseres i samarbeid med Institutt for lærerutdanning og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningen (FUL).

2.5.2.2 Forbindelse til andre funksjoner

Spesialareal / behov for tilrettelegging og organisering av feltkurs (adkomst / utstyr – beskrevet under Spesialareal).

Instituttet deler administrasjon og kontorsjefsfunksjon med Institutt for sosialantropologi.

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.2.3 Organisering

Instituttet er per mai 2022 organisert i følgende forskningsgrupper:

- The Just and Sustainable transitions
- Political Ecology and Landscape Governance
- Geographies of community, politics and place

- Spatial and temporal analytics

2.5.3 Institutt for historie og klassiske studier

2.5.3.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Institutt for historiske og klassiske studier (IHK) underviser, forsker og formidler innenfor områdene arkeologi, europastudier, historie, klassiske fag og kulturminneforvaltning. De ulike fagområdene dekker emner fra menneskets opprinnelse til vår egen tid. Eksempel på noen av våre mange spesialiteter er: glacialarkeologi, europeisk integrasjon, historisk havromsforskning, stormaktspolitikk, nidarosprovinsen og olavstradisjonen, globalhistorisk naturressursforskning, forbindelser mellom antikk homoerotisk poesi og heteroseksuelle tradisjoner, samt forskning på kulturarven fra 22. juli-tragedien. IHK driver også med VR og læring (arkeologene er med på et utviklingsprosjekt knyttet til EMERGE).

Instituttet er involvert i forskning og utdanning på områdene arkeologi, europastudier, historie, kulturminneforvaltning og museologi, og klassiske fag.

Instituttet tilbyr studieprogram og emnestudier på bachelor-, master-, og doktorgradsnivå. Studieprogrammene i historie og lektor i historie tilbys i samarbeid med Institutt for moderne samfunnshistorie.

Lektorprogrammet i historie organiseres i samarbeid med Institutt for lærerutdanning og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningen (FUL).

2.5.3.2 Forbindelse til andre funksjoner

Arkeologi er lokalisert sammen med arkeologimiljøene ved Vitenskapsmuseet av hensyn til nærhet til samlinger, utstillinger, laboratorier og faglig nærhet.

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på magasinering og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.3.3 Organisering

Instituttet dekker følgende hovedområder for forskning og utdanning:

- Europeisk integrasjon
- Historie
- Kulturminneforvaltning og museologi
- Klassiske fag
- Arkeologi

2.5.4 Institutt for moderne samfunnshistorie

2.5.4.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Institutt for moderne samfunnshistorie underviser, forsker og formidler innen moderne historie.

Instituttet underviser og veileder blant annet på historie- og lektorprogrammet i historie i samarbeid med Institutt for historiske og klassiske studier.

IMS tilbyr studieprogram i historie på bachelor- og masternivå, samt en internasjonal master i globalisering og bærekraftig utvikling. I tillegg tilbyr instituttet kurs og veiledning i ph.d.-programmet i historie og kulturfag.

Lektorprogrammet i historie organiseres i samarbeid med Institutt for lærerutdanning og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningen (FUL).

2.5.4.2 Forbindelse til andre funksjoner

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.4.3 Organisering

IMS har ikke faste tematiske forskningsgrupper, men ansatte arbeider sammen i tidsbegrensede forskningsgrupper og prosjekter. Per 2022 knyttes aktiviteten til følgende tematiske områder:

- Råvarenes politiske økonomi
- Arbeid og dagligliv
- Vitenskap og teknologi
- Velferd og helse
- Krig, okkupasjon og ettervirkninger av krig
- Kvantitative demografistudier
- Den europeiske integrasjonsprosessen

2.5.5 Institutt for pedagogikk og livslang læring

2.5.5.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL) er et samfunnsvitenskapelig kunnskapsmiljø for forskning, undervisning og formidling. Instituttet bidrar med forskningsbasert kunnskap om oppvekst, skole, utdanning og arbeidsliv i et livslangt perspektiv.

Seksjon for universitetspedagogikk (UniPed) er et fagmiljø organisert under IPL. UniPed tilbyr pedagogisk veiledning til både enkeltpersoner, faggrupper og institutt angående spørsmål og utfordringer knyttet til undervisning, veiledning, emnedesign, bruk av digitale hjelpemidler og vurdering, og har følgende hovedtilbud:

- Utdanningsfaglig basisprogram
- LAOS - Opplæring for læringsassistenter
- Utviklingstilbud i universitetspedagogikk

Instituttet tilbyr studier på bachelor-, master-, ph.d.- og videreutdanningsnivå innenfor fagområdene pedagogikk, voksnes læring, rådgivningsvitenskap, universitetspedagogikk og barneforskning. Erfaringsbaserte masterprogram i samarbeid med hhv. Statped / PP-tjeneste.

2.5.5.2 Forbindelse til andre funksjoner

Forskningsgruppen IMTEL driver VR-lab, og trenger tilgang/nærhet til disse fasilitetene.

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.5.3 Organisering

Instituttet er per mai 2022 organisert i følgende forskningsgrupper:

- Adolescents' learning and development in education and sports – ALDES (engelsk)
- COllaboration and INnovation – COIN
- COnditions for learning in higher education and work – COOL (engelsk)

- Critical Childhood and Youth Studies – CCYS
- Entreprenørskap i grunnopplæringen
- HumSam
- IMTEL – Innovative Immersive Technologies for Learning (engelsk)
- Integrated Education Studies – InEdS (engelsk)
- Karriere og kompetanse i arbeidslivet
- Kvaliteter i utdanning
- Learning in Everyday Practices – LiEP (engelsk)
- Livet i skolen – LiS
- Livskvalitet og sosial bærekraft
- Livsmestring og helse i skole, arbeidsliv og fritid – WIN
- Læring i arbeidsliv og samfunn – LAS
- Media Literacy and Education – MEDLiE
- Rådgivningsvitenskap
- Spesialpedagogiske problemstillinger
- Universitetspedagogikk
- WorldViews

2.5.6 Institutt for språk og litteratur

2.5.6.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Instituttet driver forskning og formidling i språk, litteratur, kommunikasjon, samfunn og kultur. Forskningsaktiviteten på instituttet spenner over et bredt spekter av emner innenfor våre fire hovedforskningsområder: språk, kommunikasjon, litteratur og kultur.

Instituttets språkforskning omfatter en rekke ulike emner: fra språkssystem til språkbruk, fra språkets utvikling i samfunnet til språkets utvikling i individet samt forskning på tegnede språk og tolking. Kommunikasjonsforskningen har en tverrfaglig, problembasert innfallsvinkel til studiet av muntlige og skriftlige kommunikative praksiser.

Litteraturforskningen omfatter ulike epoker innenfor nordistikk, tysk, fransk, engelsk (britisk og amerikansk) og spanskspråklig litteratur i tillegg til litteraturteori. Innen kulturstudier fokuserer forskningen på politiske og populære kulturer i europeiske språk verden over.

ISL er vertskap for Senter for faglig kommunikasjon (SEKOM), som har som oppgave å utvikle og formidle forskningsbasert kunnskap om faglig og tverrfaglig kommunikasjon. Senteret arbeider med de kommunikative utfordringene som studenter, arbeidstakere og ledere står overfor i sitt faglige virke, og samarbeider med aktører både innenfor og utenfor universitetssektoren, i både privat og offentlig sektor. Senteret har faglig tilknytning til disiplinen anvendt språkvitenskap, og har siden 2019 tilbudt masterstudiet Språk og kommunikasjon i profesjoner.

Institutt for språk og litteratur tilbyr studier i nordisk, fremmedspråk, litteraturvitenskap, språklig kommunikasjon, kulturforståelse, tegnspråk og tolking og lektorutdanning i språk samt flere etter- og videreutdanningskurs. Instituttet tilbyr studier innen fagområdene språk og litteratur på årsstudiums-, bachelor- og masternivå i tillegg til ph.d.-utdanning og enkeltstående emner. Instituttet tilbyr norskkurs nivå 1-4, samt norskkurs for utlendinger primært rettet mot NTNUs ansatte og studenter.

Lektorprogrammet i språkfag (MLSPRÅK) organiseres i samarbeid med Institutt for lærerutdanning og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningen (FUL)

2.5.6.2 Forbindelse til andre funksjoner

Spesielle behov for spesialareal knyttet til språklab (se eget avsnitt + behovsbeskrivelse fra 2018).

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.6.3 Organisering

ISL er organisert i forskningsgrupper knyttet til fagområdene språk og kommunikasjon, og litteratur og kultur.

Språk og kommunikasjon

- AcqVA: Acquisition, Variation & Attrition
- FANT - Forskergruppe for andre- og tredjespråk
- Forskergruppe i pragmatikk
- Language Acquisition and Language Processing Lab
- Navigating Languages in Professional Practices
- Open Landscapes
- Senter for faglig kommunikasjon (SEKOM)
- SOCIAL – Semiotics Of Communication In interActive Languageing
- The ForEST Society - Formal Explorations of Structural Topics
- VOCLEX - VOCabulary and the multilingual mental LEXicon
- Øy(e)Lab

Litteratur og kultur

- Anglophone Political Cultures Research Group
- Dannelse i algoritmenes tidsalder
- Environmental humanities
- GraL - Grafisk litteratur
- Literatures of Change: Culture and Politics in Southern Africa
- Litterære og kulturelle 1700-tallsstudier (LACES)
- Om-Pol - Omskrivingens politikk
- The high seas and the deep oceans. Representations, resources and regulatory governance (3ROceans)
- The Materialities of the Modern Breakthrough 1870–1920 (MAMO 1870–1920)

2.5.7 Institutt for sosiologi og statsvitenskap

2.5.7.1 Hovedvirksomhet og komplementerende funksjoner

Institutt for sosiologi og statsvitenskap driver med forskning, undervisning og formidling innenfor sosiologi, statsvitenskap, medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi og idrettsvitenskap. Instituttet tilbyr også lektorutdanning i samfunnsfag og lektorutdanning i kroppsøving og idrettsfag. Instituttet har siden det ble etablert i 1971 utviklet seg til å bli ett av de største samfunnsvitenskapelige fagmiljøene i Norge.

ISS tilbyr studier på bachelor-, masternivå innen sosiologi og statsvitenskap, idrettsvitenskap, Medier, kommunikasjon og informasjonsteknologi, og Organisasjon, digitalisering, administrasjon og arbeid. I tillegg tilbyr instituttet studier på ph.d.-nivå innen sosiologi og statsvitenskap.

Lektorprogrammet i kroppsøving og idrettsfag (MLKIDR), og lektorprogrammet i samfunnsfag (MLSAM) organiseres i samarbeid med Institutt for lærerutdanning og Forvaltningsutvalget for lektorutdanningen (FUL).

2.5.7.2 Forbindelse til andre funksjoner

Idrettsfagene trenger nærhet til idrettsbygg / spesialareal.

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.7.3 Organisering

Instituttet har 11 strategiske satsingsområder for forskning. Innenfor disse har vi forskningsgrupper og prosjekter. Per 2022 er følgende satsingsområder:

- Arbeid, organisasjon og mobilitet
- Energi, miljø og bærekraftig utvikling
- Governance, offentlig politikk og administrasjon
- Idrett og fysisk aktivitet
- Internasjonale konflikter, samarbeid og maktbruk
- Komparativ politikk, politiske systemer og utviklingsmønstre
- Lokal og regional samfunnsutvikling
- Politisk atferd og politisk kommunikasjon
- Politisk økonomi
- Teknologi og samfunn
- Velferd og ulikhet

2.5.8 Institutt for sosialantropologi

2.5.8.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Sosialantropologi er det sammenlignende studium av kultur og samfunn. Utgangspunktet for faget er det kulturelle mangfoldet som finnes i verden, og antropologer studerer de sosiale prosessene som produserer, endrer og vedlikeholder mangfoldet.

Instituttet er involvert i flere nettverk, som CTRL.net og The Community of Organizational Anthropology.

Instituttet tilbyr studier i sosialantropologi på bachelor-, master- og ph.d.-nivå.

2.5.8.2 Forbindelse til andre funksjoner

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på lagring og behandling av forskningsdata, samt personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

Instituttet deler administrasjon og kontorsjefsfunksjon med Institutt for geografi.

2.5.8.3 Organisering

Instituttet er per mai 2022 organisert i følgende forskningsgrupper:

- Global ulikhet
- Teknologiens antropologi
- Organisasjonsantropologi og bærekraft
- Temporalities of mobility and migration

Instituttet har per 2022 eksternfinansiert utdannings- og forsknings samarbeid med West University of Timisoara, Romania (ClassroomLab) og med Wollo University i Etiopia ('sandwich' MA-program i sosialantropologi).

Et større NFR-finansiert prosjekt som omhandler Statens Pensjonsfond Utland ("Oljefondet") er i avslutningsfasen (*Forms of Ethics, Shapes of Finance: Ethnographic Explorations of the Limits of Contemporary Capital*). En av instituttets førsteamanuenser (Fyhn) leder det NFR-finansierte prosjektet AUTOWORK (<https://autoworkproject.org/about-autowork/>).

Instituttet leder oppbyggingen av og er vertskap for det tverrfaglige senteret Emerge - Centre for Student-Active Learning and Emerging Technologies.

2.5.9 Institutt for tverrfaglige kulturstudier

2.5.9.1 Hovedvirksomhet og kompletterende funksjoner

Instituttet driver tverrfaglig kultur- og samfunnsforskning innenfor en rekke fagfelt, men med hovedsatsningsområder teknologi- og vitenskapsstudier og kjønns- og kulturforskning. Instituttet har sitt utgangspunkt i Senter for kjønnsforskning og Senter for teknologi og samfunn.

Institutt for tverrfaglige kulturstudier har et aktivt forskningsmiljø med en høy andel ekstern forskningsfinansiering, KULT er en tverrfaglig enhet med en stab som dekker flere humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag og med et etablert samarbeid med en rekke andre fagmiljøer ved NTNU.

Instituttet tilbyr enkeltemner, årsstudier og masterstudier innen fagene "Kunnskap, teknologi og samfunn" og "Likestilling og mangfold".

2.5.9.2 Forbindelse til andre funksjoner

Behov for ordinær tilgangsstyring med tanke på behandling av personopplysninger og sensitiv informasjon om studenter og ansatte.

2.5.9.3 Organisering

Instituttet har aktivitet innenfor følgende forskningsområder:

- Biopolitikk og reproduksjon
- Digitalisering og robotisering av samfunnet
- Energi, klima og miljø
- Etnisitet, kjønn og likestilling
- Kjønn, teknologi og vitenskap
- Science governance
- Seksualitet, kjønn og kultur
- Vitenskaps- og teknologihistorie
- Race, Indigeneity and Gender Research Group (RIG)

Oversikt over instituttets aktive prosjekter ligger her: <https://www.ntnu.no/kult/aktive-prosjekter>

2.6 Dimensjonerende antall

2.6.1 Beregning av dimensjonerende antall for prosjektet NTNU Campussamling

I prosjektet NTNU Campussamling, er studenter og ansatte dimensjonerende antall. Tall fra 2018 er brukt som utgangspunkt for utregning. Dette er en forutsetning som er gitt av regjeringen Solberg i januar 2018, hvor en regjeringsbeslutning nedskalere prosjektet gjennom kutt av areal for fremtidig studentvekst. ([Veien videre for campus NTNU](#))

Tabell 1 viser dimensjonerende antall ansatte og studenter for HumSam-klyngen, fordelt på institutt.

Fakultet	Flytting	Klyngemerknad	Institutt	Instituttkode	Antall studenter	Antall mas	Antall bachelorer	Antall ansatte
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Det humanistiske fakultet	6201	43	-	43	36
			HUMSAM	6202	-		-	
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for tverrfaglige kul	6240	298	71	227	55
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for språk og littera	6260	1464	310	1154	147
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for historiske stud	6265	724	192	532	75
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for filosofi og religi	6270	704	30	674	42
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Fakultet for samfunns- og	6701	5	87	-82	54
			HUMSAM	6702	-		-	
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for geografi	6710	366	175	191	43
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for sosiologi og st.	6725	1257	318	939	87
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for sosialantropol	6745	226	36	190	23
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for pedagogikk og	6770	902	525	377	90
Totalt					5 989	1 744	4 245	652

Tabell 1 Dimensjonerende antall studenter og ansatte 2018³

2.6.2 Studentvekst som beregnet av NTNU Virksomhetsstyring

Det er ikke beregnet areal for vekst i prosjektet NTNU Campussamling. Det er likevel slik at klyngen har et arealbehov også for vekst.

Tall for perioden 2018 – 2021 er DBH benyttet som kilde (registrerte studenter). DBH er den offisielle databasen for studenttall. For å inkluderes i oversikten må studenten ha semesterregistrert seg og betalt semesteravgift for semesteret. I tillegg må studentene som har en utdanningsplan bekrefte denne. Studenttallene er fordelt per studieprogram og campus. Fakultet og institutt per studieprogram benytter FS som kilde.

Tabellene nedenfor viser studentvekst for hhv HF (tabell 2) og SU (tabell 3) i perioden 2018 – 2021 uten etter- og videreutdanning (EVU). Tabell 4 viser beregnet vekst for alle studietyper for perioden fram mot 2030.

³ Det er en regnefeil i tabellen for SU-fakultetet som viser «-82» bachelorstudenter. Mottaksprosjektet jobber med å korrigere dette.

Summer av Trondheim			Kolon			
Radetiketter	Eiersted	Type studie	2018	2019	2020	2021
HF	Det humanistiske fakultet	Bachelornivå	568	560	473	527
HF	Det humanistiske fakultet	Mastergrad, 1,5-2 år	69	68	79	80
HF	Det humanistiske fakultet	Mastergrad, 5 år	125	126	136	154
HF	Institutt for filosofi og religionsvitenskap	Bachelornivå	160	166	164	168
HF	Institutt for filosofi og religionsvitenskap	Mastergrad, 1,5-2 år	36	32	32	31
HF	Institutt for historiske og klassiske studier	Bachelornivå	290	338	348	337
HF	Institutt for historiske og klassiske studier	Mastergrad, 1,5-2 år	91	79	92	92
HF	Institutt for kunst- og medievitenskap	Bachelornivå	445	452	465	458
HF	Institutt for kunst- og medievitenskap	Mastergrad, 1,5-2 år	70	80	91	95
HF	Institutt for musikk	Bachelornivå	269	260	266	272
HF	Institutt for språk og litteratur	Bachelornivå	857	920	713	809
HF	Institutt for språk og litteratur	Mastergrad, 1,5-2 år	125	152	165	188
HF	Institutt for tverrfaglige kulturstudier	Bachelornivå	61	72	59	52
HF	Institutt for tverrfaglige kulturstudier	Mastergrad, 1,5-2 år	73	71	94	91

Tabell 2 Dimensjonerende antall studieplasser 2018-2021 for HF uten EVU

Summer av Trondheim			Kold			
Radetiketter	Eiersted	Type studie	2018	2019	2020	2021
SU	Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap	Bachelornivå	277	261	263	329
SU	Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap	Mastergrad, 1,5-2 år	461	505	89	56
SU	Institutt for geografi	Bachelornivå	145	167	178	177
SU	Institutt for geografi	Mastergrad, 1,5-2 år	117	109	125	102
SU	Institutt for geografi	Mastergrad, 5 år	77	70	75	81
SU	Institutt for lærerutdanning	Bachelornivå	1 252	829	567	475
SU	Institutt for lærerutdanning	Mastergrad, 1,5-2 år	582	605	497	309
SU	Institutt for lærerutdanning	Mastergrad, 5 år	715	1 013	1 368	1 621
SU	Institutt for pedagogikk og livslang læring	Bachelornivå	348	361	397	416
SU	Institutt for pedagogikk og livslang læring	Mastergrad, 1,5-2 år	402	442	364	390
SU	Institutt for psykologi	Bachelornivå	666	622	617	583
SU	Institutt for psykologi	Mastergrad, 1,5-2 år	103	103	117	105
SU	Institutt for psykologi	Profesjonsgrad	419	429	451	461
SU	Institutt for sosialantropologi	Bachelornivå	226	219	222	231
SU	Institutt for sosialantropologi	Mastergrad, 1,5-2 år	14	19	15	23
SU	Institutt for sosialt arbeid	Bachelornivå	525	500	513	548
SU	Institutt for sosialt arbeid	Mastergrad, 1,5-2 år	107	128	129	138

Tabell 3 Dimensjonerende antall studieplasser 2018-2021 for SU uten EVU

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Trondheim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachelornivå	15 448	14 718	13 892	14 981	15 295	15 609	15 770	15 770	15 770	15 770	15 770	15 770	15 770
EVU	2 260	2 752	3 378	3 881	3 969	4 048	4 129	4 212	4 296	4 382	4 470	4 559	4 650
Mastergrad, 1,5-2 år	5 884	6 225	6 248	6 322	6 334	6 346	6 352	6 352	6 352	6 352	6 352	6 352	6 352
Mastergrad, 5 år	10 016	10 464	11 141	11 529	11 609	11 689	11 764	11 799	11 799	11 799	11 799	11 799	11 799
Profesjonsgrad	1 176	1 213	1 273	1 309	1 346	1 370	1 394	1 418	1 430	1 430	1 430	1 430	1 430
Gjøvik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachelornivå	3 367	3 275	3 175	3 180	3 243	3 243	3 243	3 243	3 243	3 243	3 243	3 243	3 243
EVU	115	150	187	181	655	668	682	695	709	723	738	753	768
Mastergrad, 1,5-2 år	467	495	547	609	609	609	609	609	609	609	609	609	609
Ålesund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bachelornivå	1 946	1 980	2 009	2 001	2 025	2 046	2 059	2 059	2 059	2 059	2 059	2 059	2 059
EVU	213	166	140	190	202	206	210	214	219	223	227	232	237
Mastergrad, 1,5-2 år	255	267	312	325	328	331	333	333	333	333	333	333	333
Grand Total	41 147	41 705	42 302	44 508	45 614	46 164	46 543	46 703	46 817	46 922	47 028	47 137	47 248

2018 - 2021 er historiske tall

Tabell 4 Beregning studentvekst 2018-2030 alle studietyper

2.6.3 Videre studentvekst som simulert av NTNU virksomhetsstyring

Virksomhetsstyring har gjort en simulering av studentvekst. Følgende metodikk lagt til grunn:

For perioden 2022 og utover er det simulerte studenttall som er benyttet. Det er derfor en viss grad av usikkerhet knyttet til disse tallene (se tabell 4). Simuleringen består av å ta utgangspunkt i 2021-tallene og korrigere disse for estimert vekst i EVU og nye studieplasser.

Det er signalisert at det ikke vil komme store mengder av nye studieplasser fremover. Samtidig forventes det at NTNUs bevilgninger vil enten være uendret eller reduserte i fremtiden. Det vurderes derfor som lite sannsynlig at antall studenter vil endres nevneverdig foruten de nye studieplassene som er hensyntatt i beregningen og estimert i EVU. Simuleringen benytter derfor den metodikken som virksomhetsstyring per dags dato anser som mest realistisk.

Org	Statsbudsjett	Fagområde	Type studium	Campus	Sats	2022	2023	2024	2025	2026	2027
AD	RNB 2020	Arkitektur og design	Mastergrad, 5 år	Trondheim	B	20	20	20	10	-	-
AD	SB 2020	Teknologi og grønt skifte: MTDESIG	Mastergrad, 1,5-2 år	Trondheim	D	2	2	1	-	-	-
AD	RNB 2020	Fysisk planlegging	Mastergrad, 1,5-2 år	Trondheim	C	5	-	-	-	-	-
AD	RNB 2020	MNT	Bachelornivå	Trondheim	D	4	4	2	-	-	-
HF	RNB 2020	Lektorutdanning i historie	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	15	15	15	8	-	-
HF	RNB 2020	Lektorutdanning i språkfag (engelsk)	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	10	10	10	5	-	-
HF	RNB 2020	Lektorutdanning i nordisk	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	10	10	10	5	-	-
IE	RNB 2020	MNT	Bachelornivå	Trondheim	D	96	96	48	-	-	-
IV	RNB 2020	MNT	Bachelornivå	Trondheim	D	108	108	54	-	-	-
MH	SB 2016	Medisin	Profesjonsgrad	Trondheim	A	8	-	-	-	-	-
MH	RNB 2020	Medisin	Profesjonsgrad	Trondheim	A	20	20	20	20	10	-
MH	RNB 2020	Sykepleie	Bachelornivå	Trondheim	D	25	25	12	-	-	-
MH	RNB 2020	Videreutd. sykepleie	EVU	Trondheim	D	10	-	-	-	-	-
MH	Tildelingsbrev	Estimert sykepleie	Bachelornivå	Trondheim	F	9	9	9	-	-	-
NV	RNB 2020	MNT	Bachelornivå	Trondheim	D	23	23	12	-	-	-
OK	RNB 2020	MNT	Bachelornivå	Trondheim	D	30	30	15	-	-	-
SU	RNB 2020	Andre helse- og sosialutd.	Bachelornivå	Trondheim	D	20	20	10	-	-	-
SU	RNB 2020	GLU 5-10	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	10	10	10	5	-	-
SU	SB 2016	Psykologi	Profesjonsgrad	Trondheim	B	5	-	-	-	-	-
SU	RNB 2020	Psykologi profesjon	Profesjonsgrad	Trondheim	B	4	4	4	4	2	-
SU	RNB 2020	Lektorutdanning i idrett	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	3	3	3	2	-	-
SU	RNB 2020	Lektorutdanning i geografi	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	2	2	2	1	-	-
SU	RNB 2020	Div. lærerutdanning/ pedagogikk	Mastergrad, 5 år	Trondheim	D	10	10	5	-	-	-
SU	SB2022	Master barnevern	Mastergrad, 1,5-2 år	Trondheim	D	5	10	5	-	-	-
Nye studieplasser						452,5	430	266	59	12	0

Tabell 5 Simulert studentvekst i perioden 2022-2025, hele NTNU

2.6.4 Ansattvekst i perioden 2018 – 2021

I perioden 2018 – 2021 er NTNUs datagrunnlag til DBH lagt til grunn (antall ansatte). Tallene vil derimot avvike noe fra DBHs offisielle tall, da DBH teller en ansatt per stillingskode. Det vil si at en ansatt som har flere arbeidsforhold med flere stillingskoder vil telles flere ganger til DBH. I denne beregningen vil hver ansatt telles 1 gang uavhengig av antall arbeidsforhold etter avtale med Eiendomsavdelingen vedrørende beregningsmetodikk.

Lokasjon	Trondheim			
Klynge	HUMSAM			
Radetiketter		Sum av 2019	Sum av 2020	Sum av 2021
Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap - fak.adm.				
Ikke stipendiat		53	48	59
Fakultetssekretariat/felles avdeling - HF				
Ikke stipendiat		37	35	38
Institutt for filosofi og religionsvitenskap				
Ikke stipendiat		44	50	48
Stipendiat		12	11	9
Institutt for geografi				
Ikke stipendiat		35	32	40
Stipendiat		10	13	13
Institutt for historiske og klassiske studier				
Ikke stipendiat			49	41
Stipendiat			12	12
Institutt for historiske studier				
Ikke stipendiat		61		
Stipendiat		26		
Institutt for moderne samfunnshistorie				
Ikke stipendiat			17	21
Stipendiat			13	9
Institutt for pedagogikk og livslang læring (IPL)				
Ikke stipendiat		79	79	79
Stipendiat		19	17	19
Institutt for sosialantropologi				
Ikke stipendiat		22	18	19
Stipendiat		4	5	5
Institutt for sosiologi og statsvitenskap				
Ikke stipendiat		76	86	94
Stipendiat		28	33	36
Institutt for språk og litteratur				
Ikke stipendiat		135	132	130
Stipendiat		23	22	27
Institutt for tverrfaglige kulturstudier				
Ikke stipendiat		45	43	44
Stipendiat		13	17	18
Totalsum		722	732	761

Tabell 6 Ansattvekst 2019-2021

2.6.5 Simulering av ansattvekst som beregnet av NTNU Virksomhetsstyring

Det er simulert ansattvekst ved hele NTNU. Ved simulering av ansattvekst er følgende metodikk lagt til grunn:

For perioden 2022 – 2025 benyttes enhetenes innleverte langtidsbudsjett for LTB runde 2, 2021 som inkluderer bemanningsplan. Da LTB ikke krever at BOA-ansatte inkluderes er disse tallene korrigeret for utvikling i BOA-aktivitet som er levert som enhetenes utviklingsbaner (LTB runde 2 2021). I tillegg er stipendiattallene korrigeret for enhetenes utviklingsbaner for doktorgrader (LTB runde 2 2021).

For perioden 2026 – 2028 benyttes siste år i langtidsbudsjettet (2025) og korrigerer for enhetenes utviklingsbaner. Dette gjøres da få enheter har lagt bemanningsplaner for 2026 og utover.

Det er knyttet stor usikkerhet til tallene, men simuleringen som benyttes vurderes som den mest realistiske på dette tidspunktet.

Lokasjon	Trondheim						
Klynge	HUMSAM						
Radetiketter	Summer av 2022	Summer av 2023	Summer av 2024	Summer av 2025	Summer av 2026	Summer av 2027	Summer av 2028
HF fakultetsadministrasjon	118	114	112	110	110	110	110
Ikke stipendiat	48	44	42	40	40	40	40
Stipendiat	70	70	70	70	70	70	70
Institutt for filosofi og religionsvitenskap	48	45	41	42	42	42	42
Ikke stipendiat	46	43	40	41	41	41	41
Stipendiat	2	2	1	1	1	1	1
Institutt for geografi	44	40	36	37	37	37	37
Ikke stipendiat	39	35	32	33	33	33	33
Stipendiat	5	5	4	4	4	4	4
Institutt for historiske og klassiske studier	43	38	38	39	39	39	39
Ikke stipendiat	41	36	36	37	37	37	37
Stipendiat	2	2	2	2	2	2	2
Institutt for moderne samfunns historie	23	23	20	21	21	21	21
Ikke stipendiat	19	19	18	19	19	19	19
Stipendiat	4	4	2	2	2	2	2
Institutt for pedagogikk og livslang læring	23	19	18	18	18	18	18
Ikke stipendiat	19	15	14	14	14	14	14
Stipendiat	4	4	4	4	4	4	4
Institutt for sosialantropologi	20	19	18	19	19	19	19
Ikke stipendiat	19	18	17	18	18	18	18
Stipendiat	1	1	1	1	1	1	1
Institutt for sosiologi og statsvitenskap	110	107	107	110	110	110	110
Ikke stipendiat	96	93	93	96	96	96	96
Stipendiat	14	14	14	14	14	14	14
Institutt for språk og litteratur	130	126	120	120	120	120	120
Ikke stipendiat	119	115	109	109	109	109	109
Stipendiat	11	11	11	11	11	11	11
Institutt for tverrfaglige kulturstudier	38	33	30	29	29	29	29
Ikke stipendiat	32	27	25	26	26	26	26
Stipendiat	6	6	5	3	3	3	3
SU fakultetsadministrasjon	223	216	216	216	216	216	216
Ikke stipendiat	91	84	84	84	84	84	84
Stipendiat	132	132	132	132	132	132	132
Totalsum	820	780	756	761	761	761	761

Tabell 7 Simulert ansattvekst 2022-2028

2.7 Eventuelle samarbeidspartneres karakteristika

Samarbeidspartneres behov og karakteristika er i liten grad diskutert gjennom arbeidet med funksjonsbeskrivelsen. Klyngen har etablerte samarbeid med blant andre forskningsinstitutt på Dragvoll og Gløshaugen som RURALIS, NTNU Samfunnsforskning og SINTEF Digital. I tillegg har flere fagmiljø omfattende samarbeid med offentlige lokale og regionale aktører som TRD3.0 / Universitetsskolesamarbeidet og Trondheim kommune. Det er også etablert nettverk av ulik art både nasjonalt og internasjonalt med andre universitet og forskningsinstitusjoner. Se for øvrig oversikt over samarbeid og nettverksforbindelser knyttet til de ulike instituttene i kapittel 2.5.

3 RAMMEBETINGELSER

3.1 For campussamling (felles med de andre klyngene)

NTNUs campusutvikling skal i henhold til NTNUs strategi - Kunnskap for en bedre verden⁴ bidra til å realisere NTNUs overordnede mål og samfunnsoppdrag.

Campusutvikling er ett av flere innsatsområder å oppnå NTNUs mål: Våre universitetsområder er fremragende lærings- og arbeidsmiljø og bidrar til høy faglig kvalitet. De samler studenter og ansatte innen samme fagområde, men legger samtidig til rette for samhandling på tvers av fagene. Campusene våre er levende laboratorier som er åpne og inviterende for samarbeid med eksterne partnere. De legger til rette for levende studentmiljø med studentfrivillighet og studentkultur.

Det foreligger en stor mengde dokumentasjon og vedtak som ligger til grunn og er førende for NTNUs campusutvikling. Av de mest sentrale ligger prinsipper fra NTNUs planprogram for samlet campus, NTNUs kvalitetsprogram, arealkonsepter, prinsipper for faglig lokalisering og strategier for samarbeidspartnere på campus til grunn for utvikling av campus og valg av konsept.

3.1.1 Kvalitetsprogram og prinsipper

[NTNUs kvalitetsprogram vedtatt av NTNUs styre 26.10.2016](#) ligger til grunn for all campusutvikling ved NTNU. Kvalitetsprogrammet definerer hvilke kvaliteter campus må ha for å kunne bidra til at NTNU når sine mål.

Det overordnede målet for campusutvikling ved NTNU er: Campus NTNU er de fysiske rammene for internasjonalt fremragende undervisning, forskning, innovasjon og formidling. Campus NTNU tiltrekker seg de dyktigste studentene, medarbeiderne og partnerne.

I tillegg til det overordnede målet består kvalitetsprogrammet av seks kvalitetsprinsipper⁵ som beskriver egenskaper og kvaliteter campus må ha for å kunne oppfylle visjonen. Prinsippene er

SAMLENDE

Campus bidrar til felleskap

URBAN

En urban Campus er attraktiv, åpen og levende

NETTVERK AV KNUTEPUNKT

Campus har profilerte knutepunkt som er tett forbundet med hverandre og byen

EFFEKTIV

Brukskvalitet og arealeffektivitet bidrar til gode arbeidsprosesser

BÆREKRAFTIG

Campus er i front med miljøvennlige løsninger

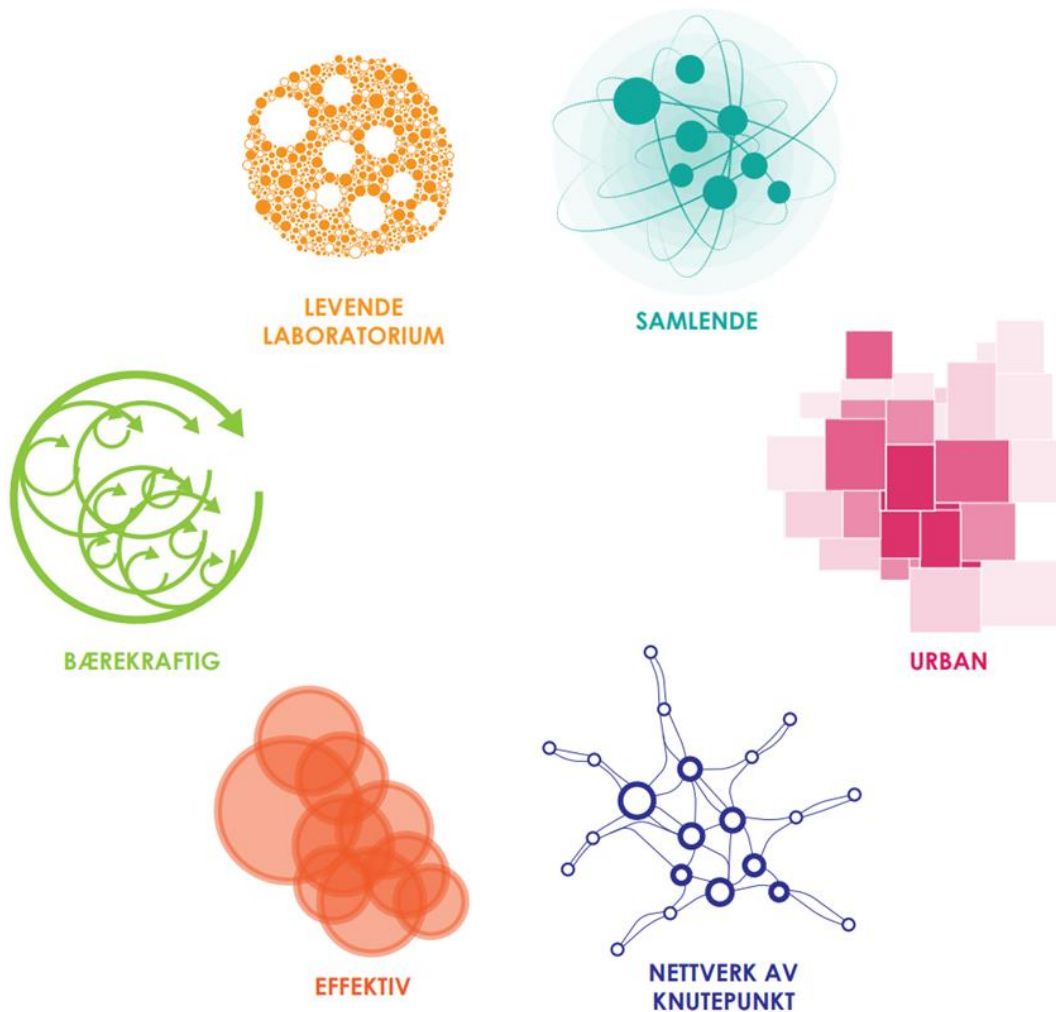
LEVENDE LABORATORIUM

Campus er stedet for utforskning

---

⁴ Se NTNUs strategi – Kunnskap for en bedre verden (2018-2025) på eksterne nettsider: www.ntnu.no/ntnus-strategi

⁵ Hvert prinsipp har tilhørende suksesskriterier. [NTNU Kvalitetsprogram 20160701.indd](#)

Figur 2 Illustrasjon av NTNUs kvalitetsprinsipper

3.1.1.1 Kvalitetsmål for bygg og utomhus

NTNUs [Kvalitetsmål for bygg og utomhus](#) fastlegger felles prinsipper og mål for utvikling og forvaltning av NTNUs universitetsbygg og anlegg. Kvalitetsmålene understøtter de overordnede kvalitetsprinsippene og skal være førende for utvikling av våre bygg og anlegg på alle NTNUs campuser, både nye og eksisterende.

[Kvalitetsmål del 1 \(fra november 2019\)](#) retter fokus på forhold som påvirker bærekraft, organisering av byggene, byggehøyder, bysituasjon og uterom.

[Kvalitetsmål del 2 \(fra april 2021\)](#) fokuserer på arkitektoniske og tekniske forhold i bygget, kunst og vitenskapsformidling, universell utforming, digital samhandling og adgang, kontroll og sikkerhet.

3.1.2 Rektorvedtak

Rektorvedtak knyttet til NTNUs campusutvikling er vedtak gjort av NTNUs rektorat og ligger til grunn for all videre planlegging av utviklingsprosjekter ved NTNU, herunder også Campussamling.

3.1.2.1 *Rektorvedtak - Prinsipper for utvikling av areal ved NTNU*

Temabrukergruppene for NTNU utarbeidet i 2021 prinsipper for utvikling av læringsarealer, knutepunkt, spesialarealer, arbeidsplasser og uteområder. Dette er tema som går på tvers av NTNUs fagmiljø og skal sikre en helhetlig og sammenhengende planlegging og utvikling ved NTNU, slik at fremtidens bygg og arealer gir bedre vilkår for NTNUs kjerneoppgaver.

I vedtaket er det blant annet uttalt at faste arbeidsplasser for ansatte er hovedregel.

Se [Rektorvedtak 14. februar 2022 – prinsipper for utvikling av areal ved NTNU](#).

3.1.2.2 *Rektorvedtak – gevinstrealiseringsplan*

Hvordan prosjektet kan nå sine mål og hente ut gevinster i alle faser av prosjektet er beskrevet i en gevinstrealiseringsplan. Gevinstrealiseringsplanen er basert på NTNUs målbilde og det er i planen definert noen hovedindikatorer for å kunne måle forventede gevinster: faglig kvalitet, sosial kvalitet, samarbeid, tverrfaglighet, arealbruk, bærekraft, formidling, åpenhet og omdømme.

Se [Rektorvedtak 14. februar 2022 Anvendelse av gevinstrealiseringsplan](#)

3.1.2.3 *Rektorvedtak - faglig lokalisering ved NTNU i Trondheim*

I slutten av mars 2019 vedtok rektor overordnet plassering av fagmiljø i en samlet campus i Trondheim. Arbeidsgruppen Utvalg for faglig lokalisering har utarbeidet tre delrapporter, som underbygger NTNUs langsiktige utviklingsmål: delrapport 1 og delrapport 2 beskriver blant annet prinsipper, kriterier og premisser for faglig lokalisering. Delrapport 3 omhandler overordnede prinsipper og modeller for faglig lokalisering, samt forslag om samling i faglige klynger⁶.

Se [Rektorvedtak mars 2019 – faglig lokalisering](#)

3.1.2.4 *Rektorvedtak - NTNUs arealkonsept*

NTNUs arealkonsept gir overordnede retningslinjer for utformingen av fremtidens areal ved NTNU. Konseptene definerer hvilke egenskaper og kvaliteter arealer i campus må ha for å kunne bidra til at NTNU når sine mål.

Arealkonseptene beskriver hvilke behov som skal tilfredsstilles ved nybygg og ombygning. Som prinsipper og fordeling av arealkategorier på et overordnet nivå. Arealkonseptene inneholder prioriteringer mellom ulike typer funksjoner og areal, i tillegg til beskrivelser av hvordan sambruk og flerbruk av areal kan føre til at flere funksjoner og behov kan bli tilfredsstilt innenfor arealrammen.

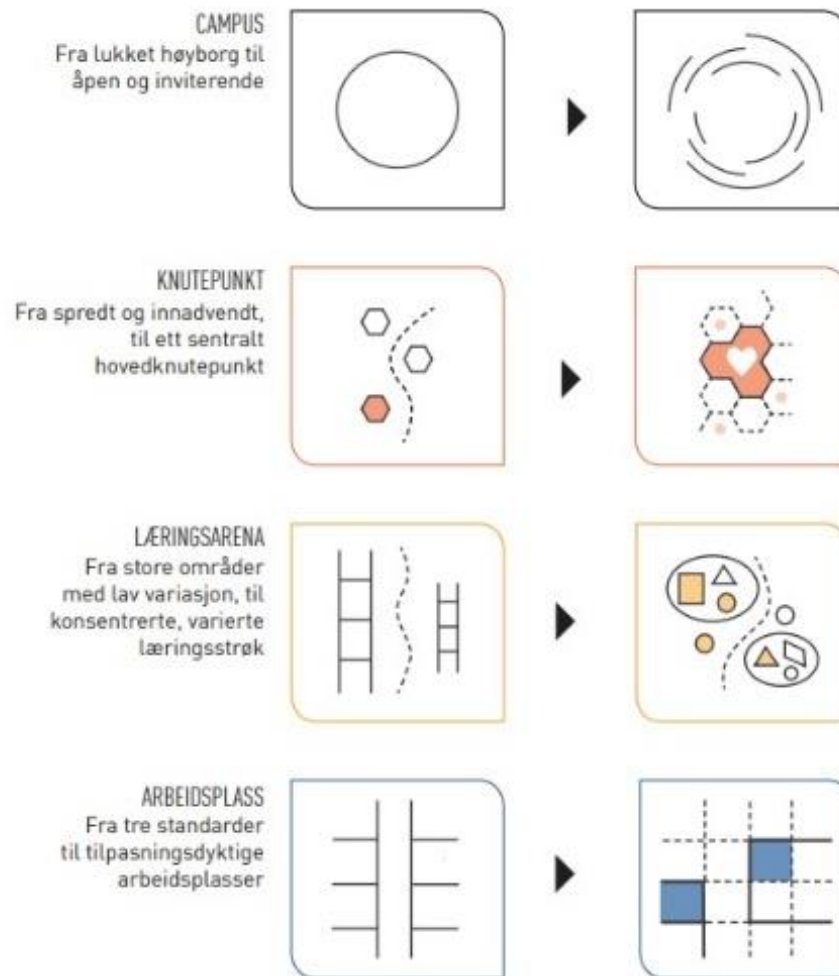
3.1.3 Rundskriv

3.1.3.1 *Kunnskap og moderniseringsdepartementets rundskriv om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg.*

I nye bygg eller ved behov for forandringer i eksisterende lokaler gjelder [rundskriv om arealbruk i statlige bygg](#). Arealnormen er på 23 kvm BTA per ansatt, som er en øvre grense. Arealkonseptet for NTNU campus, vedtatt av rektor høsten 2018, viser hvordan ulike løsninger og konsept kan ivareta arealnormen.

---

⁶ Arbeid med faglig lokalisering er beskrevet i tre delrapporter. Se eksterne nettsider: [Delrapport 1 – prinsipper og kriterier for faglig lokalisering 10.11.2017 \(ntnu.no\)](#), [Delrapport 2 – prinsipper og premisser for planlegging 15.06.2018 \(ntnu.no\)](#) og [Delrapport 3 – hovedgrep, modeller og løsningsforslag 14.12.2018 \(ntnu.no\)](#).

Figur 3 NTNUs arealkonsept: Fra dagens situasjon til nytt konsept

3.2 Spesiell del for klyngen

3.2.1 Arealramme og beskrivelse av hvordan den er frembrakt.

3.2.1.1 Kjerneareal

I arbeidet med Faglig lokalisering ble det benyttet en tilnærming som innebærer å finne plass til å dekke instituttens minimumsbehov for areal⁷. Dette beskrives som instituttens kjerneareal, og det omfatter de ansattes arbeidsplasser, arbeidsplasser for masterstudenter, instituttspesifikke spesialareal (laboratorier og lignende som bare benyttes av instituttets ansatte og studenter), samt sosiale soner, interne møte- og seminarrom, det vil si arealer som ikke naturlig deles med andre enheter.

I programmeringsarbeidet benyttes «kjerneareal» som betegnelse på arealbehovet i en faglig klynge. Arealkategorien består av arbeidsplassrelatert areal, arbeidsplasser for masterstudenter og spesialareal. Dette er funksjoner som man ønsker å ha tett på fagmiljøene og som beregnes per faglige klynge.

⁷ https://www.ntnu.no/documents/1268425101/1269933790/Faglig_lokalisering_delrapport_3_endelig.pdf/6c9cce04-4d62-420d-bb1a-902cd3a30821

3.2.1.1.1 Utregningsmetode kjerneareal

Kjerneareal er summen av nedenstående areal⁸:

Kategori	Beregning
Arbeidsplassrelatert areal	= antall ansatte * 23 m2 BTA
Arbeidsplasser for masterstudenter	= antall masterstudenter *4,35 m2 BTA
Spesialareal	= Dagens spesialareal + betalt læringsarena – beregnet masterareal.

Tabell 8 Utregningsmetode kjerneareal

Tabellen viser beregning av kjerneareal pr institutt i HumSam-klyngen. Beregningen er gjort i bruttoareal (BTA).

Fakult	Flyttil	Klyng	Institutt	NY arbeid	NY studentarbeid	NY spesialareal	Kjerneareal
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Det humanistiske fakultet	828	-	918	1746
			HUMSAM	-	-	-	-
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for tverrfaglige kul	1265	309	-	1574
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for språk og littera	3381	1349	236	4730
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for historiske stud	1725	835	-	2560
HF	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for filosofi og religi	966	131	-	1097
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Fakultet for samfunns- og	1242	378	263	1884
			HUMSAM	-	-	-	-
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for geografi	989	761	221	1750
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for sosiologi og st.	2001	1383	38	3384
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for sosialantropol	529	157	-	686
SU	Dragvoll+	HUMSAM	Institutt for pedagogikk og	2070	2284	17	4354
Totalt				14 996	7 586	1 693	23 764

Tabell 9 Beregning av kjerneareal pr institutt i BTA

3.2.1.2 Knutepunktsareal

I tillegg til kjerneareal er det beregnet 2000 m² BTA i klyngen

⁸ 191120 Rapport for overordnet programmering NTNU

4 KLYNGEBRUKERGRUPPENS ARBEID

4.1 Mandat

Se [Klyngebrukergruppe for HumSam-klyngen – Mandat \(ntnu.no\)](https://ntnu.no)

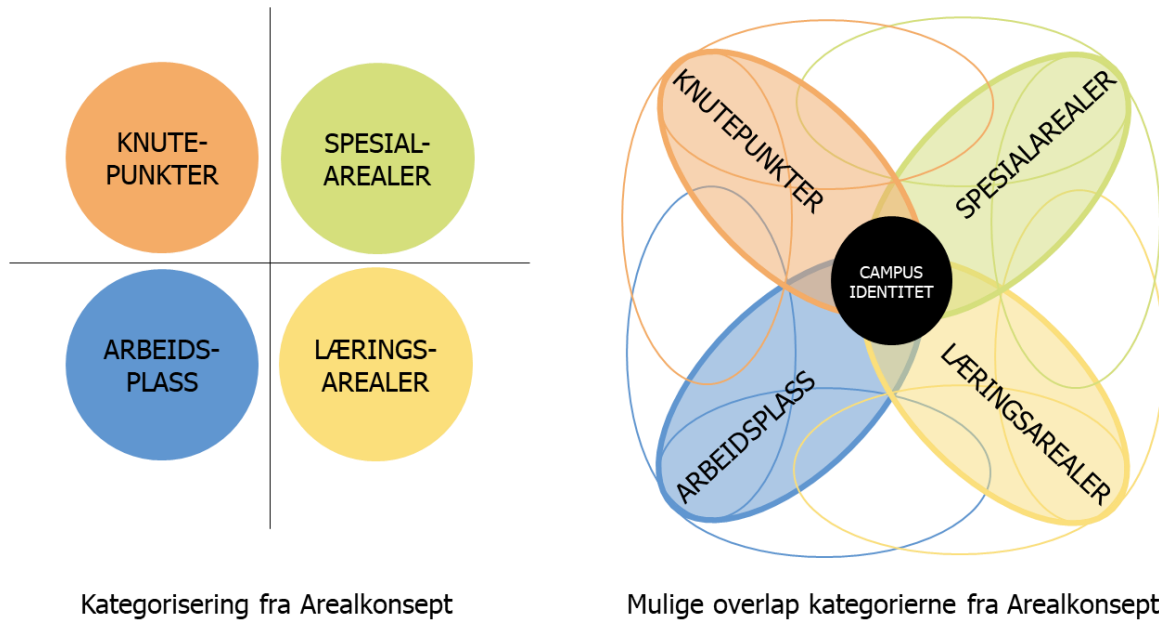
4.2 Metode, arbeid i klyngen

Klyngen har i hovedsak brukt workshop-metodikk i sitt arbeid. Workshopene har vært ledet av rådgivere fra Statsbygg, støttet av mottaksprosjektet. Det er i regi av Statsbygg gjennomført fem planlagte workshoper, med tilhørende planleggingsmøter, formøter og etter-møter, samt en serie kartleggingsmøter av dagens spesialarealer med institutter og arealkontakter SU/HF sammen med Statsbygg. I tillegg har gruppen gjennomført en egen workshop om arbeidsplass. Campusvandring på Gløshaugen ble arrangert for KBG, og for ledergruppene ved SU/HF. I mai ble det gjennomført en studentworkshop med ca. 20 deltakere. Et sekretariat har i dialog med dekanat, klyngebrukergruppen, Statsbygg og mottaksprosjektet utformet den endelige rapporten, basert på notater og oppsummeringer fra workshops og møter. Skrivearbeidet er gjennomført i flere kortere iterasjoner, der klyngebrukergruppen har bidratt med gjennomlesning og tilbakemeldinger på utvalgte deler i forkant av møtene. Videre har tilbakemeldinger fra møtet vært sentrale i ny gjennomskrivning. Bestilling og rammer for sluttrapporten er justert underveis i dialog med Mottaksprosjektet.

4.3 Metode arbeid med SB

I klyngebrukergruppen har arbeid med arealkategoriene i hovedsak vært gjennomført i grupper der man har jobbet med boblediagrammer som visualiserer brukergruppens input til hierarki, relasjoner og nærheter mellom de enkelte funksjoner og rom. For å jobbe med arealkategoriene har man i hovedsak jobbet med boblediagram i gruppearbeid på tvers i klyngebrukergruppen. I tillegg har man vært på befaringer både på Dragvoll og Gløshaugen for å hente inspirasjon og forståelse for lokale forhold.

Brukerinvolvering i løpet av våren 2022 har hatt fokus på arealkategorier i NTNUs Arealkonsept, med søkelys på å kartlegge klyngens funksjonsbehov, funksjonelle nærhetsbehov, og muligheter for funksjonssambruk og -flerbruk.

Figur 4 Kategorisering og mulig overlap fra NTNUs arealkonsept

I tillegg har prosessen tatt for seg brukers funksjonsprioritering og hatt mål om tydelig formulering av de overordnede forutsetninger som ligger til grunn for klyngens funksjonsbehov. Behovsbeskrivelsen har hatt to involveringsspor:

- KBG HumSam: involveringsprosess knyttet til kartlegging av arealkategorier delknutepunkt, læringsareal, og spesialarealer. Arbeidsplass har vært diskutert på mer generelt nivå, og primært i forbindelse med nærhetsbehov til de øvrige arealkategoriene.
- Fagekspert HumSam: involveringsprosess knyttet til programmering av spesialarealer

Gruppeoppgaver ble gjennomført ved at oppgaver ble skrevet ut i storformat på A1-ark og gruppene tegnet og noterte direkte på arket. I tillegg ble muntlige kommentarer og innspill notert av Statsbyggs fasilitatorer underveis. Brukernes innspill fra hvert møte ble samlet, 'rentegnet' og filtrert i Miro. En oppsummering fra hvert møte ble gjennomgått innledningsvis i det påfølgende møte slik at lærdom og innspill ble brakt videre gjennom medvirkningsprosessen.

4.3.1 Deltakere

4.3.1.1 KBG HumSam – deltakere

- Ingunn Hybertsen (Leder KBG, Prodekan for utdanning, SU)
- Kjersti Faldet Listhaug (Prodekan for utdanning, HF)
- Harald Aspen (Instituttleder SA, SU)
- Karl Erik Haug (Instituttleder IMS, HF)
- Stig Arve Sæther (Førstemanuensis ISS, SU)
- Patric Wallin (Tillitsvalgt IDF, LOSAM SU)
- Gro Lurås (Lokalt hovedverneombud, HF)
- Marte Nubdal (Seniorrådgiver, SU fakultetsadministrasjon)
- Emilie Storvik (studenttillitsvalgt)
- Roar Brakstad (studenttillitsvalgt)

4.3.1.2 *Fagekspertes spesialarealer – deltakere*

- Kjersti Faldet Listhaug (Prodekan, HF)
- Geir Tvedt (Rådgiver, IGE og SA, SU)
- Stig Arve Sæther (Førsteamanuensis ISS, SU)
- Lars August Fodstad (Instituttleder ISL, HF)
- Marte Nubdal (Seniorrådgiver SU fakultetsadministrasjon)
- Karen Engen Økland (Seniorkonsulent SU fakultetsadministrasjon)
- Christoffer Giske (Seniorrådgiver arealkontakt SU fakultetsadministrasjon)
- Ranveig Øye Moe-Kristiansen (Seniorkonsulent arealkontakt HF fakultetsadministrasjon)

I tillegg ble det mottatt skriftlige innspill til språklaboratorier (ISL, HF) fra fagmiljøet v/Giosuè Baggio, Mila Vulchanova og Valentin Vulchanov.

4.3.1.3 *Mottaksprosjekt og Statsbygg – fasilitering brukerinvolvering*

- Terje Østlyng (lederstøtte/prosesstøtte organisasjonsutvikling fra Mottaksprosjektet)
- Siri Bakken (Prosjektleder, Statsbygg - Byggeprosjektet)
- Aylin Jørgensen-Dahl (Arkitekt brukerinvolvering, Statsbygg - Byggeprosjektet)
- Tone Sandøy (Arkitekt brukerinvolvering, Statsbygg - Byggeprosjektet)
- Janancija Arulanantham (Arkitekt brukerinvolvering, Statsbygg - Byggeprosjektet)

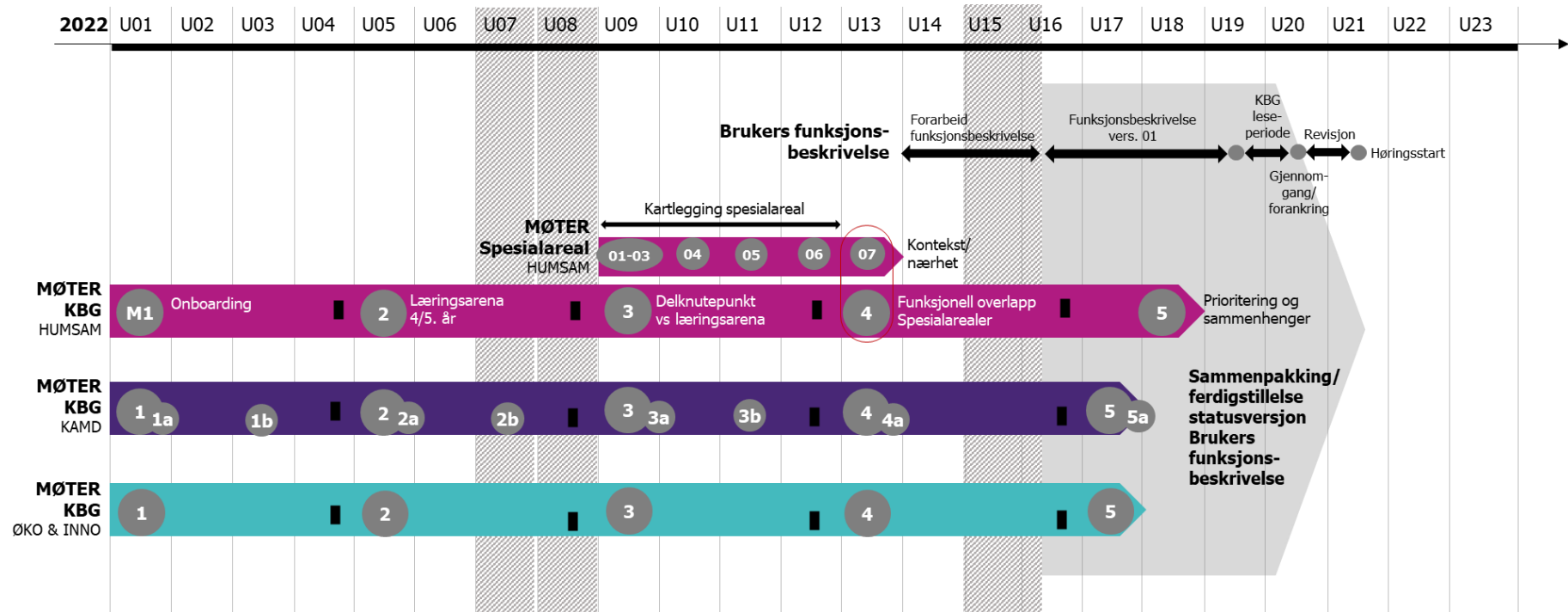
Øvrige fagressurser fra NTNU og Statsbygg ble koblet på etter behov.

4.3.1.4 *Sekretariat*

- Karen Engen Økland (Seniorkonsulent SU fakultetsadministrasjon)
- Marte Nubdal (Seniorrådgiver SU fakultetsadministrasjon)
- Terje Østlyng (lederstøtte/prosesstøtte organisasjonsutvikling fra Mottaksprosjektet)
- Kjersti Bjørkeng Størdal (Mottaksprosjektet)
- Aylin Jørgensen-Dahl (Arkitekt brukerinvolvering, Statsbygg - Byggeprosjektet)

4.3.2 Tidslinje

Proessen for brukerinvolvering i KBG HumSam har fulgt følgende tidslinje:

Figur 5 Tidslinje for brukerinvolvering i KBG HumSam

4.3.3 Brukermedvirkningsprosess våren 2022

I løpet av våren 2022 ble det avholdt en serie brukermøter med KBG HumSam, som beskrevet nedenfor.

4.3.3.1 M01 - 05.01.2022: *Onboarding*

Formål var å skape et felles utgangspunkt for dialogen i de enkelte klynger, herunder introdusere arbeidet med programmering i relasjon til prosjektets kvalitetsmål og Arealkonsept, og skape overblikk over Klyngebrukergruppens leveranser til byggeprogrammet. M01 hadde to deler: en felles introduksjon og deretter dialog i to grupper: KBG HumSam og KBG ØKOINNO, og KBG KAMD.

4.3.3.2 M02 - 02.02.2022: *Læringsarealer 4. og 5. årsstudenter*

Formål var å analysere utfordringer og muligheter i forhold til hvordan studentene arbeider, og påbegynne dialog om organisering av HumSam-klyngen med fokus på studentarbeidsplasser. KBG fikk en individuell hurtigoppgave om bruk av boblediagrammer som metodikk for å beskrive nærhetsrelasjoner. Det var en befaring av eksisterende læringsarealer på Dragvoll, og deretter en gruppeoppgave om disponering av klyngen.

4.3.3.3 M03 - 04.03.2022: *Delknutepunkt*

Formål var å definere hva delknutepunkt hos HumSam kan og bør være. Hvilke funksjoner og aktiviteter hører hjemme i delknutepunkt? Hvordan bør disse lokaliseres i forhold til hverandre? Hvilke relasjoner er det mellom delknutepunkt og andre arealer i klyngen? Hva kan HumSams unike attraksjon være? KBG fikk to gruppeoppgaver der det ble jobbet med boblediagrammer for å beskrive delknutepunktets funksjoner og relasjoner.

4.3.3.4 M04 - 29.03.2022: *Funksjonell overlapp og spesialarealer*

Formål med gruppeoppgaven i den første delen av møte var å undersøke mulig funksjonell overlapp med fokus på studentarealer, og de gode møteplassene for studenter imellom, og mellom ansatte og studenter. I den andre delen av møtet innledet Statsbygg med en kort orientering om prosessen knyttet til brukerutstyr, etterfulgt av en kort status om prosessen knyttet til kartlegging av spesialarealer. Den andre gruppeoppgaven hadde fokus på spesialarealer og deres forhold til delknutepunkt, identitet, læringsarealer og arbeidsplasser.

4.3.3.5 M05 - 03.05.2022: *Prioritering og sammenhenger*

Formål med den første gruppeoppgaven var å jobbe med prioritering av læringsareal-typer. Hva trengs det mest av / hva trengs det minst av? Hvilke forhold og nærhetsbehov har læringsarealer til knutepunkt og arbeidsplasser? Videre var det fokus på prioritering og sammenheng mellom knutepunktetsfunksjoner der dilemmaer ble brukt som metodikk for å jobbe med HumSams identitetsarealer/ «unik attraksjon»: Akademisk litteraturpub og samlings-/seremonirom, og læringsarealer i åpent miljø i delknutepunkt.

4.3.4 Kartlegging spesialarealer

I forbindelse med kartlegging av HumSams spesialarealer ble det avholdt 6 særmøter (S01-S06), og ulike skriftlige innspill ble mottatt (se tabell 10). Innspill fra fagekspertene ble samlet i en matrise som tok for seg det enkelte spesialareal med fokus på følgende tema:

- Dagens situasjon
- Sambrukspotensiale
- Hva/hvordan – beskrivelse av rommet og dets funksjon/bruksformål
- Når – brukstid

- Tekniske krav – spesielle krav til den bygningsmessige utforming av rommet, installasjoner, utstyr og møblering/innredning

Dato	Hva	Aktivitet	Deltakere
28.02.2022	S01	Intro til spesialarealer, språklab (ISL), naturgeografi lab (IGE)	Kjersti Faldet Listhaug, Geir Tvedt, Christoffer Giske, Ranveig Øye Moe-Kristiansen
01.03.2022	S02	Utstyrslager + bokmagasin (IGE), GIS-lab, datasal, VR-lab, PodcastBoks + WebinarBoks, Medielab, BLINK læringshub	Geir Tvedt og Christoffer Giske
04.03.2022	S03	Språklaboratorier (ISL)	Kjersti Faldet Listhaug
04.03.2022	Notat	Språklaboratorier (ISL)	Baggio / Vulchanova / Vulchanov
09.03.2022	S04	Undervisningslab (ISS, Idrettsvitenskap)	Stig Arve Sæther
16.03.2022	S05	VR-lab, PodcastBoks + WebinarBoks, BLINK Læringshub, Læringsverksted (ILU)	Karen Engen Økland og Christoffer Giske
22.03.2022	S06	Lydstudio (ISL)	Lars August Fodstad
22.03.2022	Notat	VR-lab, PodcastBoks og WebinarBoks, Medielab, Blink Læringshub, Læringsverksted (ILU)	Marte Nubdal

 Tabell 10 *Prosess kartlegging spesialarealer*

5 MULIGHETER OG UTFORDRINGER KNYTTET TIL KLYNGEN

5.1 Muligheter

5.1.1 Beliggenhet

HumSam -klyngen forsker på og med mennesker og samfunn, og nærhet til byen vil potensielt kunne gi et løft til både forskning og undervisning⁹. Klyngen ønsker å bringe byen inn på universitetet, samtidig som universitetet kommer nærmere byen. Beliggenhet har spesielt mye å si for studenter, som trekkes mot sentrumsnære campus (se sak i [Universitetsavisa](#)¹⁰). Nærhet til byen vil gi nye muligheter for å vise frem kjernevirksomheten, og legge til rette for å tenke nytt om forskningsformidling. Campussamling kan gjøre det enklere å synliggjøre og tilgjengeliggjøre aktiviteten i fagmiljøene for samfunnet utenfor, og videre bidra til økt samarbeid med næringslivet og økt arbeidslivsrelevans for studentene. Samlet sett sees flytting fra Dragvoll som et positivt tiltak for å styrke NTNU-identiteten, både blant studenter og ansatte.

5.1.2 Tverrfaglig samarbeid og nærhet til andre fagmiljø

Klyngen har et uttalt ønske om mer tverrfaglighet og samarbeid mellom fagområder, og dagens bygningsmasse på Dragvoll legger ikke tilstrekkelig til rette for dette. Spesielt mellom studentene er tverrfaglighet en viktig satsning. Samhandling på tvers av studieprogram og fagområder kan bidra til økt læringsutbytte og faglig entusiasme, og tilhørighet til en tverrfaglig campus er viktig for identitetsbygging (se [kronikk i Universitetsavisa](#)¹¹). Å flytte studenter nærmere hverandre kan i tillegg skape et økt sosialt samhold, og bidra til bedre bekjenskaper på tvers av fagfelt. Et nytt HumSam-bygg designet for å fremme tverrfaglighet og åpenhet vil kunne bidra til bedre samgang og samarbeid mellom fagmiljø innad i klyngen, og særlig mellom ulike studentgrupper. Nærhet til andre fagmiljø kan åpne opp for mer tverrfaglig samarbeid både innenfor og utenfor klyngen. Teknologi som tema i forskning, undervisning og læring har en stor og økende rolle i klyngens virksomhet, og nærhet til teknologi- og innovasjonsmiljø er viktigere enn før. Økt tilgjengelighet til felles ressurser vil kunne gjøre arbeidet i klyngen enklere, både faglig og administrativt.

5.1.3 Faglig identitet

Identitet er et viktig tema for fagmiljøene på dagens Dragvoll, og særlig faglig identitetsbygging for studenter er en viktig utfordring å ta tak i. «Dragvoll-identiteten» har vært vanskelig å definere, og flere studentundersøkelser og –workshops, blant annet arrangert av Studentrådene HF/SU og BLINK læringshub i forbindelse med prosjektet Fagland på Dragvoll, peker på at en campus-spesifikk studentidentitet er viktig for både trivsel og faglig utvikling. De siste årene er det gjort en rekke konkrete tiltak for å utvikle og forbedre fysisk og psykososialt læringsmiljø, både på institutt- og fakultetsnivå. Tiltakene spenner fra fagnære arrangement, mentorordninger, trivselsvakter og økt bruk av læringsassistenter til rene arealprosjekt som skal forbedre både det fysiske læringsmiljøet og legge til rette for studentaktivitet og en levende campus. Studenter tidlig i studieløpet har et særlig behov for å bli både mottatt og ivaretatt som en del av sitt fag- og studiemiljø. Samlokalisering og

---

⁹ <https://www.universitetsavisa.no/aksel-tjora-campusprosjektet-okonomi/campus-rykk-tilbake-til-start/360629>

¹⁰ <https://www.universitetsavisa.no/aksel-tjora-anne-c-elster-campusprosjektet/styremedlemmer-pa-befaring-i-den-stappfulle-juvelen-kalvskinnnet/362726>

¹¹ <https://www.universitetsavisa.no/aksel-tjora-campusprosjektet-okonomi/campus-rykk-tilbake-til-start/360629>

omstrukturering i et nytt HumSam-bygg vil kunne legge grunnlaget for en ny HumSam-identitet, samtidig som man høster fruktene det gode arbeidet som har vært gjort på Dragvoll.

5.1.4 Nærhet mellom fagmiljø og studenter

Arealer som legger til rette for flerbruk og sambruk kan også bidra til gode relasjoner mellom studenter og undervisere, og gjerne i retning av studentene som aktive deltakere i egen læringsprosess. Klyngen ønsker et universitet der studenter er sentrale aktører i både forskning og undervisning, og mener dette vil være en styrke både for studentene, undervisningen og fagmiljøene. En sterk faglig identitet blant studentene kombinert med åpne og tilgjengelige fagmiljø vil også kunne virke positivt på rekruttering av bachelorstudenter til master og masterstudenter til stipendiatstillinger, rekruttering til breddeårsemner, og rekruttering på tvers av fagområder både i og utenfor klyngen.

5.1.5 Digitale og hybride arbeidsformer i et fysisk arbeidsmiljø

Digitale og hybride samarbeidsformer er blitt en del av hverdagen for både studenter og ansatte. Det er viktig å reflektere over hvordan det er både mulig og hensiktsmessig å kombinere digitale muligheter med fysisk tilstedeværelse og tradisjonelle arbeidsformer. Samtidig må det være attraktivt å delta i livet på campus, blant annet ved at campus aktivt legger til rette for at læring, forskning og andre aktiviteter foregår utenfor dedikerte arealer, både fysisk og digitalt, samt at campus innbyr til studentaktivitet også utenfor det faglige. Digital undervisning og -arbeidsmetoder forutsetter en campus som legger til rette for at digitale arbeidsverktøy kan integreres i et attraktivt og meningsfullt fysisk arbeidsmiljø, eksempelvis digital undervisning og møter for ansatte, samt deltakelse i digital undervisning for studenter, på en måte som fortsatt bidrar til å skape en levende campus. Campus skal være et bedre alternativ enn å jobbe hjemme, både gjennom tilbud om god og hensiktsmessig infrastruktur, og gjennom variert og trivelig utforming av arealene.

5.2 utfordringer

5.2.1 Endringer i forutsetninger: Nærhet til sentralt læringsstrøk og alternativ beliggenhet

Klyngebrukergruppens arbeid har tatt utgangspunkt i en modell der HumSam-bygget ligger i umiddelbar nærhet til sentralt læringsstrøk på Gløshaugen. Nærhet til fagmiljø er en forutsetning for faglig identitetsbygging for 1.-3. års HumSam-studenter som sokner til sentralt læringsstrøk, til Helgasetr og til Senter for psykisk helse på Øya. Undervisningsrom for 4.-5. årsstudenter bør heller ikke ligge for langt unna fra denne gruppens arbeidsplasser. I en situasjon uten et sentralt læringsstrøk er nærhet til læringsstrøk for fagmiljøene og mulighet for integrasjon mellom læringsstrøk, arbeidsplasser for studenter og sosiale områder viktig for å oppnå de ønskede effektene av flytting.

5.2.2 Motivasjon for flytteprosess

Flytting av Dragvoll er prosjektutløsende for campussamlingen, og HumSam-klyngen er en sentral del av dette. Motivasjonen for flytting har vært varierende i deler av organisasjonen tidligere, og de nye diskusjonene om finansiering og nedskalering av prosjektet skaper ytterligere usikkerhet. Ansatte er bekymret for arbeidsvilkår i et nedskalert nybygg innenfor arealnormen, mens studenttillitsvalgte og -frivillige har uttrykt bekymring for studentfrivilligheten, da flere er bekymret for at kutt i areal vil gå hardest utover denne funksjonen. I det videre må det komme tydelig fram at flytting og samlokalisering foregår på brukernes premisser, og skal legge til rette for dekke klyngens behov både ved flyttetidspunktet og i fremtiden. I denne prosessen må man aktivt jobbe for å motivere fagmiljøene og adressere bekymringene for hvilke arbeidsvilkår ansatte vil få i en nedskalert og uavklart situasjon. Det er også viktig å understreke at flytting alene ikke vil oppfylle verken klyngens,

eller NTNUs, ambisjoner om økt tverrfaglighet og samarbeid. Dersom omfang og tidshorison i prosjektet endres vesentlig, er det en risiko for at man mister den nødvendige endringsevnen og -viljen som må ligge til grunn for en positiv organisasjonsutvikling.

5.2.3 Rom for vekst

HumSam-bygget dimensjoneres etter tall fra 2018, og flere har uttrykt bekymring for at morgendagens campus blir bygd etter gårsdagens dimensjoner. Mange har også tatt til orde for at arealnormen for arbeidsplass og prioriteringer i retning flere åpne landskap og felles arbeidsrom virker innskrenkende på den typen arbeid som gjøres i en UH-institusjon. Nok plass for vekst er en forutsetning for fremtidsrettet faglig utvikling, og fremtidens HumSam-studenter må ha nok plass både i HumSam-bygget og andre deler av campus. I takt med at fagmiljøer og studentmasser vokser, øker også behovene til studentfrivillighet. Teknologisk utvikling, en verden i endring og politiske beslutninger skaper også nye behov, og fremtidens campus må inneha den nødvendige fleksibiliteten til å møte disse behovene, samtidig som denne fleksibiliteten ikke må gå på bekostning av arbeidsvilkårene for de som skal bruke bygget i dag.

Selv om dagens politiske signaler i liten grad tilsier særlig vekst i studieplasser og ansatte, må ikke framtidens campus bygges i et kortsiktig perspektiv. Rammevilkår kan endre seg både før og etter bygget står ferdig. Gruppen er opptatt av at man drar lærdom fra tidligere prosjekt når det gjelder dimensjonering og planlegging for vekst for å kunne ivareta framtidens ansatte og studenter i framtidens campus på en tilfredsstillende måte.

5.2.4 Arbeidsplasser

Gruppen har i liten grad fått rom og tid til å diskutere tematikk knyttet til arbeidsplass, men ønsker å vektlegge at problemstillinger knyttet til arbeidsplass er av helt avgjørende betydning for den videre utviklingen av campus. En sentral bekymring er at man ved å utforme arbeidsplasser som ikke oppleves som hensiktsmessige, vil skape en campus som kun er tilrettelagt for studenter, og at ansatte vil velge å jobbe hjemmefra. En slik situasjon vil ødelegge for uformelle møter mellom studenter og ansatte, og være ødeleggende for Trondheim som universitets- og studentby.

HumSam-bygget dimensjoneres av en arealnorm som mange ansatte (også klyngebrukergruppa) har pekt på som utfordrende. Som nevnt over fører en opplevelse av knapphet på areal til store usikkerheter knyttet til arbeidsmiljø og fagfellesskap, særlig ved at økt bruk av hjemmekontor i mangel av hensiktsmessig arbeidsplass på campus kan virke ødeleggende på fellesskapsfølelsen i fagmiljøene. Det er avgjørende at arbeidsplassene i HumSam-bygget er hensiktsmessige for virksomheten som skal utøves der. Dette gjelder både forskning, undervisning, veiledning, formidling og teknisk/administrativt arbeid.

Pandemien og den teknologiske utviklingen har ført til økt bruk av digitale og hybride former for møter og undervisning, og det er helt sentralt at framtidens HumSam-bygg legger til rette for dette. I kapittel 7.1.2 har klyngebrukergruppen forsøkt å illustrere hvordan ulike roller må kombinere ulike arbeidsoppgaver og behov inn i de fysiske arealene. Denne oversikten er på ingen måte dekkende, men illustrerer hvordan bevegelse *mellom* ulike areal typer er minst like kjennetegnende for en levende campus som arealene i seg selv. En mer systematisk gjennomgang av ulike og komplekse behov knyttet til utforming av arbeidsplass vil være nødvendig i videre arbeid.

5.2.5 Identitet

I møter med ansatte og studenter opplever klyngebrukergruppen at identitet er det temaet som opptar og bekymrer flest. Dette gjelder spesielt studentidentiteten, men ansattes faglige og sosiale identitet på arbeidsplassen er også et viktig tema inn i ny campus. Erfaringer fra studentrepresentantene i klyngebrukergruppen tilsier at studenter ofte ikke har en bevisst

tilhørighet til fakultet eller institutt, men heller definerer seg ut fra studieprogram og campustilhørighet. Når 1.-3.- og 4.-5. årsstudenter plasseres på ulike områder av campus, kan dette true den felles HumSam-studentidentiteten på tvers av årskull. Studentfrivilligheten gjør i dag viktig arbeid for å bygge og støtte faglig og sosial studentidentitet, og det må legges til rette for dette også i ny campus. Bygging og sikring av fremtidens campus-identitet bør sees som en sentral del av arbeidet framover, for å bevare både faglig tilhørighet og studentkulturen i sin alminnelighet.

5.3 Behov for videre arbeid

5.3.1 Punkt fra klyngen

Klyngebraukergruppen peker særlig på behov for videre arbeid på følgende områder:

5.3.1.1 Dimensjonering for stipendiater, etter- og videreutdanningsstudenter

Det er ikke tilstrekkelig tydelig hvordan grunnlagsmaterialet tar høyde for stipendiater og etter- og videreutdanningsstudenter. Disse gruppene vil i særlig grad påvirkes av forhold i samfunnet for øvrig, og vil påvirkes direkte og på kort varsel av endringer i finansiering.

Svar fra NTNU Campusutvikling: Stipendiater er ansatt ved NTNU, og beregnes som dette i dimensjoneringsgrunnlaget. Etter og videreutdanningsstudenter er ikke en del av rammen for Campussamling.

5.3.1.2 Arbeidsplasser

Det var ikke planlagt for en egen workshop for å behandle arbeidsplasser som tema. Innspillene fra gruppen er basert på diskusjon i møtene, men er mer et uttrykk for ulike tema som kom opp enn av en planmessig prosess. Dette er et veldig viktig tema for mange, og det er mange ulike meninger om hva som er viktig i utforming av gode arbeidsplasser.

5.3.1.3 Samlingsbasert digital undervisning

Denne typen undervisning er det ikke tatt særlig høyde for i arbeidet som er gjennomført, men gruppen noterer at denne formen for organisering av etter- og videreutdanning blir mer vanlig. For eksempel har HK-dir. etablert flere finansieringsordninger for å understøtte denne typen aktivitet. En fremtidsrettet campus bør antakelig planlegge for dette, selv om denne typen aktivitet ikke er spesielt vanlig i dag.

5.3.1.4 Plassering av fakultetsadministrasjon

Etter som arbeidsplasser for ansatte ikke var med i Statsbygg sine workshops, har ikke gruppen tatt stilling til hvor fakultetsadministrasjon bør være plassert i klyngen, eller hvilke særlige behov denne ansattgruppen kan ha.

5.3.2 NTNU virksomhetsutvikling

Følgende tiltak som ligger utenfor klyngen, er trukket ut fra mottaksprosjektets felles [tiltaksplan](#) (krever tilgang).

Behov for avklaring/aksjon
Med HumSams sentrale beliggenhet ved buss-knutepunkt må man ved "trafikkregulering" styre en del av den gående gjennomgangstrafikken forbi og ikke gjennom HumSam. Naturlig slusing til sentralt læringsstrøk for eksempel.
Det må sikres vekstmuligheter og eventuelt områder som buffer for arealbehov i områder og eiendommer i nærheten av HumSam, slik at ikke dagens klyngetanke uthules

Etter Corona er situasjonen at ansatte skal reise mindre, og de **digitale møtene, digital veiledning, og digital undervisning krever skjerming**. Dette må skrives inn i Brukers funksjonsbeskrivelse. Dette vil påvirke prioritering areal.

EVU, **Etter og videreutdanning**. Det er mange EVU-studenter i HumSam-klyngen, og disse har behov for undervisningsareal etc. Det er politisk besluttet at dette skal og må være et satsningsområde fremover. NTNU kan forvente konkurranse fra andre universitet på dette viktige området.

HumSam-klyngen har også behov for **samlingsbasert undervisning**, i form av kurs, programmer, prosjekter, og disse har behov for undervisningsareal etc. NTNU kan forvente konkurranse fra andre universitet på dette viktige området.

Tabell 11 Behov for videre avklaringer

5.3.3 NCS Byggeprosjekt

Det er behov for videre arbeid med programmering av følgende arealer i den videre prosess:

5.3.3.1 Klyngenære uteområder

Klyngenære uteområder ble ikke drøftet i medvirkningsprosessen vår 2022. Det vil være naturlig at dette temaet tas opp når prosjektets form blir kjent i den videre prosess.

5.3.3.2 Fagland

Fagland ble ikke særskilt drøftet, men det var mange spennende innspill, både konseptuelle og funksjonelle, til identitetsareal og HumSams unike attraksjon. En nærmere diskusjon rundt fagland, og hva det kan være for HumSam, vil kunne tydeliggjøre enda bedre hvordan HumSam kan styrke studentenes identitet og tilhørighet til NTNU, og bygge opp under tverrfaglig samarbeid.

5.3.3.3 Studentfrivillighet

Behovene til studentfrivilligheten ved HumSam ble diskutert kun på et overordnet nivå. Her bør det følges opp i mer detalj for å avdekke faktiske behov, omfang og mulig sambrukspotensiale med andre funksjoner i delknutepunktet.

5.3.3.4 Spesialarealer

Når det gjelder spesialarealer bør prioriteringer knyttet til lokalisering av undervisnings- og forskningslaboratorier drøftes nærmere i den videre prosessen, eventuelt også i dialog med fagekspertene og -miljøene som disponerer arealene. Det bør avklares om lab-arealer må ligge instituttært, eller om de kan få en mer sentral, synlig og potensielt identitetskapende plassering i eller tett på delknutepunktet.

Programmering av lager- og/eller arkivbehov som defineres som spesialareal – det vil si lager og arkiv som ikke er knyttet til arbeidsplasser eller driftsfunksjoner - gjenstår, og bør følges opp med klyngen i den videre prosessen.

5.3.3.5 Formidlings- og utstillingsarealer

Lagerbehov i forbindelse med samlinger bør også sees i sammenheng med bibliotekskonseptet, og ønske om utstilling og formidlingsarealer i delknutepunktet. HumSam har spilt inn «boken» som identitetsbærer og konseptuell føring som skal prege delknutepunktet. Det kan vurderes om det er mindre samlinger som kan underbygge HumSams identitet, og sette preg på fellesarealene ved at de stilles ut og/eller gjøres tilgjengelig for studenter, ansatte og eksterne.

5.3.3.6 Læringsarealer

I forbindelse med prioritering av læringsarealtyper var klyngens tilbakemeldinger ikke helt sammenfallende. Det gjelder først og fremst en vurdering av behov for faste studentarbeidsplasser på lesesal i forhold til studentarbeidsplasser i åpent miljø. Dette bør følges opp i den videre prosess.

5.3.3.7 Arbeidsplasser

I forbindelse med de ansattes arbeidsplasser ble nærhetsbehov og funksjonelle sammenhenger knyttet til lokalisering av fakultetsadministrasjonene og studieadministrasjonen ikke drøftet. Dette bør følges opp i den videre prosess.

6 HOVEDFUNKSJONER

6.1 Sammendrag

Brukermedvirkningsprosessen i HumSam-klyngen i løpet av våren 2022 har hatt som utgangspunkt at hovedknutepunkt og sentralt læringsstrøk etableres i henhold til prinsippene beskrevet i rektorvedtaket. Det har vært en forutsetning at HumSam-klyngen har nærhet til undervisnings- og læringsareal for 1.-3. årsstudenter, og undervisningsareal for 4.-5. årsstudenter. Videre at HumSam-biblioteket ikke etableres i klyngen, men inngår som en del av hovedbiblioteket i hovedknutepunktet.

Arbeid i klyngebrugergruppen har gitt følgende overordnede prinsipper for organisering av HumSam-klyngen:

- Klyngen skal tilrettelegge for integrasjon og naturlige møter mellom studenter og ansatte.
- Det er viktig at 1.- 3. årsstudenter får faglig tilhørighet til HumSam-klyngen.
- Fellesfunksjoner skal plasseres sentralt og tilgjengelig for både ansatte og studenter for å skape faglig tilknytning og identitet.
- Faglige og sosiale aktiviteter skal synliggjøres både internt og eksternt for å skape tilhørighet til HumSam og understøtte tverrfaglig samarbeid.
- Funksjonell fleksibilitet og sambruk, også over tid, er en vesentlig føring for organisering av klyngen.
- En andel av læringsarealet plasseres i tilknytning til instituttens arbeidsplasser. Øvrig areal integreres med delknutepunkt, sentralt og tilgjengelig for alle.
- Korridor vs. fellesareal – kommunikasjonsareal må også være oppholdsareal

Følgende dilemmaer vil være viktige å drøfte i den videre prosessen:

- #1 **Faglig tilhørighet** versus **Tverrfaglig samarbeid**
- #2 **Åpen tilgang for alle** versus **Begrenset tilgang**
- #3 **1.-3. årsstudenter** versus **4.-5. årsstudenter** – hvordan integrere bachelorstudenter som ikke har arbeidsplasser i HumSam-bygget?

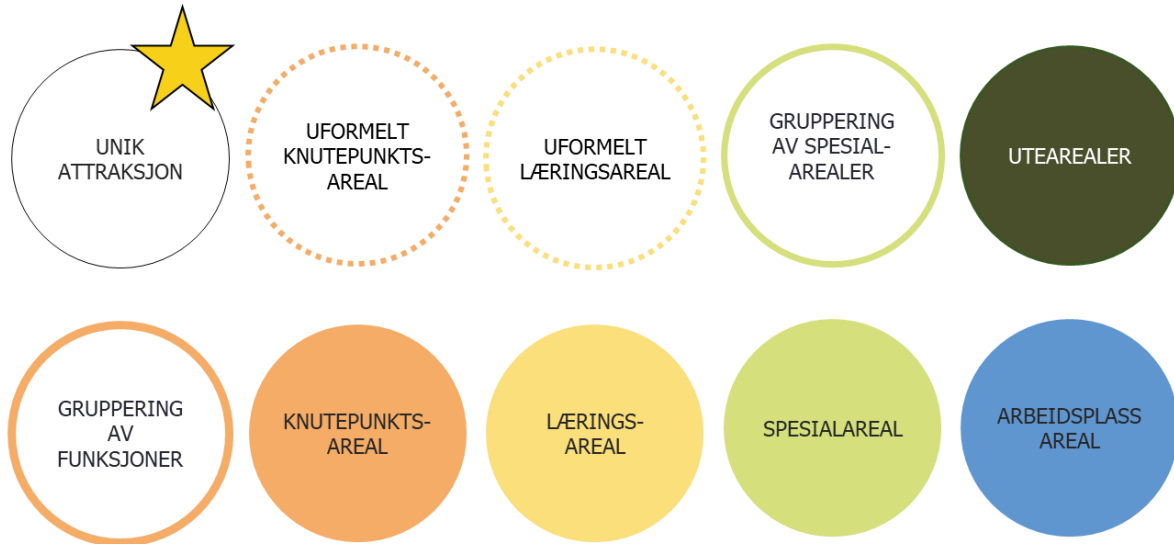
Dette kapitlet inneholder en rekke boblediagrammer, hvis formål er å visualisere brukernes input til hierarki, relasjoner og nærheter mellom de enkelte funksjoner og rom. Diagrammene forholder seg *ikke* til rom/områders geometri, eller til hvorvidt relasjoner og nærheter må oppnås horisontalt eller vertikalt. Diagrammene har fungert som et dialogredskap i brukerprosessen, hvor de kontinuerlig er oppdaterte på bakgrunn av brukernes input og dialog i møtene.

Diagrammet i **figur 6** viser en forenklet oversikt over HumSams hovedfunksjoner i henhold til NTNUs arealkonsept. Til venstre illustreres de funksjonene som samles i eller i nærheten av delknutepunktet. Diagrammet illustrerer dialog om viktigheten av å synliggjøre HumSams fagidentitet i delknutepunktet ved å samle arealer for faglig formidling, sosiale møtesteder og studentarbeidsplasser i åpent miljø. Til høyre vises forhold mellom ansattes arbeidsplasser og læringsareal, og med institutt-nære fellesarealer lokalisert sentralt og tilgjengelige for ansatte og studenter. En sone med læringsarealer ligger mellom disse med god tilgjengelighet for både studenter og ansatte.

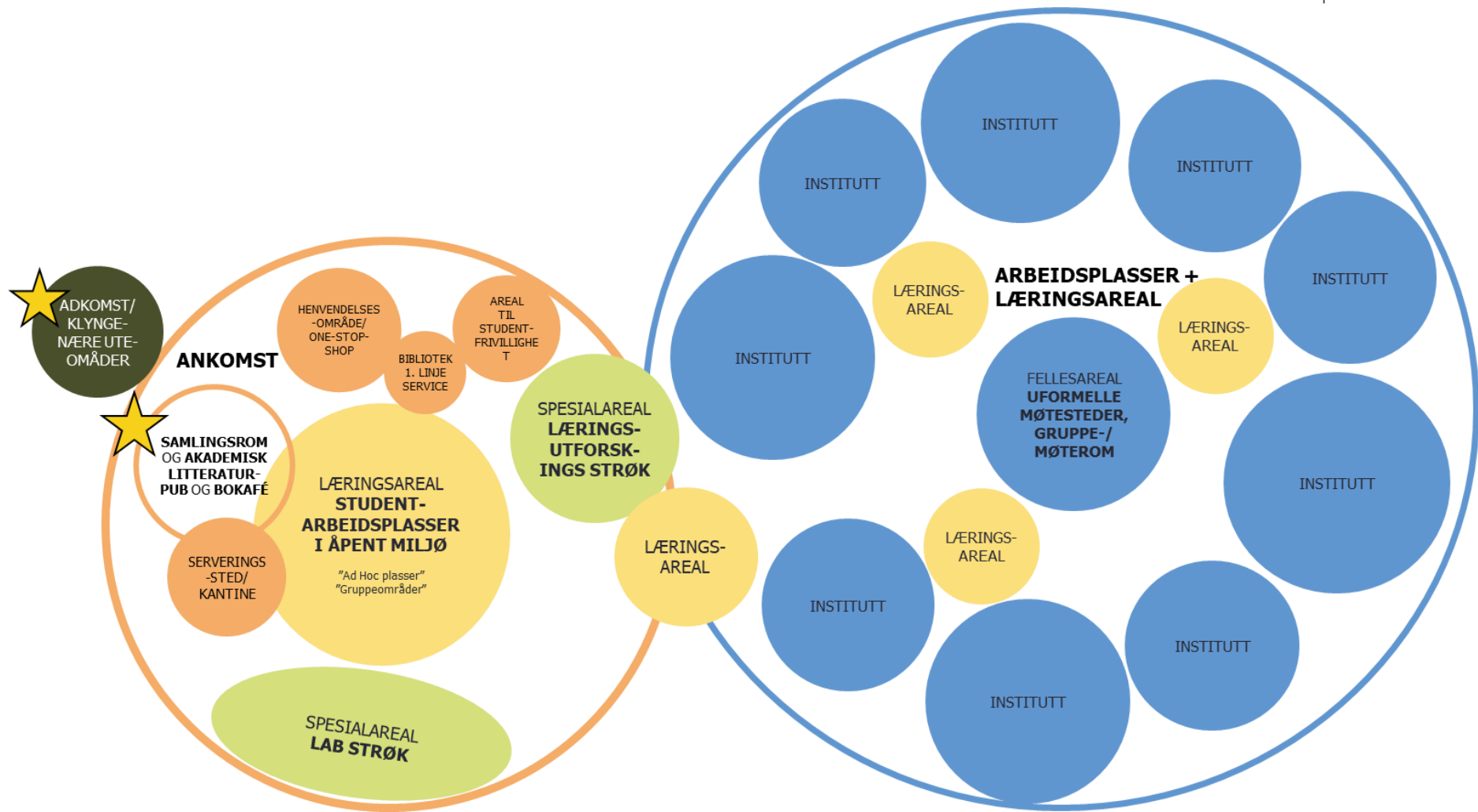
Diagrammet i **figur 7** viser en mer detaljert illustrasjon av HumSams hovedfunksjoner og deres innbyrdes sammenhenger og muligheter for sambruk og flerbruk. Delknutepunktet skal være et attraktivt møtested for både masterstudenter og ansatte, og et sted der bachelorstudenter skal føle seg hjemme. Identitetsarealer som litteraturpuben og utstillingsareal skal ligge tett på ankomstarealer og bidra til å formidle og synliggjøre HumSams egenart. En sentral plassering i

delknutepunktet skal gjøre de kreative spesialarealene i «læringsutforskningsstrøket» tilgjengelige for hele HumSam, og «lab strøket» skal synliggjøre akademisk aktivitet og kunne ta imot eksterne. Ved arbeidsplassene skal det tilrettelegges for naturlige møtesteder for ansatte og studenter, både i form av uformelle sosiale soner, og gruppe- og møterom for veiledning, forskning og annen faglig aktivitet. Læringsareal samles i soner slik at det tilrettelegger for fleksibilitet i kullstørrelser over tid.

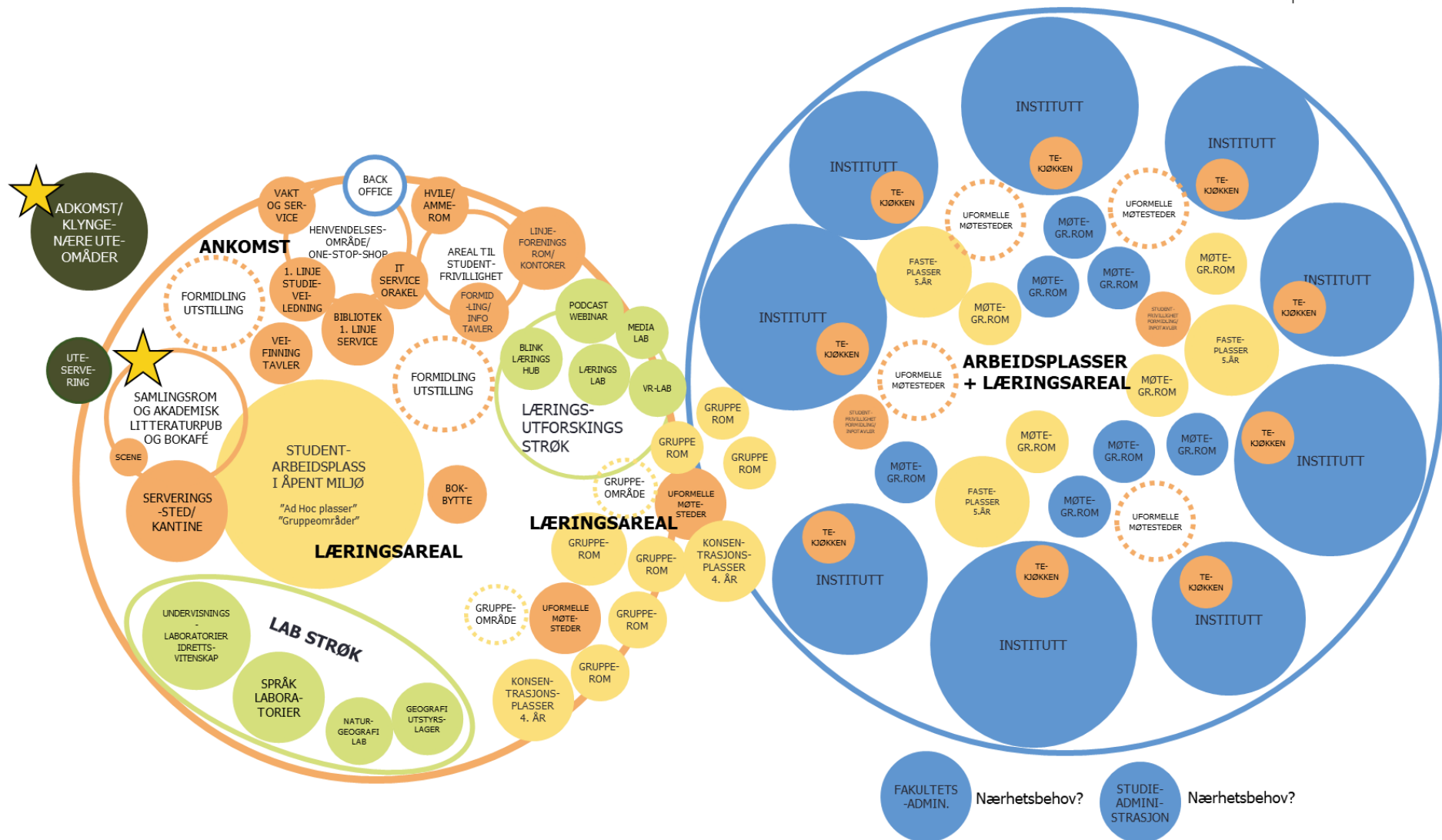
Farge- og symbolbruk som er brukt i diagrammene er oppsummert i figur 6.

Figur 6 Symbolforklaring / diagramkoding boblediagram

Figur 7 HumSam hovedfunksjoner - oversiktsdiagram

Figur 8 HumSam hovedfunksjoner - detaljert diagram

6.1.1 Person- og rollebeskrivelser som illustrasjon på kompleksitet

I arbeidet med å identifisere ulike behov i klyngen har det vært nyttig å identifisere ulike typiske brukergrupper, representert av «personas». Kombinasjoner av ulike roller på tvers av ansattgrupper bidrar til å få fram overlapp på tvers og muligheter for sambruk. Målet med denne fremstillingen er ikke å beskrive alle brukergrupper i detalj, men å illustrere samspillet mellom ulike personer, roller og nærhetsbehov i en kompleks klynge, og hvordan ulike brukergrupper kan ha både overlappende og sprikende oppgaver og behov inn i den sammen typen areal. Målet er å unngå at beskrivelsene av varierende funksjonsbehov i ulike areal typer blir for endimensjonal.

Matrisen viser forsøksvis et spenn i variasjon og kombinasjon av oppgaver knyttet til ulike roller. På et helt generelt nivå illustrerer matrisen hvordan 1) ulike ansattgrupper kan fylle samme rolle, 2) ulike grupper kan fylle samme rolle, men ha ulike funksjonsbehov knyttet til ulike areal typer, og 3) enkeltpersoner har behov for å skifte mellom flere ulike arealkategorier i en praktisk arbeidshverdag. Det kan også gjøres ulike prioriteringer for samme funksjonsbehov basert på rolle, for eksempel cellekontor vs. delekontor for faste og midlertidig vitenskapelig ansatte.

Persona	Stilling	Undervisning	Forskning	Personalledelse	Faglig ledelse	Administrativ ledelse	Faglig veiledning	Studieveiledning	Undervisningsstøtte	Forskningsstøtte	Administrasjon	Frivillig / stud.org.	Studier
Inge Instituttleder	Faglig lederstilling	(x)	(x)	x	x	(x)	(x)				x		
Pernille Programleder	Faglig lederstilling	x	x		x	(x)	x	(x)			(x)		
Fredrik Første-amanuensis	Fast vitenskapelig ansatt	x	x		(x)		x	(x)			(x)		
Stine Stipendiat	Midlertidig vitenskapelig ansatt	x	x		(x)		x		(x)	(x)	(x)		x
Ludvig Lærings-assistent	Student	(x)							x			(x)	x
Kalle Kontorsjef	Administrativ lederstilling			x		x			(x)	(x)	x		
Adrian Administrasjon	Teknisk-administrativt ansatt							x	x	x	x		
Solveig Støttemiljø	Administrativ stilling								x	x	x		
Børge Bachelor-student	1.-3.årsstudent								(x)			(x)	x
Mette Masterstudent	4.-5.årsstudent		(x)						(x)			(x)	x
Vidar Videre	Videreutdannings-student												x

Tabell 12 Personas og roller (oppsummering)

6.2 Delknutepunkt

Delknutepunkt er beskrevet med utgangspunkt i følgende stikkord:

1. HVA – hvilke aktiviteter finner sted her
2. HVORDAN – brukes sonen/funksjonen/rommet
3. NÅR – brukstid
4. Mulig SAMBRUK/FLERBRUK av funksjoner – prioriteringer
5. Referanser – andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav med mer.

6.2.1 Generelt

Fra konseptet for Campussamling defineres Knutepunkter generelt som offentlige eller halv-offentlige steder der studenter, ansatte og andre brukere av campus kan samles og samhandle, på aktive og passive måter. Om delknutepunkter er det sagt at de skal være virksomhetens felles møteplass og skal være identitetsskapende, skape kontakt på tvers og fungere sosialt samlende og inspirerende.

I knutepunktene er det lagt vekt på 2 hovedegenskaper:

- De skal plasseres tett på funksjoner som studenter, ansatte og byens befolkning oppsøker.
- De skal fylles med funksjoner som inviterer til opphold, aktivitet og bevegelse gjennom NTNU.

Overleveringen fra TBG til KBG sier at Delknutepunktet skal omfatte:

- Informasjonsskranke/henvendelsesområde
- Formidlings og utstillingsarealer
- Arealer for studentfrivillighet
- Serveringstilbud
- Andre fellesfunksjoner som garderober/wc m.m.

I tillegg skal hver klynge ha en **unik attraksjon**. Dette er det klyngebrukergruppen som skal definere. En videre tilføyelse er at **ankomst/inngang** vil være knutepunktfunksjon som skal inkluderes selv om dette ikke var spesielt nevnt i overleveringen fra TBG til klyngen.

Fagland skal også etableres i de faglige klynger. Fagland skal bidra til å styrke studentenes identitet og tilhørighet til NTNU, og bygge opp under tverrfaglig samarbeid. Det er ikke avsatt areal til Fagland. Det skal i stedet oppstå som en samling av fasiliteter fra en eller flere arealkategorier som:

- studentarbeidsplasser 4.-5. år
- uformelle læringsarealer/møtesteder
- klyngens unike attraksjon
- arealer til studentfrivillighet (linjeforeninger)

De ulike faglige klyngene skal definere hvilke konkrete funksjoner lokale fagland skal ha.

6.2.1.1 Arbeid i klyngebrukergruppen

I brukerprosessen har klyngen hatt flere innspill til hvordan delknutepunktet skal kunne være et attraktivt og samlende sted:

- Det må tilrettelegges for uformelle/naturlige møter mellom ansatte og studenter og mellom BA og MA-studenter (på tvers av grupper)

- Det må være et sted der både faglige og sosiale aktiviteter i klyngen synliggjøres og formidles.
- Det bør bestå av flerfunksjonelle og fleksible arealer der man både kan oppholde seg (spise, snakke, ta en pause), lære og arbeide.
- Det er viktig at det er et attraktivt og imøtekommende sted som bidrar til faglig og sosial tilhørighet for 1.-3. års studenter som ikke har sin arbeidsplass i HumSam-bygget.

Klyngen har ikke arbeidet spesifikt med konseptet «fagland», men har hatt innspill til hva som kan være identitetsskapende i delknutepunktet, og muligens utvikles til å være HumSams **unike attraksjon**, og inngå som en del av klyngens **fagland**:

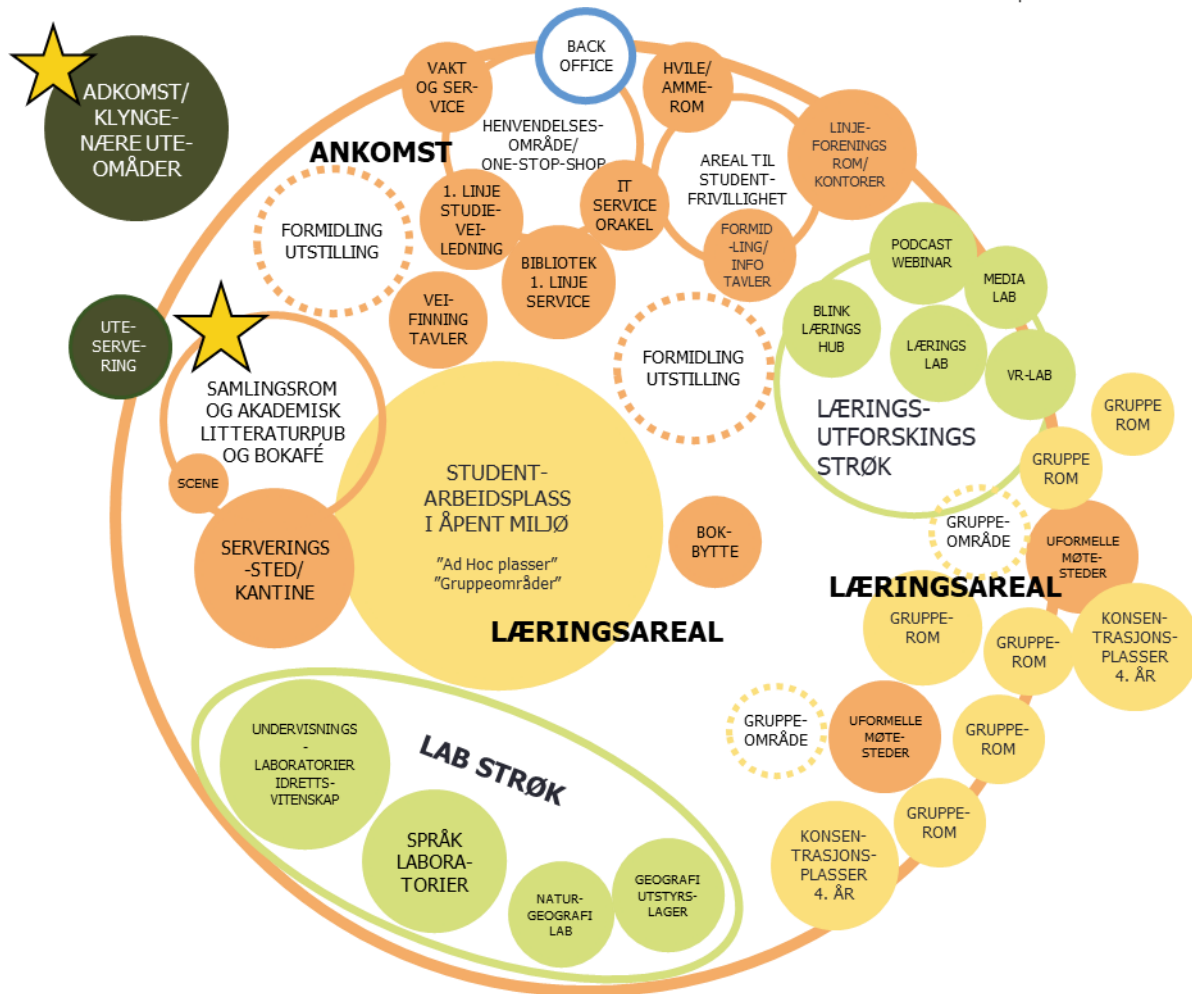
- «Boken» og «biblioteket» er identitetsbærere for HumSam-fagene, og kan sette preg både konseptuelt og funksjonelt på delknutepunktet. I og med at det ikke avsettes areal i klyngen for et bibliotek i tradisjonell forstand, bør «bibliotek» som konsept fylles med annet relatert innhold og aktivitet. Klyngen har foreslått at dette kan omfatte blant annet en bokkafé og et sted for bokbytte, i tillegg til læringsareal i åpent miljø.
- «Boken» som identitetsskapende konsept videreføres med klyngens forslag om en akademisk litteraturpub: et samlingssted på både dag- og kveldstid, for faglig så vel som sosialt påfyll – valgvakser, debatter, boklanseringer – et sted med scene og servering som skal være en attraksjon for HumSam, hele campus og byen.
- Klyngen har spilt inn behovet for en storstue: et større samlingsrom/-areal der det er mulig å samle inntil 150 ansatte til personalmøter, holde disputas, forelesninger, seminarer og seremonier. Klyngen påpekte at i dag foregår disse type arrangementer ofte i leide lokaler i sentrum, som for eksempel konferansesaler og hoteller.

I tillegg har klyngen identifisert **spesialarealer** som bør samles og ligge i tilknytning til delknutepunktet. Klyngen har gitt betegnelsen «læringsutforskningsstrøk» til følgende gruppering av spesialarealer:

- Blink læringshub
- VR-lab
- Media-lab
- PodcastBoks
- WebinarBoks
- Læringsverksted/-lab

Felles for disse funksjonene er at de er kreative arealer som skal være synlige og lett tilgjengelige for hele HumSam, både studenter og ansatte. Disse funksjoner er beskrevet mer i detalj i kapittelet som omhandler spesialarealer.

I gruppearbeid i forbindelse med spesialarealer ble det også foreslått å etablere et «lab-strøk» i tilknytning til delknutepunktet der øvrige spesialarealer – språklaboratorier og undervisningslaboratorier – ble samlet. Hensikten var at disse også skulle være synlige og tilgjengelige for både interne og eksterne brukere, og med en bygningsmessig utforming som kan tilpasses behovsendring over tid. Forslag om plassering av laboratorier var ikke entydig fra klyngen – en annen gruppe mente at disse spesialarealer skulle ligge nær fagmiljøene/instituttene. Foreløpig delknutepunktsdiagram viser et lab-strøk ved delknutepunktet, men dette bør drøftes i klyngen i den videre prosessen.

Figur 9 HumSam delknutepunkt – funksjonsdiagram

Diagrammet i **figur 9** viser HumSams delknutepunkt. I diagrammet er funksjoner med potensiale for å være en unik attraksjon markert med stjerner. Det bemerkes at de klyngenære uteområder ikke har vært behandlet i brukerprosessen så langt. Diagrammet er en illustrasjon av dialog om potensiale for funksjonell overlapp mellom HumSams unike attraksjon, serveringssted og studentarbeidsplasser i åpent miljø. Videre viser det føringer for en ankomstzone der informasjons- og veiledningsfunksjoner samles, og formidlings- og utstillingsareal er umiddelbart synlig. Arealer for studentfrivillighet skal også være synlige og ha plass til stands og formidlingsareal tett på der studentene beveger og oppholder seg. Stiplede linjer angir gruppering av spesialarealer i to «strøk», med god synlighet og tilgjengelighet for både interne og eksterne brukere. Læringsarealer for konsentrert- og gruppearbeid skal ligge med god tilkomst fra delknutepunktet.

6.2.2 Knutepunktsfunksjoner

Diskusjon rundt HumSams inngangssituasjon hadde utgangspunkt i den planlagte plassering av klyngen nær bussholdeplasser ved Gløshaugen syd. Flesteparten av studentene ankommer NTNU fra denne retningen, og det ble drøftet hvordan man skulle håndtere trafikken ved og rundt ankomstarealene til HumSam. Videre diskusjon - innganger:

- flere innganger eller én hovedinngang?
- styre gjennomstrømning av andre studenter forbi HumSams adkomstområde?

Alle knutepunktsfunksjonene er beskrevet etter følgende mal:

Hva	Hvilke aktiviteter finner sted her
Hvordan	Hvordan brukes sonen/funksjonen/rommet
Når	Brukstid
Hvem	Hvem (hvilke grupper) vil ha dette behovet?
Hvor mange	Antall potensielle brukere
Sambruk/ flerbruk	Mulig sambruk/flerbruk av funksjoner – prioriteringer
Referanser	Andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav mv.

6.2.2.1 Ankomst

I overlevering fra temabrukergruppens arbeid i 2021 til klyngebrugergruppen er ankomst beskrevet med at det skal inneholde:

- Informasjons- og henvendelsesområde
- Backoffice
- Hvile- og livssynsrom

Hvordan	<p>Orienteringspunkt / mottakssone – tydelig hvor man skal henvende seg, både som besøkende og «innbygger». Lett å orientere seg. Et sted å spørre om hva som helst. Møte et hyggelig og hjelpsomt menneske.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plass til stands/formidling/synliggjøring. Åpne events. • Slusefunksjon? Skal alle rett inn? Låste soner / adgangskort? Gjelder mest instituttarealer. • Gjerne en bemannet resepsjon (studenter) • Skjermer med info om hva som skjer
Når	I hele campus åpningstid
Hvem	Alle brukergrupper, inkl. besøkende.
Hvor mange	Hele klyngen pluss besøkende.
Sambruk/ flerbruk	<p>Alle andre knutepunktsfunksjoner, men særlig informasjonsskranke. Events og utstillinger i samarbeid med serveringssted. Åpne/synliggjøre/formidle forskning og annen aktivitet allerede her. Uformelle møteplasser. Åpne arbeidsplasser/-områder for studenter og besøkende.</p> <p>Tilliggende rom for å samle ansatte/personalmøter (150 ansatte), disputas/forelesninger, faglig påfyll, seminarer, seremonirom etc. der man kan observere og registrere gjennom glassvegger. Identitetsareal.</p>
Referanser	Universell utforming er viktig, ikke bare for syn/hørsel/rullestol. Inkluderende og akustisk balansert.

	<p>Dersom regulering for gjennomfart fra trafikknutepunkt / bussholdeplass: blir det mye folk på gjennomfart?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vil påvirke flyt av folk på bakkeplan • Er det behov for å avlaste med flere innganger? • Lydnivå kan bli en utfordring ved stor gjennomfart
--	--

6.2.2.1.1 Informasjonsskranke / henvendelsesområde / one-stop-shop

Det skal være en tydelig visuell markering av og velkomst til klyngen. Info om veien videre.

Menneskelig kontakt/velkomst er viktig. En klyngetverrfaglig tjeneste?

Ikke en skranke, men et uformelt og tydelig område. Terskelen for å oppsøke stedet må være lav.

Informasjonsområdet skal bestå av følgende funksjoner/aktiviteter/personer:

- Førstelinje studieveiledning. Et sted der de kan bestille veiledning, men det er ikke sannsynlig at studieveileder jobber der.
- Veifinning og interaktive tavler. Kart er viktig, digitalt eller fysisk informasjonsskilt; Tilbudene i Trondheim finnes, de er bare vanskelige å finne!
- IT-service/Orakel. Info og hjelp til wifi etc.
- Vakt og service

Hva	Bemannet resepsjon (av ansatte og/eller studenter?)
Hvordan	Kontaktpunkt for henvendelser fra både interne og eksterne besøkende. Et fysisk «single point of contact».
Når	Utvidet arbeidstid
Hvem	Alle brukergrupper samt besøkende
Hvor mange	Alle brukergrupper samt besøkende
Sambruk/ flerbruk	1.linjetjenester: orakel / institutt / veiledning / støttefunksjoner / bibliotek (eventuelt) Veifinning og tavler Back office
Referanser	Biblioteket på Dragvoll

6.2.2.1.2 1. linje studieveiledning

Hva	Henvendelse om studieveiledning. Svar på de vanligste spørsmålene / enkel veiledning.
Hvordan	Møte et menneske (noen trenger litt mental støtte). Hjelp studenter til riktig sted for ønsket veiledning. Hjelp til booking av faglig veiledning. Veiledningssamtaler (åpent og mulighet for skjerming)
Når	Arbeidstid (8-16)
Hvem	Alle studenter i klyngen Bemanning: studieveiledere?
Hvor mange	Alle studenter og noen ansatte

Sambruk/ flerbruk	Vestibyle / adkomst Back office (ved behov for skjermet samtale)
Referanser	Tidligere studentservice

6.2.2.1.3 Veifinning og interaktive tavler

Hva	Skjerm / oppdatert oversikt over aktivitet og areal <ul style="list-style-type: none"> • Aktivitet: hva skjer i dag? • Kart: finn veien til sted/institutt/arrangement/person?
Hvordan	Besøkende kan bruke disse ressursene til å orientere seg (hvor/hva/når/hvem). <ul style="list-style-type: none"> • Hvor er det ledig leseplass / grupperom? • Hvor travelt er det i ulike områder? • Hvor er rommet jeg skal til? • Hvor foregår aktivitet / er aktiviteten flyttet til? • Hvor er et gitt rom? • Hvor er nærmeste bussholdeplass? Kobling til mobil enhet (f.eks. MazeMap) – ta med deg informasjonen når du går.
Når	Alltid
Hvem	Alle brukergrupper samt besøkende
Hvor mange	Alle brukergrupper samt besøkende
Sambruk/ flerbruk	Informasjonsskranke 1.linje-funksjoner
Referanser	Interaktive kart kjøpesenter Muligheter i fremtiden – en smartskjerm kan finne frem informasjonen basert på hvem du er basert på ansiktsgjenkjenning/digital identifikator.

6.2.2.1.4 IT-service / Orakel

Hva	Teknisk hjelp for ansatte og studenter. Krisehjelp ved digital utstyrskræsje i rom eller bærbart utstyr Utlån av teknisk utstyr til bruk i undervisning og læring?
Hvordan	Single point of contact for hjelp med tekniske utfordringer
Når	Arbeidstid (8-16) + utvidet i eksamensperioder
Hvem	Alle brukergrupper
Hvor mange	Alle brukergrupper
Sambruk/ flerbruk	AV-tjeneste, BLINK, bibliotek?
Referanser	

6.2.2.1.5 Back office

Backoffice funksjon til medarbeidere som har «vakt» i ankomsten. Gjerne et par plasser som kan være midlertidige/ambulerende.

Hva	Arbeidsplass for ansatte og studenter som bemanner skranke/1.linje. Lager/oppbevaring?
Hvordan	Arbeidsplasser. Lunsjrom. Møte-/grupperom for intern aktivitet / samarbeid og veiledning. Adgangsbegrenset.
Når	Arbeidstid (8-16)
Hvem	De som bemanner skranke/førstelinje
Hvor mange	Avhenger av omfang på førstelinjetjenesten
Sambruk/ flerbruk	Informasjonsskranke 1.linje studieveiledning Campusdrift?
Referanser	Hvem som skal bruke dette området og hva som er behovet vil avhenge av hvem som skal bemanne skranke - ansatte fra andre enheter (for eksempel studieveiledere institutt), med arbeidsplass andre steder i delknutepunkt, eller med hovedarbeidssted i skrankeområde.

6.2.2.1.6 Stillerom / livssynsrom

Et rom for ro og ettertanke som er et viktig velferdsgode. Det bør være lett å finne. Rommet skal fremstå nøytralt slik at det kan benyttes av flere grupper og til forskjellige formål.

Hva	Rom for stillhet / bønn / samtale etc. uavhengig av livssyn
Hvordan	Åpent (IKKE adgangsbegrenset/nøkkel)
Når	I campus åpningstid
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Hvile-/ ammerom Livssynsrom bør plasseres sentralt, ikke i klyngene. Stillerom + ammerom bør finnes i klyngen.
Referanser	

6.2.2.1.7 Støttefunksjoner: BLINK læringshub (se også kapittel om spesialarealer)

Hva	Førstelinje læringsstøtte for undervisere. Brukerstøtte/problemløsning læring og undervisning. Veiledning / støtte til idé-, søknads-, prosjekt- og prosessutvikling.
Hvordan	Drop-in undervisere. Arbeidsplass læringsstøtte HumSam – ansatte + læringsassistenter. Prosessarbeid / workshops. Opplæring og oppbevaring utstyr til bruk i undervisning og læringsprosess. Veiledning ansatte.
Når	Tilstedeværelse 10-14 (per i dag) – ideelt 9-15 eller arbeidstid (8-16)
Hvem	Alle undervisere samt noen administrative

Hvor mange	Tilgjengelig for alle undervisere
Sambruk/ flerbruk	Informasjonsskranke. AV-/IT-tjeneste, Orakel, Bibliotek. Gruppe-/møteromsfasiliteter i knutepunkt.
Referanser	BLINK læringshub (ntnu.no/BLINK)

6.2.2.2 Bibliotekstjenester

Ved overlevering fra TBG til KBG var konsept for bibliotek på NTNU fremdeles i utvikling, og overleveringen ga kun input på at bibliotekets førstelinjetjeneste kunne ligge i informasjonsskranken /henvendelsesområdet.

Etter overlevering fra TBG er bibliotekkonseptet utviklet videre. Nytt konsept for bibliotekstjenesten innebærer at hovedbiblioteket skal ligge i Hovedknutepunktet og inneholde både teknologibiblioteket, HumSam-biblioteket og KAMD-biblioteket.

Konseptet har gitt følgende overordnede beskrivelse av hva biblioteket skal være i delknutepunktene:

I delknutepunktbiblioteket finnes tjenester/kunnskap som er klynge-fagspesifikke samt formidlingsformer relatert til den enkelte klynges fagområder. Funksjonen kan delvis integreres med klyngens ankomstområde og kan på samme måte inngå som et vesentlig element i klynge-faglandet. Tjenestene skal ha en begrenset arealmessig ramme, men en tydelig visuell markering/adresse som gjør dem lett gjenkjennelige.

Aktiviteter som skal understøttes i biblioteket:

- Generell biblioteksservice (1. linje)
- Læringsareal (studentarbeidsplasser og grupperom)
- Fag- og forskningsstøtte
- Tilgang til fag-nære ressurser (eksempelvis databaser som krever fysisk tilgang)
- Utvalgte fysiske samlinger

Formidlingsformer kan være:

- Formidling av klyngens forskning og arbeid f.eks. utstilling
- Formidling av spesielt utvalgte deler av de fysiske samlingene som identitetsskapende elementer

6.2.2.2.1 Bibliotekets 1.-linje-service

Klyngebrukergruppen har følgende ønsker for bibliotekstjenester i klyngen:

Hva	<ul style="list-style-type: none"> • Kobling / kanal inn til sentralt bibliotek – digitale ressurser Kunnskapsutvikling og -deling • Lite areal til å være bibliotek – bør fylles med aktiviteter for å gi mening. Bokkafé, bokbytte. • Arbeidsplass individuelt og grupper – differensierte soner for ulike aktiviteter og ulike behov. Verne om mangfoldet. <ul style="list-style-type: none"> ○ Differensiert akustikk ○ Differensiert lys ○ Differensiert skjerming • Møteplass, samtaler, faglig veiledning
Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Må være aktivt, ikke et museum (ikke oppstilte bøker)

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Integrere kafé i biblioteket – bokkafé? ○ Kobling mellom bibliotek og læringsareal – pensumlitteratur, veiledning? ○ Skjermede båser for veiledning. ○ Sted for læring fremfor lagring ● Utforming av arealet er viktig. <ul style="list-style-type: none"> ○ Skjerme for støy, uten å ekskludere ○ Rolige kroker for lesing ○ Muligheter for mangfold og variasjon – brukere har ulike behov ○ Sonering – f.eks. differensiert akustikk og lys ○ Stikkontakt = et potensielt læringssted
Når	Bemannet i arbeidstid (8-16) Arealene åpne i campus åpningstid
Hvem	Alle brukergrupper
Hvor mange	Alle brukergrupper
Sambruk/ flerbruk	<ul style="list-style-type: none"> ● Infoskranke / One-stop-shop ● Litteraturpub / kafé ● Vrimleområde ● Arbeidsplasser (individuelt og grupper) ● Uformelle møteplasser ● Utstilling av masteroppgaver, doktorgradsarbeid m.m.
Referanser	<ul style="list-style-type: none"> ● Folkebiblioteket i byen har løst oppgaven bra med kombinasjon av samlinger og læringsareal ● Får et HumSam-bibliotek en meningsfull dimensjon, eller blir det for lite? ● Bibliotek som preger hele bakkeplanet – hvis alt er «bibliotek» vil studentene selv sette preg på hvor de ulike sitter i ulike kroker og kroker

6.2.2.3 Formidling / utstilling

Enkelte institutt har stort eksponeringsbehov og god eksponeringsevne (som på KAMD), mens andre institutt/fakultet/klynger trenger bistand fra biblioteket for å formidle i form av utstillinger eller lunsjforedrag. Det må være klyngen selv som avgjør i hvor stor grad formidling skal knyttes til biblioteket og hva man ønsker å bruke arealene til.

Utstillinger skal integreres i flytarealer, oppholdsområder og steder hvor det er mennesker. Dette skal fungere som et identitetsskapende element og må ikke nedprioriteres. Her skal det kommuniseres/utstilles hva som foregår på campus, faglig formidling, presentasjon av forskning, showcases osv. fra klyngen.

Det skal skape interesse og nysgjerrighet.

6.2.2.3.1 Klyngebrukergruppens arbeid om dette temaet:

Hva	Synliggjøre fagfelt HumSam, aktivitet og satsningsområder <ul style="list-style-type: none"> ● forskning – både prosess/aktivitet og resultat
------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • BA og MA-oppgaver • Samfunnsdebatt – samfunnsoppdrag <p>Inspirere studenter og ansatte – hvor skal jeg videre? Bidra til fagligidentitet.</p>
Hvordan	Vegg- og golvplass til faste og periodiske utstillinger. Åpent / integrert i andre delknutepunktsfunksjoner.
Når	Hele campus åpningstid. Kuraterte/faste utstillinger i arbeidstid?
Hvem	Alle brukergrupper
Hvor mange	Alle brukergrupper
Sambruk/ flerbruk	Biblioteket. Hele delknutepunktsarealet. Serveringssted?
Referanser	Noen må drifte / kuratere Biblioteket

6.2.2.4 Studentfrivillighet og linjeforeninger

Linjeforeningene er foreninger som er direkte tilknyttet studieprogrammer. Det er ønsket at de i stor grad plasseres i de faglige klyngene i forbindelse med delknutepunkt og bidrar til etablering av fagland. Programmering av behovene til studentfrivilligheten og linjeforeningene i HumSam-klyngen må følges opp i den videre prosess.

- Viktige arealer som bør være så tilgjengelige som mulig - åpen adkomst.
- Viktig for å få Bachelor-studentene inn i HumSam-bygget
- Det må være plass til stands som er synlig ved ankomst til klyngen.
- Studentfrivilligheten og linjeforeningene bør også ha arealer / være synlige blant læringsarealene forøvrig i bygget.

6.2.2.4.1 Kontorfasiliteter / generelle behov

- Linjeforeningene trenger i prinsippet hvert sitt rom, et eget privat sted, en «stue», med mulighet for å lukke døren. Mindre linjeforeninger kan eventuelt dele kontor, hvis de har noe til felles kan det gi gjensidig nytte. Dette må undersøkes med foreningene.
- Det bør legges opp til mulighet for å sette opp stand/ informasjon i vranglearealer for å få oppmerksomhet og kontakt med nye studenter.
- Det skal være adgang til print/kopi-funksjon.
- Det skal være adgang til tekjøkken eller annen funksjon, hvor der kan lages kaffe/hentes vann til egne kaffemaskiner.
- Det skal være adgang til avlåst lagerfunksjon.

Hva	<p>Areal til aktivitet ulike organisasjoner tilknyttet studentfrivillighet og linjeforeninger. Kontor-/arbeidsplass og mulighet for formidling av aktivitet.</p> <p>Viktig kontaktpunkt / aktivitetshub for å koble BA-studentene inn i HumSam (både bygg/fasiliteter og faglig-sosial aktivitet)</p> <p>Så tilgjengelig som mulig – åpen adkomst.</p>
Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Linjeforeningsrom / kontorer

	<ul style="list-style-type: none"> • Så tilgjengelig som mulig – ikke egen adgang • Arbeid med formidling / infotavler • Adgang til lager, print/kopi, tekjølken / tilgang til vann
Når	I campus åpningstid
Hvem	Alle studenter 1.-5. år
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	<p>Linjeforeninger, studentorganisasjoner, frivillig arbeid og tillitsvalgte?</p> <p>Tilknyttet synlig standplass, synlig ved ankomst</p> <p>Det skal være mulig for studentfrivillighetsforeningene å booke møterom/læringsrom av varierende størrelse.</p>
Referanser	Nærhet til arealer for møter / arrangement i delknutepunkt (sone?)

6.2.2.5 Møterom

Hva	Åpne møterom / -soner for møter og arbeid i grupper Møter med eksterne deltakere
Hvordan	Areal tilrettelagt for gruppearbeid. Skriveflater. Kreativ prosess. Lyddemping. Større behov for møterom i forlengelse av åpne kontorlandskap / stille arbeidsområder
Når	Campus åpningstid
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Grupperom Prosjektrum
Referanser	

6.2.2.6 Prosjektarealer mv

Hva	Rom tilrettelagt for prosjekt-/prosessarbeid, åpent for alle (?)
Hvordan	Tilrettelagt for kreativ prosess – skriveflater, prosesstøtte, møblering etc. Bistand til metodikk – sprint / prosesskanvas / ...
Når	Campus åpningstid
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Møterom. BLINK læringshub. Læringslab.
Referanser	https://www.kcl.ac.uk/ahri/get-involved/reach-space

6.2.2.7 Uformelle møteplasser

Hva	Tilfeldige, uformelle og uplanlagte møter mellom mennesker – ansatte, studenter og besøkende
Hvordan	Mellomrom med mening. Møter mellom ansatte, studenter, mellom ulike studentgrupper (alle klyngens studenter). BA-studenter føler seg velkomne Skal understøtte utvikling av fagidentiteten for 1.-3.års studenter som ikke har studentarbeidsplass i klyngen, men på Sentralt Læringsstrøk.
Når	I campus åpningstid
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Plasseres innimellom / integreres i andre arealer i delknutepunkt.
Referanser	

6.2.2.8 Serveringstilbud

Konsept for serveringstilbud på Campus har en målsetning om å bidra til at Hovedknutepunktet og Sentralt læringsstrøk blir sterke, felles, tverrfaglige magneter, som tiltrekker seg brukere fra alle deler av campus. Det er også et mål om å skape et sammenhengende nettverk av serveringssteder på campus, ved blant annet at det er variasjon mellom de enkelte serveringsstedene i klyngene. Det forutsettes i konseptet at klyngene skal ha både et mindre serveringssted med kjøkken og sitteplasser i tillegg til et eller flere ubemannede serveringssteder.

Konseptet for serveringstilbud på Campus legger ikke opp til en egen kantine i klyngene, men et «mindre serveringssted». Klyngen ønsker likevel en egen fullverdig kantine for HumSam slik at studenter ikke tvinges ut av klyngen for å spise på grunn av plassmangel. Kantinen skal være et flerfunksjonelt areal som kan også brukes til veiledning i en uformell setting, og som arbeidssted for studenter der det er mulig «å sitte hele dagen med arbeidet sitt». Arealet bør også kunne brukes/tilrettelegges i eksamenstid som supplement til konsentrasjonsplasser.

Klyngen var skeptiske til ubemannede serveringstilbud i delknutepunktet da disse ble beskrevet som «bare irriterende, bråkete og trist», og at de «stjeler folk fra de andre stedene».

Klyngen var opptatt av det måtte tilrettelegges for egne spiserom for ansatte nær deres arbeidsplasser. Dette kan f.eks. være ved sambruk av møterom, nært tekjøkken tilknyttet instituttene.

Veldig viktig for klyngen er at et «**Akademisk litteraturhus med servering – Litteraturpub**» inngår i delknutepunktet. Puben vil være et viktig identitetsareal og/eller deres unike attraksjon der klyngen kan vise frem det de gjør. Klyngen er også svært fornøyde med dagens kaffebar i Kafé Sito, og ønsker en tilsvarende funksjon i nytt bygg.

Klyngen hadde også innspill om å bruke takarealer til takterrasse med «skybar».

6.2.2.8.1 Mindre serveringssted

Hva	Serveringssted/ liten kantine for studenter og ansatte (alle)
------------	---

Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Matsservering • Bepising • Arbeidsplass • Diskusjon / samtale
Når	Servering i åpningstid. Åpent som arbeidsplass i campus åpningstid.
Hvem	Alle studenter og ansatte som bruker bygget
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Formidling / utstilling. Uformelle møteplasser. Kafé? Sambruk av kjøkkenfasiliteter med litteraturpub
Referanser	

6.2.2.8.2 Attraksjon / serveringstilbud - Litteraturhus / -pub / kafé

Puben skal inngå som en del av et større samlingsrom, og skal kunne åpnes opp mot kantinen og læringsarealer i åpent miljø. Litteraturpuben skal:

- være for hele NTNU, godt synlig fra 1.linjeservice/ved adkomst
- være kveldsåpent, åpningstider må tilpasses sikkerhet/drift, men ikke konkurrere med Samfundet (stenge for eksempel kl. 22?)
- aktiviteten er studentdrevet, men ikke det fysiske rommet
- være et LUNT sted: ikke høyt under taket, "Chesterfield"-preg
- ha skjenkebevilling (med billig øl - studentvennlige priser)
- ha tilstrekkelig størrelse/kapasitet til å trekke nok folk - samle 100 pers?
- være "Dokkhuset light"
- Det er også ønskelig at puben har en scene som skal være:
  - relativt intim
  - mulig å åpne opp mot åpent miljø utenfor puben
  - ikke "proff" lyd, men mulighet for musikk, «jazz, ikke symfoniorkester»

Hva	Litteraturhus / -pub / kaffebar, åpent for alle (ansatte, studenter, besøkende) <ul style="list-style-type: none"> • Akademisk læringspub • Sentralt plassert ved adkomst, gjerne med uteservering • Alternativ til Samfundet for mindre arrangement? Synliggjøre aktivitet – andre kan få med seg aktivitet som foregår i bygget på vei fra et sted til et annet. Vise frem den faglige aktiviteten i klyngen!
Hvordan	Koselig kaffebar / pub, visuelt preg av HumSam <ul style="list-style-type: none"> • Mulighet for faglige / faglig-sosiale arrangement på dag og kveldstid (f.eks. valgveke, boklansering, debattkveld og jubileum ...) • Sosialt møtested <ul style="list-style-type: none"> ○ Samtale ○ Mat og drikke ○ Dart / spill • Studentdrevet aktivitet? Bokbytting.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bemannet servering
Når	I campus åpningstid. Utover kvelden.
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Bibliotek. Vestibyle (utvidelse arrangement). Uteområde. Sambruk av kjøkkenfasiliteter med kantine
Referanser	<ul style="list-style-type: none"> • Studentkjellere ved UiO • Litteraturhus

6.2.2.9 Garderober / WC

Hva	Skifte, dusje
Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Viktig for sykling til campus • Nærhet til sykkelparkering / adkomst
Når	Campus åpningstid
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Sammenheng med idrettsfag/labområde
Referanser	

6.2.2.10 Andre fellesfunksjoner

6.2.2.10.1 Læringslab

Hva	Rom tilrettelagt for utforskning av læringsaktivitet og -prosess til bruk for undervisere i samgang med støttemiljø og studenter.
Hvordan	Utforske nye typer undervisningssituasjoner, medier (VR, AR ...), ulike former for hybrid undervisning, prosesser og oppsett. Demo og opplæring.
Når	Arbeidstid (8-16)
Hvem	Alle ansatte med undervisningsoppgaver
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Møterom, prosjektarealer, BLINK. Podcaststudio, multimedieproduksjon.
Referanser	Pågående prosjekt: Læringsverksted på Kalvskinnet (SU/Institutt for lærerutdanning)

6.2.3 Prioritering mellom knutepunktsfunksjoner

Følgende viktige føringer kom frem i klyngens arbeid knyttet til delknutepunktsfunksjoner:

- Flerfunksjonalitet og sambruk!
- Åpen flyt mellom arealer – adkomst, formidling, servering.
- «Boken» og «bibliotek» som konsept - setter preg på hele 1.etasje.
- Formidling preger sentrale soner.
- Behov for arealer som også synliggjør studentarbeider.
- «Åpen forskning» – synliggjøre aktivitet
- Tilrettelegge for uformelle og naturlige møter mellom ansatte og studenter
- Inngang/adkomst - lett å orientere seg, veiledning, plass til stands/formidling/synliggjøring
- Akademisk litteraturpub
- HumSams storstue
- Noen læringsarealer bør kobles mot delknutepunktet - for synliggjøring av aktiviteten i HumSam.
- Veiledningsarealer - fordeles mellom instituttområdene og områder tilknyttet delknutepunktet.

Følgende arealer skal ha funksjonell overlapp fremfor en helt adskilt, eller helt åpen løsning.

- Akademisk litteraturpub
- Serveringssted/kantine
- HumSams storstue / samlingsrom
- Studentarbeidsplasser i åpent miljø.

Viktige poeng til utforming av knutepunkt:

- Det er ÅPENT, men er også mulig å DELE og LUKKE – lyd/visuelt
  - kombinere og skille: fleksibilitet - skyvevegger, kunne utvide
- Flere ting kan skje samtidig, selv om de enkelte funksjonene har ulike behov
- Funksjonell overlapp og fleksibilitet mellom funksjonene.
  - samlingsrom kan åpnes/lukkes mot kantine og studentplasser
  - pub/samling kan ekspandere inn i studentareal eller inn i kantine
  - studentareal kan ekspandere inn i kantina eller inn i samlingsareal
  - bør være fleksibelt, men også må være forutsigbart - man må vite at det alltid er læringsareal tilgjengelig.
- Aktivitet skal kunne være skjermet, men synlig
- Skal være for HumSam, men også resten av campus
- Litteraturpuben skal være lun og intim

Det er viktig å hensynta at fleksibilitet og sambruksmuligheter vil variere gjennom året og i løpet av døgnet, for eksempel er det ...

- stort behov for studentarbeidsplasser i eksamensperioden
- mindre press på arbeidsplasser på kveldstid

Det er derfor viktig å planlegge for ulik bruk i løpet av døgnet for å skape en campus som lever 16 av 24 timer.

Figur 10 Identitetsarealer med funksjonell overlapp

6.3 Læringsareal

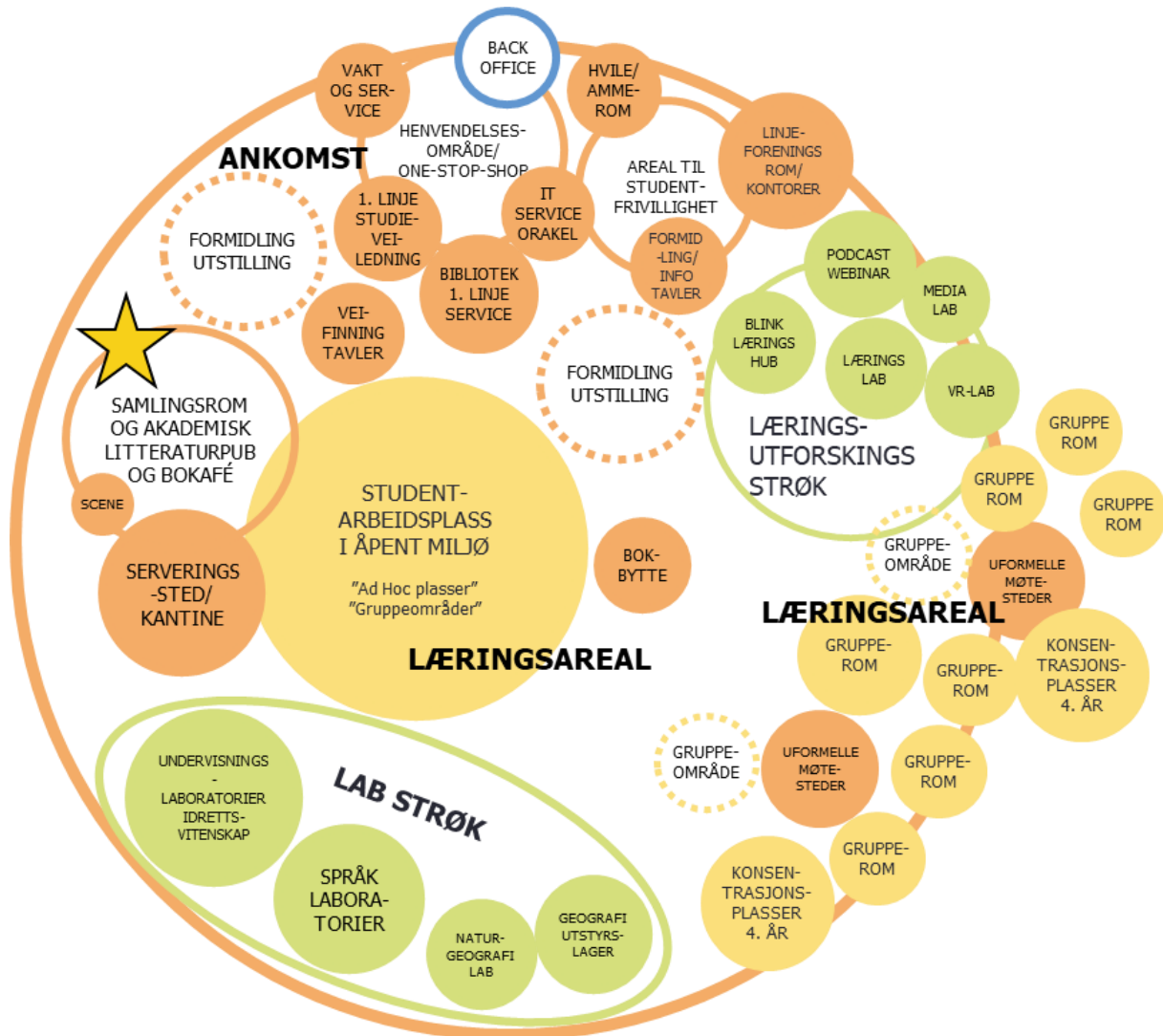
I arbeidet med læringsareal har klyngebrukergruppen lagt til grunn en umiddelbar nærhet mellom HumSam-bygg og store undervisningsrom i sentralt læringsstrøk. Oppsummert foreslår gruppen at fellesfunksjoner legges sentralt i bygget for å skape tilknytning og identitet til delknutepunkt og fellesarealer. Bygget bør legge til rette for integrasjon mellom studenter og ansatte, og selv om løsningene som er skissert legger stor vekt på nærhet mellom 4.-5. årsstudenter og fagmiljø, legges det også vekt på at 1.-3. årsstudenter må inkluderes i fagmiljøet og få muligheten til å knytte sin identitet til HumSam. Læringsareal for HumSam-klyngen må legge til rette for fleksibel bruk, for å fasilitere framtidrettet utvikling av både undervisningsaktiviteter og forskning. I arbeidet med læringsareal har gruppen avdekket tre grunnleggende problemstillinger for arbeidet med læringsareal:

- **Faglig tilhørighet** versus **tverrfaglig samarbeid**
- **Åpen tilgang for alle** versus **begrenset tilgang**
- **Inkludering av 1.-3. årsstudenter** versus **fagnærhet for 4.-5. årsstudenter**

Alle læringsarealene er videre beskrevet etter følgende mal:

Hva	Hvilke aktiviteter finner sted her
Hvordan	Hvordan brukes sonen/funksjonen/rommet
Når	Brukstid
Hvem	Hvem (hvilke grupper) vil ha dette behovet?
Hvor mange	Antall potensielle brukere?
Sambruk/ flerbruk	Mulig sambruk/flerbruk av funksjoner – prioriteringer
Referanser	Andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav mv.

6.3.1 Oversikt

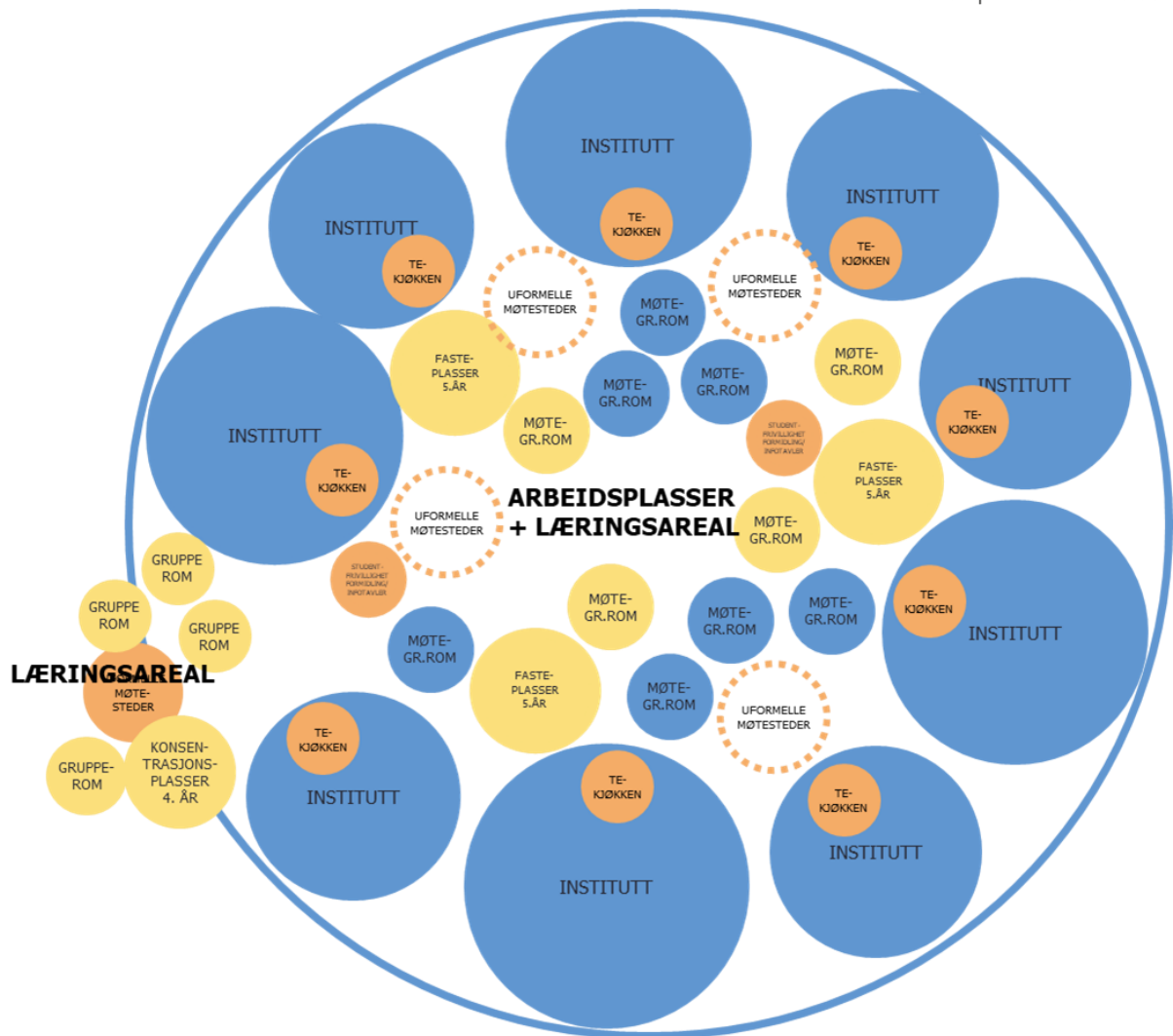

Figur 11 Læringsareal ved delknutepunktet

Diagrammet i **figur 11** viser læringsarealer som skal ligge i eller med god tilkomst fra delknutepunktet. Fleksible studentarbeidsplasser i åpent miljø for 4. og 5.årsstudenter skal hovedsakelig ligge i delknutepunktet, også tilgjengelige for bachelorstudenter for å skape tilhørighet til HumSam. Arbeidsplasser i åpent miljø kan ha funksjonell overlapp med tiliggende serverings- og samlingsareal for å muliggjøre økt kapasitet særlig ved eksamenstid, og skal tilrettelegge for både konsentrert arbeid og samarbeid. Gruppearbeid kan foregå både i åpent areal eller grupperom. Grupperom skal være synlige og plasseres mellom student- og ansattes arealer.

Diagrammet i **figur 12** viser læringsarealer med nærhet til de ansattes arbeidsplasser. Det er først og fremst faste plasser for 5. årsstudenter som ligger tett ved instituttene. Disse plassene kan ligge samlet for 2-3 institutter for å gi mer fleksibilitet. Det er også ønskelig med mulighet for studentarbeidsplasser i åpent miljø nær faste studentplasser (lesesalsplasser) slik at masterstudenter kan få varierte arbeidsettinger. Det tilrettelegges for sambruk av møterom og grupperom av både ansatte og studenter.

Figur 12 Læringsareal ved instituttene

6.3.2 Undervisningsrom

6.3.2.1 Forutsetninger for arbeidet

Undervisningsrom beskrives i brukers funksjonsbeskrivelse for Sentralt Læringsstrøk og Hovedknutepunkt. Her beskrives de relasjonelle behov HumSam klyngen har ift undervisningsrom. Umiddelbar nærhet til store undervisningsrom i sentralt læringsstrøk er en forutsetning for, og at det vil være kapasitet for undervisning av 4. og 5.års-studentene tilknyttet HumSam-klyngen her.

Fakultetene har et omfattende videreutdanningstilbud, særlig på masternivå, som har utfordringer med å finne undervisningsrom i dagens campus. Dette skyldes primært begrenset mulighet til å planlegge bolkelagt undervisning i booking-/timeplanleggingsystem, men gjelder et stort antall emner og studenter. Både møterom som ikke er omfattet av bookingsystemet og kurs/konferanse på hotell brukes i dag som undervisningsrom, både i forbindelse med videreutdanningstilbudet, ph.d.-kurs og tidvis til undervisning på BA- og MA-nivå. Dette viser til at behovet for undervisningsrom er større enn det som ligger inne i timeplanleggingsystemet.

6.3.3 Studentarbeidsplasser 1.-3.års studenter

Arbeidet i klyngebrukergruppen har tatt utgangspunkt i umiddelbar nærhet til sentralt læringsstrøk, som skal romme arbeidsplasser for 1.-3.årsstudenter.

Bygget bør legge til rette for integrasjon mellom studenter og ansatte, og selv om løsningsene som er skissert legger stor vekt på nærhet mellom 4.-5. årsstudenter og fagmiljø, legges det også vekt på at 1.-3. årsstudenter må inkluderes i fagmiljøet og få muligheten til å knytte sin identitet til HumSam. Koblinger til HumSam-bygget skal særlig bidra til at 1.-3. årsstudenter kan bygge sin faglige identitet som HumSam-studenter. I lys av utfordringer knyttet til frafall og psykososialt læringsmiljø (ensomhet og psykisk helse blant studenter) er det viktig at studentgruppen føler seg velkommen og inkludert i aktiviteten som foregår i HumSam-bygget, og særlig i delknutepunktet.

6.3.4 Studentarbeidsplasser 4.-5.års studenter

6.3.4.1 Konsentrasjonsplasser

Alle studentene har behov for tilgang på stille arbeidsplass gjennom hele masterløpet. Behov for *fast* arbeidsplass varierer med tanke på masteroppgavens omfang, som varierer mellom 30 og 60 studiepoeng, og kan strekke seg over ett eller to semestre. De mest omfattende oppgavene kan trenge fast plass på grunn av omfang av både datainnsamling og intensivt konsentrasjonsarbeid.

Plassering:

- Å samle studentarbeidsplasser for 2-3 institutter kan gi fleksibilitet med tanke på endringer i kullstørrelser.
- Gruppe 1: Mindre andel av de faste plassene nær instituttet. (Men viktig at det ikke oppstår "A"-lag og "B"-lag som følge av mer/mindre "nærhet til professoren".)
- Gruppe 2: Gjerne alle faste plasser nær instituttene
- 4.året er det viktigste for å bygge tilhørighet, kjenne klassen og finne samarbeidspartnere - kanskje 4.året bør være nærmest instituttene? 5.årsstudenter kan være litt lenger unna, de kjenner klassen.

Se også oppsummering fra befaring i klyngebrukergruppens møte 2 i vedlegget.

Hva	<ul style="list-style-type: none"> • Individuell, rolig arbeidsplass • Tilgang på arbeidsplass / clean desk for 4. årsstudenter • Faste plasser for 5. årsstudenter med mulighet for noe oppbevaring
Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for stillhet/skjerming • "Alle" har PC og mobil – behov for strøm • Brukes også til sosialisering og spiseplass (i eller utenfor rommet)
Når	<ul style="list-style-type: none"> • Så lenge campus er åpent • Mest bruk i kjernetid, men også i bruk på kveld/helg
Hvem	<ul style="list-style-type: none"> • Alle studenter, men særlig masterstudenter på 5. studieår
Hvor mange	<ul style="list-style-type: none"> •
Sambruk/ flerbruk	<ul style="list-style-type: none"> • Ønskelig med nærhet til veilederne, bibliotekstjenester og til fellesarealer/overgangssoner - spesielt 5. år • Faste studentarbeidsplasser (5. årsstudenter) være tett på arbeidsplassene • Kan ligge litt ute i periferien av bygningsmassen (disse studentene vet hvor de skal)
Referanser	

6.3.4.2 Studentarbeidsplasser i åpent miljø

Disse arealer skal også være tilgjengelig for BA-studenter.

Plassering:

- Bråkete arealer ytterst og mest tilgjengelige - nærmest gangsoner/trafikkarealer
- Stille arealer (konsentrasjonsplasser) lenger inn og mer skjermet
- Bør være noen student-arbeidsplasser i åpent miljø nær faste plasser
  - gir noe fleksibilitet i arbeidssetting
  - behov for noen uformelle arealer nær faste plasser

Karakter:

- I hovedsak livlige/uformelle plasser, ikke stille plasser.
- "Kafé miljø"
- Variasjon i både konsentrasjonsarbeid og samarbeid
- Fleksibel møblering
- Fleksible og tilpasningsdyktige gjennom semesteret i samsvar med praktiske behov

Hva	Alle typer studentarbeid
Hvordan	Generelt selvdrevet, men noe drift/vedlikehold ikke bare av studenter/brukere (særlig rydding). Plassering av enheten: synlig, første du "møter".
Når	Fleksibelt - så lenge campus er åpent
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Kan gjerne ligge i overgang mot delknutepunkt bibliotek, kantine ...
Referanser	Fagland. Åpne lesesaler, men kanskje mer fleksibelt / soner for ulikt støynivå/aktivitet. Ulike/variasjon av arbeidssoner/-settinger. "Samarbeidsareal". Ikke masse forbud (lov å spise, snakke i telefon, prate osv.) <ul style="list-style-type: none"> • Trivelig og innbydende • Tilgang til strøm • Lys og luft • Gratis • Vannkoker • Tilgang til printer

6.3.4.2.1 Gruppeområder

Hva	Arbeids- og møtested for 4.- og 5.-årsstudenter
Hvordan	Arbeid i mindre grupper med ulike oppgaver som ikke krever skjerming av innhold/tematikk. <ul style="list-style-type: none"> • Tekstarbeid • Presentasjoner • Statistikk/metode

	<ul style="list-style-type: none"> • Diskusjon <p>Møtes her, 4.- og 5.-års studenter blir kjent med hverandre. Fint med et sted der man kan spise, lese og snakke.</p> <p>Viktig med nærhet til ulike fasiliteter – bibliotek, printer</p>
Når	<p>Hele campus' åpningstid</p> <p>Både kortere møter (1-2 timer) og lengre perioder (hel dag)</p>
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	<p>Fellesareal i knutepunkt der det er rom for å snakke. Nærhet til bibliotek, printer etc.</p> <p>Grupperom.</p>
Referanser	

6.3.4.3 Grupperom

Plassering:

- Grupperom bør være synlige - lett å se om de er i bruk eller ikke.
- Grupperom plasseres mellom ansattarealer og studentarealer.
- Gruppearbeid kan foregå i det åpne miljøet og i grupperom.
- Grupperom kan plasseres som romdeler i åpent miljø?
- Grupperom - ett eller to større grupperom i/nær instituttet.

Dimensjonering:

- plass til 4 personer
- plass til 6-8 personer

Utstyr/utforming:

- Utstyres som digitale undervisningsplasser.
- Nett-tilgang + strøm
- Mulig å ommøblere etter behov.
- God akustikk

Booking/drift:

- Et bookingsystem er viktig for å
  - frigjøre rommet hvis neste person ikke kommer
  - gi oversikt over når/hvor lenge rom er booket
  - gi "trafikkdata" som gjør at du kan se om det ledige rom
- Mulighet for å booke bruk over lang tid av en bestemt gruppe med eget arbeid/identitet
- Kan være låsbart dersom behandling av sensitive opplysninger
- Grupperom kan sambrukes som møterom. Dette løses med bookingsystemet.

Hva	Samarbeid og diskusjon i studentgrupper, hybride møter og felles individuelt arbeid
Hvordan	<ul style="list-style-type: none"> • Behov for mange mindre rom med mulighet for hybride møter, for både studenter og ansatte. • Gruppearbeid som ikke egner seg for fellesareal – mye diskusjon/prating, sensitivt materiale. • Bør ligge tilgjengelig og nært arbeidsplasser for både studenter og ansatte
Når	Hele campus' åpningstid
Hvem	Hvem (hvilke grupper) vil ha dette behovet?
Hvor mange	Antall potensielle brukere??
Sambruk/ flerbruk	<p>Prinsipielt lite forskjell på gruppe- og møterom. Bookingen er ulik, men man kan få mer kapasitet å spille på ved å slå sammen. Overlappende med andre behov for møterom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiledning for ph.d.-studenter i mindre rom, digitalt med skjerm • Internasjonalt samarbeid • Samlingsbaserte studieprogram • Andre videreutdanningsprogram • Seminarrom
Referanser	Andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav mv.

6.3.4.4 Annet: Makerverksteder

I dagens situasjon er makerverksteder hos HumSam kategoriserte som spesialrom (podcaststudio, VR-studio osv.). Makerverksteder i denne forstand er kreative rom som gjenspeiler aktuelle behov. Dagens aktiviteter knyttet til podcast kan være noe helt annet neste år. Felles for denne typen fasiliteter er nødvendigheten av et godt driftsapparat rundt selve fasiliteten, slik at tekniske/praktiske funksjoner følges av både nødvendig praktisk oppfølging og et hensiktsmessig tjenestetilbud. Denne typen areal er samtidig viktige både for å synliggjøre og understøtte kreativ aktivitet ut over ren tekstproduksjon.

6.3.5 Prioritering mellom læringsfunksjoner

Prioritering mellom læringsareal må sees i sammenheng med faktisk utforming og grad av fleksibilitet i disse arealene, og defineres i det videre arbeidet.

Dette gjelder spesielt for:

- studentarbeidsplasser i åpent miljø vs. faste studentarbeidsplasser (som må vurderes nærmere), og
- gruppearbeidsplasser vs. konsentrasjonsarbeidsplasser

Viktige hensyn som må tas er:

Plassering

- Studentarbeidsplasser finnes både som rene arbeidsplasser, mens minst like viktig i ulike knutepunktsfunksjoner.
- Etablering av overlapp mellom ulike funksjoner som f.eks. knutepunktsfunksjoner er viktig.
- Grupperom bør være godt synlige for studenter og ansatte.
- Nødvendig å samle masterarbeidsplasser for flere institutt for å sikre tilpassing til endring i studenttall
- Integrering av studenter vs. arbeidsro for ansatte bør sees i sammenheng

Funksjoner

- alle plasser bør tilrettelegges for digitalt arbeid, med tilgang til basisinfrastruktur som strøm og internett.
- booking-system for å få utnyttet grupperom maksimalt, og håndtere sambruk mellom studenter og ansatte.
- Studentarbeidsplasser i åpent miljø skal være åpent for 1-3 års studenter. Bråkete arealer ytterst og mest tilgjengelige - nærmest gangsoner/trafikkarealer

Figur 13 Læringsarealer - arealkategorier

Arealkategoriene arbeidet tar utgangspunkt i kan være begrensende for flerbruk. Klyngen har i dag arbeidsplasser for studenter som fungerer godt uten å være bundet opp av kategoriene, for eksempel med individuelle- / gruppearbeidsplasser langs vinduer og fellesfunksjoner i midten. Et godt eksempel er Fagland på Dragvoll, nevnt over.

Faglig identitetsbygging og integrering av studenter er viktig for klyngen, samtidig som læringsareal ikke bør gå på bekostning av arbeidsro for ansatte. I tillegg til at studentene skal integreres inn i eget fagmiljø, foreligger det et behov for at bygget skal legge til rette for tverrfaglighet og samarbeid på tvers – fleksibilitet er derfor et viktig nøkkelord.

Sentrale moment:

- Mest behov for konsentrasjonsplasser (både faste og ikke faste), og arbeidsplasser i åpent miljø
- Viktig med noen plasser i åpent miljø nær faste plasser – behov for å kunne variere mellom stillearbeid og uformell/gruppearbeid.
- Samle konsentrasjonsplasser for 2-3 institutter – fleksibilitet i forhold til kullstørrelser.
- Det åpne miljø skal være fleksibelt, og tilrettelegge for læringsareal for både konsentrasjonsarbeid og samarbeid.
- Grupperom bør være synlige og tilgjengelige for både studenter og ansatte.
- Gruppearbeid kan foregå både i det åpne læringsmiljøet og i grupperom.
- Viktig med et godt booking-system for å få utnyttet grupperom maksimalt, og håndtere sambruk mellom studenter og ansatte.
- Ikke behov for dedikerte digitale undervisningsplasser – alle plasser bør tilrettelegges for digitalt arbeid med strøm og internett.

Klyngebrukergruppen har vurdert hvilke typer læringsareal det var mest behov og minst behov for, samt nærhetsbehov mellom læringsarealene og delknutepunktet og ansattes arbeidsplasser/instituttene. Tilbakemeldinger var ikke helt entydige, og det er derfor skilt mellom gruppe 1 og gruppe 2 der innspill ikke var sammenfallende.

6.3.5.1 Studentarbeidsplasser – fordeling

Gruppe 1:

- Studentarbeidsplasser i åpent miljø = mest
- Faste studentarbeidsplasser = 25 - 50%
- Grupperom = minst

Gruppe 2:

- Studentarbeidsplasser i åpent miljø = 10%
- Faste studentarbeidsplasser = 60 - 70%
- Grupperom = 10%
- Konsentrasjonsplasser = 20 %

6.3.5.2 Konsentrasjonsplasser

Gruppe 1:

- Konsentrasjonsplasser kan inngå som en type stillestudieplass i et åpent miljø.
- I eksamenstid er det ekstra stort behov for konsentrasjonsplasser - viktig at andre arealer kan tas i bruk til dette formål, f.eks. kantine, møterom, andre typer arbeidsareal.

Gruppe 2:

- Overordnet mest behov for konsentrasjonsplasser, der faste plasser inngår også i begrep konsentrasjonsplasser.

6.3.5.3 Digitale undervisningsplasser

Det er ikke et behov for dedikerte digitale undervisningsplasser. Generelt bør både grupperom og arbeidsplasser/-soner i det åpne miljøet tilrettelegges for digitalundervisning. Alle studentarbeidsplasser må tilrettelegges for digitalt arbeid.

Erfaring fra oppgraderte læringsareal på Dragvoll tilsier at «digitale undervisningsplasser» er alle steder der det går an å sitte (stol og bordplass), med tilgang på strøm og stabilt internett. Dagens «Fagland» er et godt eksempel der studentene både jobber individuelt/digitalt med headset, og der det samtidig er lov å snakke med andre både fysisk og digitalt i arealet. Rommet har svært variert møblering, og studentene kan dermed selv velge hvilken type setting de foretrekker. Dette peker også på viktigheten av at studentarbeidsplasser kan tilpasses også i en driftsfase for å innfri fremtidige behov.

6.4 Spesialareal

Spesialarealene er beskrevet etter følgende mal:

Om funksjonen	(hva)
Behovsbeskrivelse	(bruksformål, brukstid, forbindelse/avhengighet til andre funksjoner, tilkomst og transport)
Brukerutstyr	(infrastruktur)

Nærhetsbehov	
Sambruksmuligheter	
Dimensjonerende antall	(personer) knyttet til funksjonene
Andre ting som dimensjonerer rom	eksempelvis utstyr/installasjoner mv.
Spesielle installasjoner, utstyr og møblering	som har konsekvenser for romdimensjonering og bruk
Spesielle fysiske og tekniske krav til rom:	spesiell romhøyde, spesielle lastkrav, krav til dagslys, spesielt avtrekk/forsyning etc.
Antall slike rom	

6.4.1 Oversikt

HumSam har per i dag få spesialarealer sammenlignet med enkelte andre klynger. Særlige behov på romnivå er beskrevet i detalj under «spesialareal». Behov for spesialareal henger tett sammen med teknologisk utvikling, og er vanskelige å forutse. Det er derfor sentralt at et HumSam-bygg må ha en fleksibilitet i disse arealene som gir muligheter til å utvikle og utvide aktivitet over tid.

Klyngebrukergruppen ønsker å fremheve følgende elementer:

- **Labfunksjon:** Det er vanskelig å forutsi hvilke miljø som kan få behov for lab på sikt. Det er generelt behov for areal med tilrettelegging for labdrift (fysisk og digital infrastruktur (Bookitlab etc.), eventuelt generisk bistand/støtte, luft/lys/lyd, og arealer som åpner for fleksibel og endret bruk på sikt. Labfasiliteter må ha en plassering som gjør det enkelt å komme inn utenfra for deltakere, men samtidig ivaretar personvern. Det er samtidig viktig med nærhet / tilgang for tilknyttede fagmiljø, evt. fleksible arbeidsplassløsninger i tilknytning til lab med free seating som kommer i tillegg til faste arbeidsplasser. Aktiviteten omfatter et stort spenn, for eksempel både
  1. internfinansiert aktivitet over lengre tid, f.eks. språklab, GIS-lab etc.
  2. eksterntfinansierte prosjekt med kortere / avgrenset levetid
- **Adkomst:** Behov for stor port for varelevering / transport og tilgang på oppbevaring av stort utstyr (for eksempel gummibåt til bruk i feltarbeid).
- **Datalab:** Denne typen spesialrom har en mer spesialisert funksjon sammenlignet med tidligere, og behovet er knyttet til spesiell programvare eller utstyr ut over det NTNU kan forvente at studentene har selv. For eksempel gjelder dette både GIS-lab og språklab. Bruk av både privat og felles datautstyr stiller særlige krav til infrastruktur i rommene, herunder EL, nettverk (både stabilitet og sikkerhet), og potensielt adgangsbegrensning.
- **Alle læringsareal:** Tilrettelegging for arbeid med egen pc, det vil si særlig krav til EL og nettverk for mange samtidige brukere. Dette gjelder alle læringsareal, inkludert alle typer studentarbeidsplasser.

6.4.2 Språklaboratorium (Language Acquisition and Language Processing Lab)

6.4.2.1 Generelt

Fagmiljø / forankring	Institutt for språk og litteratur
------------------------------	-----------------------------------

	<i>(Lab-lederskapet, Vulchanova, Vulchanov og Baggio, ber om å bli konsultert når det lages flere konkrete planer, angående plassering av laboratoriet, underinndelingen av rommet, infrastruktur og innredning osv.).</i>
Sambruk	Brukes også av psykologi, men de skal ikke lokaliseres ved HumSam i ny campus.
Bruksformål	<p>Forskningsareal som brukes av forskningsmiljøet, men også masterstudenter.</p> <p>Folk utenfra deltar i eksperimentene, derfor bør arealene ikke ligge for langt unna sentrale funksjoner og være enkle å finne. Ønskelig med toalettfasiliteter i nærheten (inkludert mulighet for enkel hårvask).</p> <p>Laben skal ligge i et rolig område på det nye campus, vekk fra klasserom, korridorer eller andre overfylte eller støyende arealer, og maksimalt 10 minutters gange fra Psykologisk institutts kontorer.</p> <p>Laboratoriet skal ligge samlet på en etasje.</p> <p>Alle laboratorieplasser vil være dedikert til forskning av/ved laboratoriet, og vil ikke bli klassifisert som "fleksibel plass".</p>
Brukstid	Brukes på dagtid – bemannet tid
Dimensjonerende faktorer	Se beskrivelse per del
Generelle tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • Laben skal ha egen tilgang gjennom en eller flere dører med adgangskontroll/kortlesere og ledig/opptatt lys på utsiden. • Alle dører og rom skal være fullt tilgjengelig for rullestoler og barnevogner.

6.4.2.2 Felles område/venterom

Bruksformål	Et felles område ('gårds plass'), atskilt fra hver lab-seksjon (se nedenfor) som brukes til å ønske deltakere og gjester velkommen på Laben, og for å gi plass til studenter under Lab-demonstrasjoner osv.
Dimensjonerende faktorer	Dette arealet bør ikke være mindre enn 30m ² fullt brukbart areal.

6.4.2.3 Eye-tracking I section

Bruksformål og tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • Et lyddempet rom. • Huser EyeLink 1000 eye-tracker og kontroll datamaskinen som nå er i bruk på laboratoriet. • Dette rommet bør være godt ventilert slik at to personer kan sitte komfortabelt i rommet med døren lukket. • Rommet kan være innvendig oppdelt, slik at eye-trackers skilles fra kontroll datamaskinene med et vindu eller tilsvarende.
Dimensjonerende faktorer	25m ²

6.4.2.4 Eye-tracking II section

Bruksformål og tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • Et lyddempet rom. • Huser Tobii eye-tracker og dens kontroll datamaskin som nå er i bruk på laboratoriet. • Dette rommet bør være godt ventilert slik at to personer kan sitte komfortabelt i rommet med døren lukket.
-------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Rommet bør ha fasiliteter for å utføre eksperimenter med spedbarn og barn, f.eks. barnestol. • Rommet kan være innvendig oppdelt, slik at eye-trackers er atskilt fra kontrolldatamaskinene med et vindu eller tilsvarende.
Dimensjonerende faktorer	25m ²

6.4.2.5 Behavioral I seksjon og Behavioral II seksjon

Bruksformål og tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • To mindre lyddempede testatferdsboder som er store nok for minst et skrivebord og en personlig datamaskin. • Disse rommene bør også være godt ventilert slik at deltakerne er i stand til å utføre eksperimenter i rommet med døren lukket.
Dimensjonerende faktorer	10m ² *2 rom = 20m ²

6.4.2.6 Spedbarns- og barneavdeling

Bruksformål og tekniske krav	<p>Et større rom hvor forskere kan samhandle med yngre barn for formålet av atferdstesting.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plassen bør konfigureres på en slik måte at den er innbydende og trygt for barn og deres familier. • Dette rommet bør ha enveis speil/vindu inn til rommet slik at enkeltpersoner kan overvåke aktivitet inne i rommet utenfra, uten å forstyrre eksperimentene.
Dimensjonerende faktorer	15m ² , dette rommet skal være stort nok til å romme fri bevegelse for minst 2 voksne og 2 barn

6.4.2.7 Neuro I seksjon

Bruksformål og tekniske krav	<p>Et større rom for følgende utstyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laboratoriets nåværende lyddempede EEG-stand. • Et stort skrivebord med to kontrolldatamaskiner. • Et stort skrivebord for EEG-forberedelse, kleshengere og en skuff for EEG-forbruksvarer. • Et skrivebord med stoler for interaksjon med deltakerne før og etter studiet. • EEG-labseksjonen skal være isolert fra akustisk støy, vibrasjoner og ikke-stasjonære elektromagnetiske felt.
Dimensjonerende faktorer	40m ²

6.4.2.8 Neuro II seksjon

Bruksformål og tekniske krav	<p>Et større rom med samme egenskaper som Neuro I, for fNIRS-utstyret nylig anskaffet av laboratoriet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En lyddempet stand (ideelt sett et Faraday-bur). • Et stort skrivebord med to kontrolldatamaskiner. • Et stort skrivebord for fagforberedelse, kleshengere og en skuff for forbruksvarer.
-------------------------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Et skrivebord med stoler for interaksjon med deltakerne før og etter studiet. • Isolasjon fra akustisk støy, vibrasjoner og ikke-stasjonære elektromagnetiske felt.
Dimensjonerende faktorer	40m2

6.4.2.9 Vaskerom

Bruksformål og tekniske krav	<p>Vaskerommet skal være tilgjengelig fra seksjonene Neuro I og Neuro II. Delikat eksperimentelt (f.eks. EEG) utstyr skal kunne vaskes på stedet. Et rom der deltakerne kan vaske og tørke håret etter forsøket.</p> <p>Et vaskerom med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stellestasjon for spedbarn • vann <p>skuffer og kleshengere</p>
Dimensjonerende faktorer	5m2

6.4.3 Lydstudio

Fagmiljø / forankring	Institutt for språk og litteratur
Sambruk	<p>Ja – det kan absolutt sambrukes, men må være i nærheten av ISL som primærbruker.</p> <p>Logopedi – kan et av KAMDs lydstudio benyttes? Men viktig at lydstudio er tilgjengelig, at ISL også er prioritert. I tillegg viktig at utstyrsoppsettet passer. Kan man kombinere med lydstudio for podcast? Kan man sambruke med noen av språklabene?</p> <p>(I dag: Fonologi-lab: Laben var tilknyttet studieprogram for fonetikk. Dette studieprogrammet er nå avviklet, og skal ikke videreføres på Gløshaugen. Derimot er 'lydlære' sentralt i Profesjonsstudiet i Logopedi – vil kunne ha behov for å kunne benytte lydstudio.)</p> <p>Finnes det tilgang på slike fasiliteter på Gløshaugen eller i nærheten som eventuelt kan sambrukes?</p>
Bruksformål	<p>Et helt lydtett rom med et kontrollrom med utstyr i tilknytning til lydstudio. Adgangsbegrenset – brukes av de ansatte. Må hente deltagere.</p> <p>Pr i dag brukes ikke studioet i studieøyemed, først og fremst i forbindelse med forskning.</p> <p>For forskere på logopedi (kun mastertilbud): egnet til eksperimentelle studier. Dette vil være relevant for så vel forskningsprosjekter som masteroppgaver i logopedi.</p> <p>Støyfritt rom med riktig utstyr for logopedi.</p>
Brukstid	Adgangs-begrenset
Dimensjonerende faktorer	Muligens plass til et lite band i dag – sjeldent mange til stede samtidig (5-6 pers.?) Romstørrelse: Podcastboksene er for små til denne bruken, men et større rom kunne kanskje sambrukes?
Generelle tekniske krav	<p>Lydtett rom, som også er skjermet mot elektromagnetiske forstyrrelser</p> <p>Rommet må kobles til et kontrollrom.</p> <p>Utstyr: Må defineres</p>

6.4.4 VR-lab

Fagmiljø / forankring	Institutt for pedagogikk og livslang læring Gjenskaping av dette rommet bør skje i tett dialog med fagmiljø IPL.
Sambruk	<p>Flere brukere.</p> <p>Mye av aktiviteten foregår i undervisning i regi av IPL, men med studenter fra IDI. Ønsker større rom, men det er behov for avklaring av driftsmodell (skal denne ligge på institutt/fagmiljø eller som fellesfunksjon?)</p> <p>Flere institutter som driver med VR. eks: geografi, psykologi, sosial-antropologi, lærerutdanning og tverrfaglige kulturstudier (?)</p> <p>Fremtidig behov: flere og større rom? Men utstyret er i stor grad mobilt, kan ta i bruk andre fleksible rom.</p> <p>Noe utstyr kan være i tilknytning til fellesarealer, noe tettere knyttet på undervisnings-arealene.</p> <p>VR-lab er i diagrammene plassert i delknutepunkt, i tilknytning til undervisningslab og førstelinjetjenester. Det er viktig at det skilles mellom VR-lab til forskning (som hører til lab-strøk, og er ivaretatt i dagens IMTEL VR-lab), og VR-lab til bruk for studenter og ansatte, for undervisning og læring, og til bruk i undervisning. Skillet går mellom høykostnads utstyr som krever fortløpende støtte under bruk i forsknings- og utdanningsprosjekt, og lavterskel bruk av VR i større skala, og med minimum av brukerstøtte. Lavkostnads VR for større studentgrupper krever for øvrig også arealer, hardware og støttetjenester og dette bør tas spesifikt opp i plandokumentet for funksjonsbeskrivelse av HumSam klyngen.</p> <p>IPL er oppført som forankring, men denne er også svært viktig for IGE og vi vil være med i dialogen om videre utvikling/gjenskaping. Det samme gjelder til en viss grad Medielab.</p> <p>IHK har også interesse i VR</p>
Bruksformål	<p>Utvikle spill og annet pedagogiske verktøy, utstyr som gjør at man opplever å være i virtuell verden.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En satsing – flere fagmiljø som bruker dette. • Brukes av både bachelor og masterstudenter – må tilgjengeliggjøres for alle. • Brukes også i forskningsprosjekt med ekstern finansiering. • Forskning og undervisning. Kan være ulike rom – til ulik bruk. • Tilknyttes andre rom? programmering, administrering. • Ulike fagmiljøer bruker det på ulik måte – ulike støttearealer? • Fleksible rom er nødvendig, for å ta høyde for utviklingen. • Aktiviteten kan godt være SYNLIG, men ha mulighet for skjerming ved behov. • (f.eks. Tidligere ønske om at en av stasjonene skulle være skjermet på grunn av forskningsprosjekt med deltakere fra NAV.)
Brukstid	Rommet er i kontinuerlig bruk, i tillegg til organisert / booket aktivitet.
Dimensjonerende faktorer	Ca. 10 pers, vanlig romhøyde Plasskrevende aktivitet: viktigst med god golv plass og mulighet for sonedeling (en VR-stasjon er normalt 3x3 meter + gangbane/arbeidsplass). Gjerne et rom som kan deles inn i seksjoner. Stort potensiale for ytterligere kapasitetsøkning.

Generelle tekniske krav	<p>Strømuttak – mye ladekapasitet. Mye strøm. Krever svært stabilt nettverk og god båndbredde.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lagringsplass for utstyr. Låsbart. • God akustikk. Ikke glatte overflater eller innlys på grunn av sensorikk • Avgir varme – krever god ventilasjon / kjølesystem.
--------------------------------	---

6.4.5 Medielab

Fagmiljø / forankring	<p>Disponeres (i dag) av et prosjekt ved Institutt for pedagogikk og livslang læring. denne er også svært viktig for IGE og vi vil være med i dialogen om videre utvikling/gjenskaping.</p>
Sambruk	<p>Stort potensiale for sambruk, men behov for å utvikle bruken, sett i sammenheng med Webinarbod og Podcaststudio.</p> <p>Disponeres av undervisningsprosjekt ved IPL. Kan i prinsippet bookes via TP (https://tp.uio.no/ntnu/timeplan/?type=room&area%5B%5D=80000&building%5B%5D=820&id%5B%5D=8207371)</p> <p>I dag: Plassert i fellesareal på grunn av ønske / tanke om sambruk. Ligger rett ved VR-laben. Ligger sammen med Sandkassa – aktive læringsarealer er prøvd samlet i en klynge.</p>
Bruksformål	<p>Aktive læringsareal, brukes av både bachelor og masterstudenter.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brukes til innspilling av undervisningsvideo og studentprosjekt. Brukes også av studenter i forbindelse med undervisning (i Sandkassa). • Opptaksstudio. • Ønske om flere slike arealer. Det er økende behov for video/opptaksmuligheter.
Brukstid	<p>I undervisningstid. Ettermiddag til produksjon av undervisnings-materiale.</p>
Dimensjonerende faktorer	<p>4 pers (gruppebord)</p> <p>Innspilling 1-2 samtidig (samme opptak)</p> <p>(I dag: Ca. 21m²)</p>
Generelle tekniske krav	<p>Lydstudio – akustikk!</p> <p>Må være stille / lyddemping.</p> <p>God ventilasjon og stille ventilasjonsanlegg.</p> <p>(I dag: Har nå relé på lufteanlegg, slik at ventilasjon slår seg av underopptak for å unngå støy. Dårlig løsning på grunn av oksygenmangel etter ca. 30 min.)</p>

6.4.6 Podcaststudio og webinarbod

Fagmiljø / forankring	<ul style="list-style-type: none"> • Rom/leieforhold (1333) og utstyr tilhører Seksjon for læringsstøtte • Daglig drift av fasilitetene håndteres av HF/SU via BLINK
Sambruk	<p>Stort potensiale. Alle fakulteter har behov, både studenter og ansatte.</p> <p>Podcast: Svært stor interesse og pågang fra både fagmiljø, administrasjon og studenter!</p> <p>Studioene har utstyr som må kunne både driftes, vedlikeholdes og lånes ut. Det kan være drifts-/sambrukspotensiale ved nærhet til BLINK og IT-Orakel i delknutepunktet.</p> <p>På grunn av høyt belegg er det ønskelig å etablere en fasilitet for lyd- og bildeopptak som i hovedsak kan brukes til undervisning. Dette studioet</p>

	<p>(spesialareal, kan kombinere ulike typer medieproduksjon) bør være lett tilgjengelig fra ansattes arbeidsplasser for å lage digitale læringsmidler. Et slikt studio kan også brukes av studentene eller sammen med studentene, så lenge kapasitetsutfordringen er håndtert.</p>
Bruksformål	<p>Aktive læringsareal / produksjonsareal plassert i samme rom (1333). Podkaststudio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brukes av bachelor- og masterstudenter til bl.a. studentoppgaver. Brukes også av linjeforeninger, stipendiater, ansatte fra flere fakulteter. • Tilbud om innføring i bruk ved førstegangsbruk v/læringsassistenter fra BLINK Læringshub • De som assisterer, bør lokaliseres i nærheten. • Booking av PodcastBoks er brukerstyrt via TP, med manuell oppfølging ved behov via Blink. • Rommene/boksene kan ligge i nærheten av grupperom – ofte behov for rom til arbeid før og etter. <p>Webinarbod:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zoomrigg kamera/mikrofon/ greenscreen, se spesifikasjon på nettsider. • Brukes av ansatte i forbindelse med konferanser og undervisning. Bookes i dag som møterom. <p>Bookingordning for Webinarboden er ikke endelig bekreftet, men ser ut til å bli en romressurs i Outlook (dvs. tilgjengelig bare for ansatte) på grunn av kobling til nøkkelkorttilgang, og mulighet til å kalle inn rommet til møter.</p>
Brukstid	<p>PodcastBoks: 1 dag åpent hverdager fra kl.7-23 (i campus åpningstid). Booking. WebinarBoks: kommer til å ha likt behov som podkastrom. Brukes i hele åpningstiden alle hverdager. Stengt i helg på grunn av sikkerhetsvurdering.</p>
Dimensjonerende faktorer	<p>PodcastBoks: 4 pers WebinarBoks: 1-2 pers (1 dag: 2 bokser i samme rom + vente-/arbeidsareal (sofagruppe ++) = 75 m² Merk! Forskjell på boksene og selve rommet. Man booker boksen, ikke rommet. Vente-/minglearealet kunne fungert som en åpnere sone.) Stort potensiale for ytterligere kapasitetsøkning.</p>
Generelle tekniske krav	<p>Noe skjermet areal – behov for god lyddemping slik at støy utenfra ikke forstyrrer opptak/lydarbeid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ventilasjon: god ventilasjon/eget ventilasjonssystem i boksene. Utstyr (og mennesker) genererer mye varme. • Stort behov for strøm/koblingspunkter. Utstyrstungt. • WebinarBoks: kamera/mikrofon/ greenscreen, se spesifikasjon på nettsider (i dag: Zoom-rigg) • Lyddemping og ventilasjon tilsvarende PodcastBoks. • Kan gjerne være godt synlig for å vise frem aktivitet og rekruttere nye brukere.

	Observerer i dag at gardinene i rommet blir trukket for av brukere. Ønske om å skjerme seg under opptak, men ikke nødvendig, og ikke ønsket fra et driftsståsted.
--	---

6.4.7 BLINK læringshub

Fagmiljø / forankring	<ul style="list-style-type: none"> • Felles for klyngen (både SU og HF) • Fra NTNUs nettsider: <i>«BLINK er organisert som et partnerskap mellom Det humanistiske fakultet, Fakultet for samfunns- og utdanningsvitenskap, UniPed, IT og Universitetsbiblioteket.»</i>
Sambruk	<p>«Alle fag» - hovedmålgruppe er ansatte ved HF og SU. BLINK bistår andre så langt de har kapasitet. Både ansatte og studenter (BA- og MA-studenter). Studioene har utstyr som må kunne både driftes, vedlikeholdes og lånes ut. Det kan være drifts-/sambrukspotensiale ved nærhet til BLINK og IT-Orakel i delknutepunktet.</p>
Bruksformål	<p>Fleksibelt og «innovativt» arbeidsareal. Synliggjøre tjenesten for alle ansatte.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stort rom med ulike funksjoner, med tilhørende prosessrom, «Tenkeboksen». • Beliggenhet og SYNLIGHET viktigst! • I dag på gateplan, midt i løypa, store vindusareal, «hele campus går forbi». • Fysisk fagnært (i klyngen) har vært et poeng. Fakultetstilknytning – videreføres? • Drop-in henvendelser fra fagmiljøet i løpet av dagen. Hele HumSam er målgruppa. <p>Også en del møter med andre eksterne. Brukes også i dag av partnere ved behov for arbeidssted, og til møtevirksomhet av prosjekter med oppfølging fra BLINK. Hjelp til undervisningsrom, innholdsproduksjon / undervisningsmetoder - ALT som har med praktisk gjennomføring av undervisning å gjøre. Utprøvningsfasen for utstyr til undervisning.</p>
Brukstid	<p>Åpent mellom kl. 8-16, normal arbeidstid Mellom kl.10-14 alltid bemannet (læringsassistenter)</p>
Dimensjonerende faktorer	<p>8 personer (i dag) 2-3 arbeidsplasser i det daglige + møtevirksomhet Fleksibel bruk – ikke faste arbeidsplasser.</p>
Generelle tekniske krav	<p>Utformes som permanent arbeidsplass ift. TEK krav, men det er for eksempel ikke ønskelig med skrivebord. Det er viktig at rommet er utformet som noe annet enn et kontor for å inspirere til kreativt arbeid. Det er et stort møtebord i rommet i dag som også brukes som arbeidsbord for de 2-3 ansatte som har arbeidsstasjoner her.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strømuttak / møbler / støydemper som vanlig kontorbruk. • Møtebord og uformell sittede (saccosekker i dag). Viktig med skjerm og skriveflater på vegg for kreativ arbeidsprosess. • Lagringsplass til teknisk utstyr. Mindre digitalt utstyr.

	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel adkomst for drop-in (ikke bak flere låste dører/sluser), men med mulighet for låsing på grunn av risiko for innbrudd.
--	---

6.4.8 Naturgeografi Laboratorium

Fagmiljø / forankring	Institutt for Geografi
Sambruk	
Bruksformål	Det er ikke et stort laboratorium, men et viktig <i>identitetsskapende</i> areal for geografi. Eksempel på bruk: forskning på mikroplast – skille ut plastpartikler i laben. Laboratoriet brukes av alle studentene: bachelor/master/ph.d..
Brukstid	
Dimensjonerende faktorer	for min. 10 personer
Generelle tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • Avtrekk (noe bruk av kjemikalier) • Varmeovn (1000 grader)

6.4.9 Utstyrslager

Fagmiljø / forankring	Institutt for Geografi
Sambruk	Ja - de fleste instituttene har behov for lagerareal, både til utstyr og forskningsmateriale (arkiv/magasin). Det må utforskes hvorvidt dette lageret kan være åpent for sambruk av flere institutt. Men med mulighet til låsing for dyrt, følsomt utstyr.
Bruksformål	Lagring av utstyr knyttet til feltarbeid. Dette er alt fra gummibåter til jordbor (?). <ul style="list-style-type: none"> • Ikke krav om nærhet til andre funksjoner. • Prøver fra feltarbeid tas med herfra opp i laben.
Brukstid	Brukes hele året, men høysesong på vårparten når feltkursene er lettere å gjennomføre.
Dimensjonerende faktorer	I dag – netto 64m ² , men ikke optimalt i dag, arealet kan være mer effektivt.
Generelle tekniske krav	<ul style="list-style-type: none"> • Plass til hyller • Oppvarmet rom • Robust gulv • Adgang utenfra, gjerne med porter. • Begrenset adgang, kun for de som har ansvar for lageret (ikke studenter)

6.4.10 Undervisningslaboratorier

Fagmiljø / forankring	Institutt for sosiologi og statsvitenskap / faggruppe: Idretts-vitenskap
Sambruk	Brukes ikke av andre faggrupper.
Bruksformål	Undervisningslabene tilhører faggruppen «Idrettsvitenskap». Dette er identitetsareal. Arealene brukes først og fremst i undervisning for masterstudenter, men benyttes også av bachelorstudenter.

	<p>Det er både praktisk og teoretisk undervisning i labene. Tavle-basert undervisning, samt bruk av utstyr og analyse av data (f.eks. pulsmåling).</p> <p>I dag har dette arealet direkte tilknytning til idrettshall. I fremtidig situasjon skal eksisterende idrettshaller på Gløshaugen brukes, eventuelt Trondheim Spektrum, og etter hvert ny gymsal ved St.Olavs som er under oppføring.</p>
Bruktid	
Dimensjonerende faktorer	<p>Det er 2 undervisningslaboratorier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plass til 80-100 studenter (eksisterende rom A102 = 240m²) • Plass til 25-30 studenter. Rommet brukes mye til videoanalyse. <p>Ingen spesielle krav til frihøyde, annet.</p> <p>Det store rommet soneinndeles, undervisningszone og sone for analyseutstyr, men er ellers ett åpent rom.</p>
Generelle tekniske krav	<p>Rommene innredes som 'vanlige' undervisningsrom. Studenter jobber med egne bærbar datamaskin.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Undervisning m tavle + prosjektor. • Analyseutstyr er ikke store maskiner, men som vanlige arbeidsstasjoner.

6.4.11 Prioritering mellom spesialfunksjonsbehov

I arbeid med spesialarealer ble KBG bedt om å vurdere HumSams strategi for spesialarealer.

- Samlet?
- Synlig?
- Fagnært?
- Flerbruk?

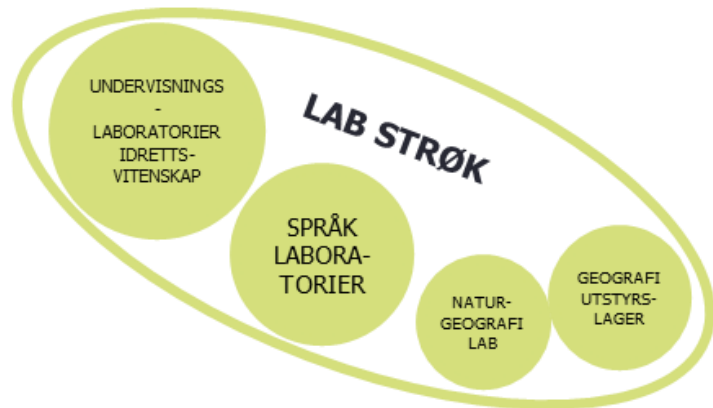
Følgende begreper skulle være førende for diskusjonen:

- Tverrfaglighet, bærekraft og kvalitet
- Se nye muligheter
- Identitetsskapende
- Så åpent som det kan, så lukket som det må.

Lokalisering av lab og læringsutviklingsstrøk må sees i sammenheng med faktisk utforming og grad av fleksibilitet i disse arealene, og defineres i det videre arbeidet. Dette gjelder spesielt for språklaber, idrettslaver og geografilab.

6.4.11.1 Labstrøk

Gruppen har presentert to konsepter for plassering av ulike laboratorier. Et eget labstrøk bør huse fasiliteter med lignende behov, for eksempel språklaber, idrettslaver, geografilab, geografi utstyrslager, og garderober. Prioriteringer og plassering knyttet til lokalisering til disse funksjonene bør arbeides klyngen i den videre prosessen.

Figur 14 «Lab-/læringsutviklingsstrøk»

Elementer som må være med i vurdering

- Behov for tilgjengelighet (tidspunkt)
- Behov for adkomst (internt og eksternt)
- Behov for nærhet (Fagmiljø/ansatte/studenter)
- Behov for synlighet /skjerming

6.4.11.2 Læringsstrøk

Læringsstrøket skal bestå av: BLINK læringshub, VR-lab, Podcaststudio, Webinarbod, Medielab og læringsverksted.

Dette er funksjoner som skal være tilgjengelig for hele HumSam – både ansatte og studenter.

Figur 15 Spesialarealer – «Lærings- /Utforskningsstrøk»

6.4.11.3 Lagerareal

Vanlig lagerbehov knyttet til arbeidsplassrelaterte funksjoner dekkes innenfor arealnorm for arbeidsplasser. Driftsmateriell mv tas som påslag sammen med andre funksjoner knyttet til bygningsdrift. Øvrige arealer knyttet til behov for nær- og fjernlager programmeres som spesialareal. Så langt er det kun behov for et utstyrslager for feltarbeid hos IGE som har blitt registrert, men klyngebrukergruppen antar dette er et behov for de fleste fagmiljøene.

Programmering av øvrige lager- og/eller arkivbehov gjenstår, og bør følges opp med klyngen i den videre prosessen.

Lagerbehov i forbindelse med samlinger kan også eventuelt sees i sammenheng med ønske om utstilling og formidlingsarealer, og «bibliotekspreg» i delknutepunktet. Det kan vurderes om det er samlinger som kan underbygge HumSams identitet, og sette preg på fellesarealene ved at de stilles ut og/eller gjøres tilgjengelig for studenter, ansatte og eksterne.

6.5 Arbeidsplassareal

6.5.1 Oversikt

Hovedgrep for NTNUs arbeidsplassareal er beskrevet i NTNUs arealkonsept:

«Tilpasningsdyktige arbeidsstrøk. Etasjeplan skal utformes slik at det er fleksibilitet for å:

- Endre strukturen
- Endre bruken av etasjen

Byggeklosser i arbeidsstrøk: Arbeidsplassene utformes slik at de dekker de aktuelle ansattes behov for ulike arbeidssituasjoner. Det skal være plass for:

- Individuelt konsentrasjonsarbeid
- Samarbeid
- Faglig utforsking
- Sosialt samvær og rekreasjon

Relasjoner mellom funksjoner i arbeidsstrøk: Arbeidsarealer utformes med god sonering. Noen funksjoner, som ulike institutters sosiale soner, overlapper hverandre

Relasjoner mellom arbeidsstrøk og andre arealkategorier: Ansattes arbeidsplasser plasseres som hovedregel lenger unna de sentrale strøkene enn knutepunkt og læringsarenaer.»

NTNU har utviklet et arealkonsept for arbeidsplass. Arealkonseptet beskriver hvilke behov som skal tilfredstilles ved nybygg og ombygging, og en standard for hvordan disse skal løses både funksjonelt og i forhold til arealdisponering. Arealkonsept gir overordnede svar på hvilke funksjoner som trengs, relasjon og plassering av funksjonene i forhold til hverandre, samt hvor mye areal som skal gå til ulike funksjoner

For i størst mulig grad å utnytte arealet og dekke ulike behov, er arealkonsept for arbeidsplass at det skal være maksimalt fleksible bygningskropper (fleksible bygg) og at det skal legges til rette for kombinasjoner av ulike konsepter i bruk (variasjon i bruk). Dette skal sikre rammer som gir mulighet for endring over tid, for å tilpasse seg endringer i behov.

Brukers funksjonsbeskrivelse knyttet til arbeidsplass består av to deler.

- Generelle behov knyttet til utforming av NTNUs arbeidsplasser, disse er felles for hele NTNU.
- Spesielle behov knyttet til utforming av klyngens arbeidsplasser.

De generelle behovene legger rammene for de spesielle behov som de enkelte fagmiljø har. Beskrivelsen av de spesielle behovene vil videreutvikles i tråd med NTNUs program for involvering, samt SESAMs beskrivelse av prosess for medvirkning.

6.5.2 Arbeidsplassareal sluttbrukerbehov

Ansatte ved NTNU har behov for arbeidsplasser som dekker en rekke ulike behov, og legger til rette for fleksible overganger mellom ulike oppgaver. Mange har også sterke preferanser for ulike typer arbeidsareal. Arbeidsplassen har et langt perspektiv, og mange ansatte tilbringer hele sin karriere ved NTNU.

Debatten rundt arbeidsplasser på ny campus har vært preget av diskusjon rundt antall cellekontor og individuelle arbeidsplasser. Cellekontoret er et fleksibelt areal som dekker mange funksjoner. Her beveger man seg mellom det åpne og det lukkede og kan på denne måten bruke kontoret til både konsentrasjonsarbeid, samarbeid, veiledning, digitale møter og undervisning, forskning, sensitiv informasjon og data mm. Humsam fagmiljøene har ikke så store laboratoriebehov, men en kan

kanskje se på cellekontorene som en form for mini-laboratorier. Kontoret kan sees på som en del av ansattes identitet som kunnskapsarbeider ved et universitet. Noen innreder kontoret etter svært gjennomtenkte prinsipper for hvordan de skal utøve arbeidet sitt på en best mulig måte, som vist gjennom phd-arbeid gjort innen prosjektet «Fremtidens campus» (side ni).

Det kan derfor virke begrensende dersom alle arealene blir for åpne og dette vil kreve flere møterom og andre samhandlingsarenaer enn dagens situasjon. Ulike brukergrupper har mange ulike behov gjennom en arbeidsdag, og trenger å gli mellom ulike funksjoner og aktiviteter på en sømløs måte.

I tillegg til individuelle arbeidsplasser, har ansatte i HumSam-klyngen behov for møterom og veiledningsarenaer. 1.-3. årsstudenter skal tilbringe mer tid i sentralt læringsstrøk enn i HumSam-bygg, og ansatte i klyngen må ha muligheten til å følge opp også lavere grads studenter. Møterom og veiledningsarenaer bør både ligge i tilknytning til institutt og i delknutepunkt/fagland. Det er behov for uformelle samhandlingsarenaer både i og mellom ulike brukergrupper også utenfor delknutepunktet.

Ansatte i HumSam-klyngen har samarbeid med eksterne fra både arbeidsliv og andre universiteter, og et behov for å trekke disse inn i bygget, aktiviteten og fagmiljøene. Arbeidsarealene må være fleksible nok til å tillate denne typen samarbeid.

Konkrete behov for arbeidsplass er beskrevet under, knyttet til aktivitet. Se også oppsummering av personas og roller i kapittel 7.1.

Behov og funksjonalitet er beskrevet i følgende tabelloppsett, basert på bestilling fra mottaksprosjektet:

Hva	Beskrivelse av aktiviteten/behovet
Hvordan	Forutsetninger for aktiviteten, hvordan aktiviteten gjennomføres
Når	Brukstid
Hvem	Hvem (hvilke grupper) vil ha dette behovet?
Hvor mange	Antall potensielle brukere??
Sambruk/ flerbruk	Mulig sambruk/flerbruk av funksjoner – prioriteringer
Referanser	Andre prosjekt, erfaringer eksisterende bruk, annet kunnskapsgrunnlag, forskriftskrav mv.

6.5.2.1 Ro og konsentrasjon, kunnskapsintensivt arbeid

Hva	Undervisning og forskning med kunnskapsintensivt arbeid som krever ro og konsentrasjon Individuelt konsentrasjonsarbeid, for eksempel: <ul style="list-style-type: none"> • Forskningsarbeid • Skrivearbeid • Andre typer arbeid som ikke krever samhandling med andre i samme rom
Hvordan	Denne typen arbeid krever areal der man kan sitte skjermet for lyd og innsyn, spesielt ved behandling av sensitive data. I dag foregår denne typen arbeid ofte på cellekontor/hjemmekontor. Individuelt konsentrasjonsarbeid vil ofte også involvere behov for tilgang til materiale, både fysisk og digitalt.

Når	Hele arbeidstiden, også noe ettermiddag og helg (spesielt stipendiater)
Hvem	Både vitenskapelig ansatte og administrasjon.
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Cellekontor eller andre skjermede områder kan brukes til veiledning av studenter, sensitive samtaler etc.
Referanser	Cellekontor; hjemmekontor; stille soner i felles arbeidsareal (men dette passer ikke for alle)

6.5.2.2 Gjennomføring av studieveiledning

Hva	Gjennomføring av faglig og/eller administrativ studentveiledning, både 1.-3.-, og 4.-5. årsstudenter, stipendiater/ph.d.-kandidater. Både generell veiledning og samtaler av mer sensitiv art. Enkeltsamtaler kan utvikle seg fra generelle til mer sensitive uten særlig forvarsel.
Hvordan	Veiledning i form av samtaler, samarbeid om felles tekst etc. Veiledning av enkeltstudenter og mindre studentgrupper. Ofte behov for tilgang til (analog) faglitteratur
Når	Arbeidstid (8-16).
Hvem	Alle studenter, vitenskapelig og administrativt ansatte som har veiledningsoppgaver.
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Møterom, små undervisningsrom, cellekontor
Referanser	I dag foregår mye av denne aktiviteten på eget kontor, men også i fellesareal/møterom/undervisningsrom og på kafé – kommer an på innholdet i veiledningen.

6.5.2.3 Behov for oppbevaring av sensitivt forskningsmateriale

Hva	Oppbevaring av personsensitive data, både fysisk og digitalt – tekst, lyd, bilde, video, annet? Merk strenge krav til sikkerhet (både digitalt og fysisk) for oppbevaring og behandling av sensitivt materiale.
Hvordan	Forskningsdata som oppbevares fysisk må kontrolleres og tilgangsstyres. Behov for digitale ressurser for lagring av data, f.eks. PC ikke koblet til internett.
Når	Tilgang først og fremst innenfor vanlig arbeidstid, men behovet for trygg oppbevaring av data gjelder hele døgnet
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Oppbevaring av bøker/oppslagsverk i fellesareal, spiserom, på egen fast plass etc. Oppbevaring av forskningsmateriale på tvers av fagmiljø? Booking av tid/tilgang/lagringsplass/-utstyr? Kombinere datalagring med stillesoner?

Referanser	
-------------------	--

6.5.2.4 Behov for oppbevaring av bøker og oppslagsverk

Hva	Oppbevaring av analog faglitteratur i form av bøker, oppslagsverk m.m.
Hvordan	Forskningsdata som oppbevares fysisk må kontrolleres og tilgangsstyres. Behov for digitale ressurser for lagring av data, f.eks. PC ikke koblet til internett.
Når	Tilgang først og fremst innenfor vanlig arbeidstid, men behovet for trygg oppbevaring av data gjelder hele døgnet
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Oppbevaring av bøker/oppslagsverk i fellesareal, spiserom, på egen fast plass etc. Oppbevaring av forskningsmateriale på tvers av fagmiljø? Booking av tid/tilgang/lagringsplass/-utstyr? Kombinere datalagring med stillesoner?
Referanser	

6.5.2.5 Forhold som krever spesiell tilrettelegging

Hva	Avhenger av fagmiljø (f.eks. fysisk aktivitet, rollespill, simulering, databehandling, spesialrom og lab-aktivitet ...)
Hvordan	HumSam-klyngen omfatter svært variert aktivitet, og behov for spesiell tilrettelegging må derfor beskrives i romprogrammeringen. Alle aktiviteter som finner sted på campus, som skal være åpne for studenter og ansatte må oppfylle krav og behov knyttet til <ul style="list-style-type: none"> • Universell utforming • Nærhetsbehov?
Når	
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	
Referanser	Oversikt spesialrom. Krav til universell utforming i offentlige bygg, og for undervisningsarealer.

6.5.2.6 Konfidensiell/fortrolig saksbehandling

Hva	Saksbehandling som involverer sensitiv informasjon, persondata m.m. Gjelder både informasjon om studenter (primært studiekonsulenter) og ansatte (primært HR/ledelse). Kan også gjelde veiledning i grenseland mot personaloppfølging.
Hvordan	Mange daglige oppgaver involverer sensitive data både digitalt og fysisk. Saksbehandler må kunne behandle data på skjerm/papir uten at forbipasserende har innsyn, og ha mulighet til å oppbevare personsensitive opplysninger fysisk og

	digitalt på en forsvarlig måte, samt ha møter/telefonsamtaler som involverer personsensitiv informasjon uten at andre overhører
Når	Arbeidstid (8-16)
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Overlappende/sammenfallende med behov for behandling av forskningsdata.
Referanser	

6.5.2.7 Ledelse, personalledelse og administrativt arbeid

Hva	Arbeidsledelse, personalledelse og arbeidsoppgaver knyttet til administrasjon.
Hvordan	Administrasjon og ledelse involverer mye møtevirkosomhet, kombinert med en del individuelt arbeid. Ledere kan også behandle en del sensitiv informasjon, og har behov for skjermede rom for sensitive samtaler.
Når	Normal arbeidstid (8-16)
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Bruke samme areal som enheten hen leder
Referanser	

6.5.2.8 Inkluderende arbeidsliv (IA)

Hva	Ansatte med særskilte behov for tilrettelegging
Hvordan	Ansatte kan ha behov for og krav på tilrettelegging som ikke fungerer innenfor ordinære rammer for arbeidsplass (mulighet til å legge seg ned, bevegelse i løpet av dagen, behov for skjerming for auditiv og visuell støy og lignende).
Når	Normal arbeidstid (8-16)
Hvem	Uforutsigbart
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	
Referanser	§4-6 i Arbeidsmiljøloven m.m.

6.5.2.9 Kantine, spiserom og sosiale soner

Hva	Sosialisering innad i og på tvers av fagmiljø/ansattgrupper. Lunsjpause, uformelt møtested.
Hvordan	Ansatte møtes tilfeldig eller til avtalte tidspunkt. Spiserom blir ofte brukt som møterom i personalmøter.

Når	Sosiale soner brukes i pauser og gjennom hele arbeidsdagen. Spiserom brukes primært rundt lunsj (11-12.30).
Hvem	
Hvor mange	
Sambruk/ flerbruk	Møterom, fellesareal, spiserom og andre sosiale soner.
Referanser	

6.5.3 Arbeidsplassareal – generiske NTNU-behov

Fra arealkonsept:

Areal for arbeidsplasser skal være

- teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for størst mulig andel enekontor (dette gir størst mulig frihet i senere arbeid):
- teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for tilstrekkelig antall åpne plasser med gode støtteareal. (dette vil sørge for tilstrekkelig kvalitet på åpne plasser)

En slik dobbel tekniske og arkitektonisk tilrettelegging gir fleksibilitet. Dette *kan* medføre økt kostnad. Det kan derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer med tanke på kost/fleksibilitet i senere arbeid.

Åpne plasser og enekontor gir ulike krav til utformingen av bygningen (for å ivareta lysinnslipp, utsyn, ventilasjon, akustikk etc.) Dette kan gi smale rammer for design, og *kan* gi økt kostnad. Det kan derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer i forhold til kost/fleksibilitet i senere arbeid.

6.5.3.1 Rektorvedtak; prinsipper for arealutvikling – arbeidsplass

I 2021 opprettet NTNU temabrukergrupper for campusutvikling. Temabrukergruppene har beskrevet de funksjoner som må ivaretas på virksomhetsnivå i NTNU.

Vedtaket kan leses i sin helhet her: [Prinsipper for utvikling av areal ved NTNU - NTNU](#) (vedtatt 14.02.2022).

6.5.3.1.1 Sambruk av funksjoner:

Det skal defineres hvilke funksjoner som skal deles i klyngen. Slike delte funksjoner plasseres slik at de er åpne og tilgjengelige for relevante brukere.

6.5.3.1.2 Kvalitet på arbeidsplasser:

Behov knyttet til kjernevirksomheten vektet høyt. Faste plasser for ansatte er hovedregel. Det skal sikres kvalitet for alle typer arbeidsplasser, og at det legges til rette for de ulike funksjonelle behov som arbeidet krever.

Areal for arbeidsplasser skal være:

- teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for størst mulig andel enekontor. Dette skal gi størst mulig frihet i konkretisering av utforming.
- teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for tilstrekkelig antall åpne plasser med gode støtteareal. Dette skal sørge for tilstrekkelig kvalitet på åpne plasser.

En slik dobbel teknisk og arkitektonisk tilrettelegging gir fleksibilitet. Dette kan medføre noe økt kostnad. Det kan derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer mellom kostnad og fleksibilitet. Slike prioriteringer skal begrunnes.

6.5.3.1.3 Identitet og tilhørighet:

Det skal legges til rette for lokal tilpassing til de enkelte fagmiljø, innenfor de gitte rammer.

- Det enkelte fagmiljø utformer sine arbeidssoner, innenfor gitte rammer.
- Det oppmuntres til å legge vekt på utforming av identitetsmarkører som fremhever faglig identitet og tilhørighet

6.5.3.2 Arealkonsept: Prinsipper for utforming:

17.12.18 gjorde Rektor et vedtak knyttet til arealkonsept for NTNU. Hovedgrep for utforming av og relasjoner mellom ulike funksjonelle behov knyttet til ansattes arbeidsplasser er beskrevet i NTNUs arealkonsept. I vedtaket fremheves de prinsipper for utforming som skal ligge til grunn for utforming av arbeidsplasser. Nedenfor følger relevante deler av prinsipp for utforming av arbeidsplass, slik de er beskrevet i arealkonseptene.

Vedtaket og arealkonsept finner du her: [Arealkonsept for campus NTNU \(ntnu.no\)](https://ntnu.no)

6.5.3.2.1 Tydelig sonering: skiller aktivitetssoner

For arbeidsplass er det spesielt viktig med sonering på etasjenivå. I utforming av arbeidsarealer må det være en god soneinndeling. Alle arbeidsarealer planlegges slik at det er et aktivt område i nærheten av inngang. Her er det typisk møteplass og funksjoner som trenger aktivitet og er egnet for samhandling. Servicerom (print og rekvisita) ligger i tilknytning til dette området. Det ligger lukkede rom, for eksempel møterom, prosjektorom, multirom med mer, som en buffer mellom det aktive området og de mer rolige arbeidsområdene [...]

6.5.3.2.1.1 Åpne grensesnitt: inviterer folk inn

Det skal ikke etableres unødvendige fysiske barrierer mellom ansatte som hindrer faglig og sosial interaksjon. Arbeidsplassarealene bør også oppleves inviterende for besøkende; kollegaer fra andre institutt, gjesteforelesere, gjesteforskere og så videre. Åpne, men gjennomtenkte grensesnitt mellom ansatte og studenter er viktig [...] Det fysiske grensesnittet mellom ansatte og studenter vil variere og kan tilrettelegges på ulike måter i ulike arbeidsplasskonsepter. Men det er viktig at det er gjennomtenkt også i forhold til sikkerhet

6.5.3.2.2 Fleksible løsninger: åpent for endring

Hovedkonseptet med «FLEKSIBLE bygg» og «VARIASJON i bruk» er basert på ønsket om fleksibilitet og mulighet for tilpasning til ulike behov. Arbeidsplassene skal bygges for dagens og for fremtidens ansatte ved NTNU. Arealene skal støtte de aktivitetene og arbeidsoppgavene de ansatte har. Disse kan variere med rolle, stilling, undervisningsperioder, forskningsfri og så videre. Det er viktig at arealene støtter behovene til de som hører til der.

6.5.3.2.3 Overlapp - gir møtepunkter og effektiv arealbruk

Å skape steder med overlapp betyr at ulike funksjoner og forskjellige typer brukere delvis bruker de samme rommene og fasilitetene. For eksempel kan ulike institutters «territorium» overlappe, i den forstand at de bruker samme sosiale områder og møterom. Mange slike fasiliteter pleier å være lite brukt i praksis, og overlappende bruk kan bidra til å gjøre dem mer effektive. Overlappingsområder kan tiltrekke seg personer fra forskjellige brukergrupper, og øke folks synlighet for andre kolleger fra andre institutter.

6.5.3.2.4 Plass til identitet: gir rom for tilhørighet

For ansatte er det viktig med gode sosiale soner i kontorarealene. Det er viktig at slike identitetsareal ikke virker ekskluderende, men har åpne grenser. I inngangsparti og fellesområder skal det være mulighet for å uttrykke og formidle sin kjernevirksomhet. [...]

6.5.3.3 SESAMs behandling – Kvalitet på arbeidsplass.

Arbeidet med arbeidsplassareal må sees i sammenheng med andre arealkategorier. Dette for å gi best mulig funksjonalitet, sammenheng og fleksibilitet. Man bør derfor ikke se arbeidsplasskategorien isolert og frakoplet fra andre arealkategorier i universitets bygninger.

Det er viktig at alle ansatte har en arbeidsplass som understøtter arbeidet som skal gjøres og det pekes her på noen betydelige deler av virksomheten der arealets utforming er avgjørende for effektivitet og kvalitet. Dette er

- Ro og konsentrasjon, kunnskapsintensivt arbeid.
- Studentveiledning
- Behov for oppbevaring av forskningsmateriale, bøker og oppslagsverk
- Forhold som krever spesiell tilrettelegging
- Konfidensiell/fortrolig saksbehandling
- Inkluderende arbeidsliv
- Kantine, spiserom og sosiale soner.

Dokumentet kan leses i sin helhet her: [Kvalitet på arbeidsplass – IDF SESAMs behandling \(ntnu.no\)](https://www.ntnu.no/kvalitet-pa-arbeidsplass-idf-sesams-behandling)

6.5.3.4 AMUS prinsipper for behandling av byggesaker.

Følgende prinsipper legges til grunn for AMUs behandling av fremtidige byggesaker vedrørende kontorarbeidsplasser.

- Fysiske arbeidsmiljøfaktorer (for eksempel lyd, lys, luft, areal) må være i henhold til gjeldende regelverk, for eksempel i AML §4-1 (1) og Arbeidsplassforskriften kapittel 2, konkretisert i luxtabeller fra Lyskultur, byggteknisk forskrift kap. 13, Forskrift om tiltaks- og grenseverdier kapittel 2, Arbeidstilsynets veiledning om klima og luftkvalitet på arbeidsplassen og Arbeidsplassforskriften §2-1 med kommentar:
- Arbeidslokalet skal ha ulike rom/soner (stillesoner, samarbeidssoner, multifunksjonsrom) som gir mulighet for variasjon etter arbeidsoppgaver og arbeidsform.
- Fremtidige bygg må ivareta fleksibilitet med tanke på muligheter for ombygging og/eller bruksendring.
- Fokuserer på effektiv bruk av arealet.
- Universell utforming av arbeidslokaler.
- Mulighet for tilrettelegging ved nedsatt funksjonsevne.
- Medvirkning fra nåværende brukere, innenfor de gitte fysiske rammene, med basis i nåværende arbeidsoppgaver og arbeidsformer.
- Medvirkning fra fagpersoner i organisasjonen (eks. BHT).

Løsningene som velges, skal være tilpasset enhetens aktivitet og ansattes arbeidsoppgaver der arbeidsplassen legger til rette for både samhandling og konsentrasjon. Løsningene må være i samsvar med universitetets målsettinger, HMS og omdømme

Dokumentet kan leses i sin helhet her: [Prinsipper for Arbeidsmiljøets \(AMU\) behandling av fremtidige byggesaker vedrørende kontorarbeidsplasser \(inkludert støtteareal\) \(ntnu.no\)](https://www.ntnu.no/prinsipper-for-arbeidsmiljoes-behandling-av-fremtidige-byggesaker-vedrørende-kontorarbeidsplasser-inkludert-stotteareal)

6.5.4 Prioritering mellom arbeidsplassbehov

Gjort gjennom [REKTORVEDTAK](#)

1. Arealfordelingen besluttes som grunnlag for videre arbeid (se artikkelens illustrasjon eller s. 3 i drøftingsnotatet). Areal vurdert som spesialareal og til reserve behandles i videre arbeid. Det tas også videre at det skal være overlapp mellom alle arealkategorier og mellom funksjoner for å hente fram de beste effektene for NTNU.
2. For å møte behovet for god utnyttelse av læringsareal og variasjon i rom og funksjoner, besluttes at læringsarealene samles i klynger av hensiktsmessig størrelse.
3. Det tas sikte på at diversitet og lokale behov kan vektes der det er nødvendig.
4. Det besluttes å sikte mot ett sentralt knutepunkt for hver by, med flere mindre knutepunkt basert på tema, geografi eller lignende, i et nettverk knyttet til dette. Arealfordelingen til knutepunkt og prioriteringer mellom funksjoner plassert lokalt og sentralt, vil bli definert overordnet i videre arbeid.
5. I forhold til arealkategorien arbeidsplass, må behov knyttet til kjernevirksomheten vektes høyt. Det tas sikte på faste plasser der dette anses som nødvendig for å utføre arbeidet.

Beslutning av prinsipper for utforming (se drøftingsnotat s.4-5)

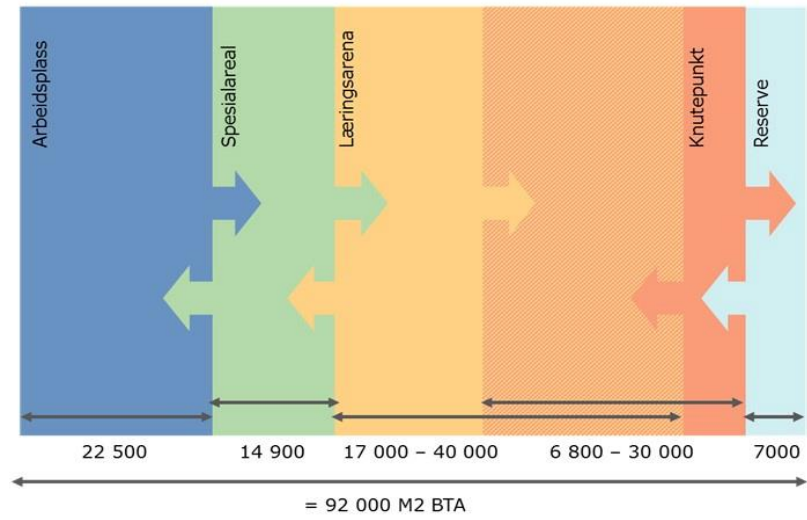
1. Tydelig sonering.
2. Hierarkisk nettverk.
3. Åpne grensesnitt.
4. Fleksible løsninger.
5. Overlapp av funksjoner.
6. Mellomrom med mening.
7. Plass til identitet.

I henhold til prinsippene vedtatt av Rektor skal areal for arbeidsplasser være

1. teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for størst mulig andel enekontor (dette gir størst mulig frihet i senere arbeid):
2. teknisk og arkitektonisk tilrettelagt for tilstrekkelig antall åpne plasser med gode støtteareal. (dette vil sørge for tilstrekkelig kvalitet på åpne plasser)

En slik dobbel tekniske og arkitektonisk tilrettelegging gir fleksibilitet. Dette *kan* medføre økt kostnad. Det kan derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer ift. kost/fleksibilitet i senere arbeid.

Åpne plasser og enekontor gir ulike krav til utformingen av bygningen (for å ivareta lysinnslipp, utsyn, ventilasjon, akustikk etc.) Dette kan gi smale rammer for design, og *kan* gi økt kostnad. Det kan derfor bli nødvendig å gjøre prioriteringer ift. kost/fleksibilitet i senere arbeid.

Figur 16 Fordeling av totalareal på arealkategori

7 DILEMMAER OG PRIORITERINGER

Grunnet endringene i føringer for prosjektet har det ikke blitt jobbet direkte med prioriteringer mellom arealkategorier i klyngen. Prioriteringer har imidlertid kommet opp naturlig i arbeidet, og dette kapitlet illustrerer noen av relasjonene og prioriteringene som klyngebrugergruppen har diskutert. Relasjoner mellom funksjoner er angitt i diagrammene i kapittel 6. Likeledes er prioriteringer omtalt under delkapitlene i kapittel 6. Relasjoner og prioriteringer vil tas opp igjen og drøftes videre når man har oversikt over ny prosjektkontekst.

På et overordnet nivå har studentarbeidsplasser og læringsareal vært et viktig tema. Klyngen ønsker at campus skal legge til rette for studentaktiv læring, og faglig tilhørighet til både eget institutt og klyngen generelt. I tillegg har studentfrivillighet og studentrådene vært viktige tema i arbeidet, og disse gruppene bør ha en sentral plassering på campus.

Arbeidsareal har også vært et omdiskutert tema, både innad i klyngen og for organisasjonen generelt. Cellekontoret som fleksibelt flerbruksareal har en sentral posisjon i HumSam. Det er ikke overraskende at det blir mye diskusjon rundt hvordan cellekontoret eventuelt kan suppleres med andre arealer, eller hvordan ulike funksjoner som i dag dekkes av cellekontoret kan trekkes ut i andre arealer. Arbeidet med personas har gjort det tydelig at HumSam-ansatte fyller mange roller, i ulike og varierende kombinasjoner, og trenger arbeidsplasser som er tilrettelagt for hyppige rollebytter gjennom en arbeidsdag. Det er et åpent og aktuelt spørsmål hvordan ønsker om cellekontor i praksis kan realiseres innenfor statens arealnorm på 23 m².

HumSam-klyngen ønsker å synliggjøre kjernevirksomheten for samfunnet, og den økte nærheten til sentrum som samlokalisering vil gi vil åpne for økte muligheter for å bringe universitetet ut i byen, og byen inn i universitetet. Samtidig er det viktig at synligheten ikke går på bekostning av virksomheten, for eksempel ved at forskningsdeltakere ikke kan ankomme og forlate HumSam-bygget uten å oppleve at deres anonymitet svekkes.

7.1 Relasjoner mellom arealkategorier

På et overordnet nivå vil klyngen trekke fram følgende problemstillinger som viktige føringer for videre arbeid med programmering og prioritering av ulike funksjoner:

- **Fleksibilitet og flerfunksjonalitet** versus **spesialisering og spesialareal**
- **Ansattes behov for interne diskusjoner og egne soner** versus **faglig og sosial integrering av studenter**
- **Åpen forskning og tilgjengeliggjøring av universitetet** versus **nødvendig sikkerhet og lukkethet**
- **Faglig identitetsbygging** versus **tverrfaglighet**
- **Nærhet til institutt** versus **fellesskap og synliggjøring**

7.1.1 Nærhetsrelasjoner mellom ulike funksjoner – sentrale dilemma

- Studenter: nærhet til fagmiljø og faglig identitet versus nærhet til frivillighet og sosial identitet
- Vitenskapelig ansatte: nærhet til studenter versus egne soner for ansatte
- Ansatte: **Fleksibilitet og fellesskap** versus **cellekontor og behov for stille/skjermet arbeid**
- **Spesialareal: synliggjøring og enkel tilgang** versus **nærhet til fagmiljø**
- **Spesialareal: nærhet/sentral plassering** versus **støy og forstyrrelser for aktivitet**

7.1.2 Sambruk på tvers av funksjoner

- **Fleksibilitet og framtidssikring**

- Kategorisering av areal er ikke det viktigste – det som er interessant er grensesnittet mellom arealkategorier. Hvordan kan fagmiljø og studenter utnytte rommene som er tilgjengelige best mulig?
- Møterom og grupperom
- Viktig at campus kan brukes ulikt på dag og kveld

7.2 Spesielle behov knyttet til hovedsirkulasjon

- Dagens situasjon: studenter i Gata, ansatte på broer. Passe på at arealene legger praktisk til rette både for de gruppene det er ønskelig at møtes, og dem som skal holdes adskilt.
- Forskning på og med mennesker stiller særlige krav til skjermet adkomst for forskningsdeltaker